

PECICE – 130 šolarjev iz brežiske občine je včeraj končalo smučarske tečaje. Za prevoz in pouk so učenci plačali le 20 din, zato je bil tečaj dostopen tudi revnejšim otrokom.

KRSKO – Šefi davčnih uprav iz Brežic, Krškega in Sevnice so v ponedeljek prisostvovali seji sveta teh občin o usklajevanju davčne politike. Soglasja niso dosegli pri lestvici za obrt in delo po davku na tujo delovno moč, zato se bodo ponovno srečali.

NOVO MESTO – Na odvzem krvi je na novomeško transfuzijsko postajo prišlo v torek dopoldne 132 ljudi, od tega je bilo 98 krvodajalcev iz metliške občine. Veseli smo novega rekordnega obiska.

RIBNICA – V ponedeljek so v Ribnici pokopali ustanovitelja v ribniške godbe Bogomila Jurvanca. Dopolnil je 72 let.

KRSKO – Delavski svet Celuloze bo jutri sprejemal gospodarski načrt tovarne za leto 1972.

TREBNJE – Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta je v ponedeljek sklenilo, da bo bolj poskrbelo za obveščanje delavcev saj v trebnjski občini ni nitij enega podjetja, ki bi imelo svoje glasilo. Za začetek bodo izdajali bilten občinskega sindikalnega sveta.

Pod mirensko 40-metrsko skakalnico se je v nedeljo zbralo več sto gledalcev, ki so uživali v lepih skokih – paradi več kot 120 skakalcev iz Slovenije in celo Hrvaške. Na sliki: pogled na skakalnico. Več lahko preberete o prireditvi na športni strani. (Foto: S. Dokl)

FRAZE IN NEODLOČNOST ZA VSELEJ POKOPANE?

Novomeška šola za Cigančke

Prihodnji teden bodo v bršlinski šoli odprli poseben oddelek za otroke ciganskih družin: začeli bodo z 12 – pretežno iz Žabjeka

Dolgoletnemu besednemu in papirnatemu reševanju ciganskega vprašanja v novomeški občini so naposled izpodrezali rep: prihodnji teden bodo v bršlinski osnovni šoli odprli nov oddelek za 12 od sedem do devet let starih otrok iz ciganskih družin – za 8 iz Žabjeka in 4 iz Pogancev.

Ko smo v torek dopoldne še enkrat preverjali informacijo o tem prvem organiziranem šolskem oddelku za otroke ciganskih družin na Dolenjskem, so posamezniki povedali:

BORIS GABRIČ, ravnatelj bršlinske osemletke: „Kar smo pripravljali sem od 15. oktobra, bo v prvem tednu drugega šolskega polletja le urednično. Šola je že določila prostore, dve učiteljici, ki bosta otroke po-

učevali, in osebo, ki bo nanje pazila med podaljšanim bivanjem v šoli. To ne bo pravi prvi razred, ampak neke vrste mala šola. Otroke bodo učili osnov iz pisanja in računstva ter jih navajali na red in zdravo življenje. Če se bo kateri izredno izkazal, mu bomo priznali prvi razred redne osnovne šole in bo šel lahko v prihodnjem šolskem letu kar v drugi razred, vse druge pa bomo razmestili po prvih razredih.“

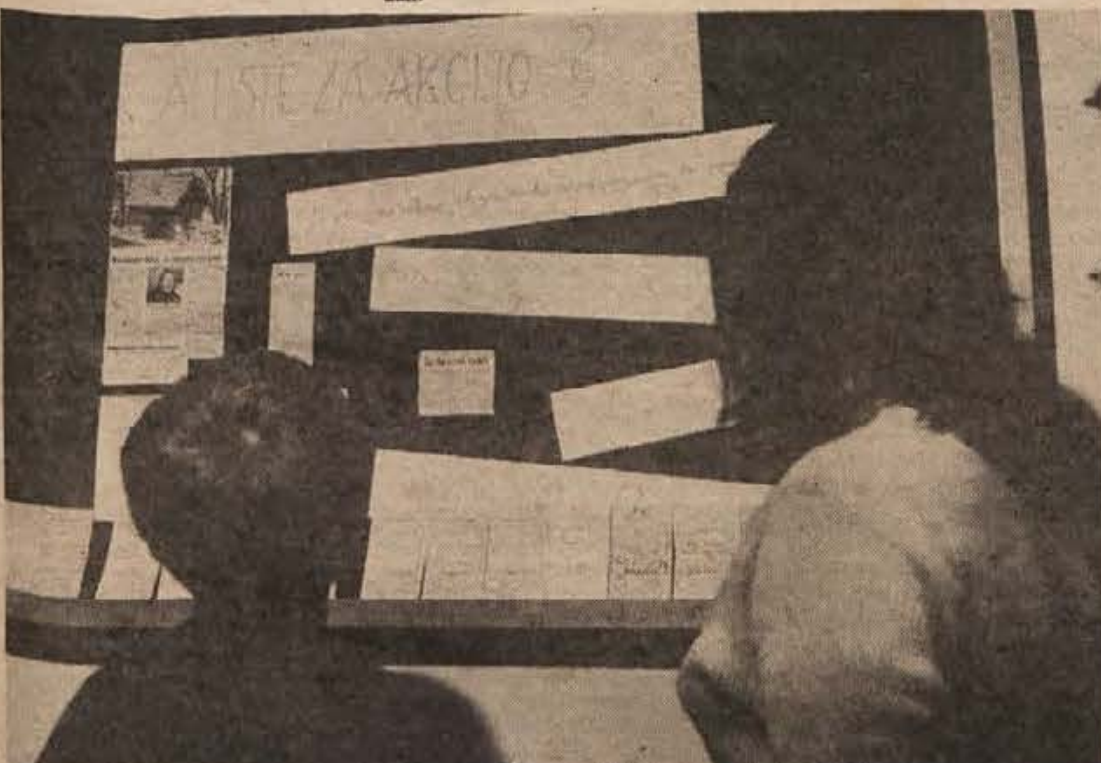
DANILO KOVAČIČ, predstavnik izobraževalne skupnosti: „Trikrat smo razpravljali o takem načinu šolanja ciganskih otrok in obiskovali starše v šolih. Sprva smo mislili, da bi za te otroke uredili staro šolo v Mirni peči. To misel smo opustili, ko se je pokazala možnost v Bršlinu. Moram reči, da sem zadovoljen, ker se je tako izteklo. Izobraževalna skupnost je dala Bršlinu za nov oddelek 20.000 din.“

IVAN GRAŠIČ, TIS: „Po dveh temeljnih pogovorih s starši šolo-obveznih otrok iz ciganskih družin in po delitvi nalog med pristojnimi službami, organizacijami in šolo je bilo le še vprašanje, kdaj začeti pouk. Obrnilo se je tako, da bo oddelek odprt šele prihodnji teden.“

VIKTOR BARTOLI, Center za socialno delo: „Naročili smo za 4.750 din oblačil in obutve za Cigančke. Lahko bomo oblekli do 50 otrok, tudi Cigančke, ki obiskujejo šolo v drugih krajih. V garniturah so srajce, spodnje majice, spodnje hlače, dekliška krila, trenurke, puloverji, gumijasti škornji in drugo. Vsak otrok bo dobil dvoje oblačil: eno bo nosil do šole, drugo pa v šoli. Precej oblačil že imamo, nekaj jih še pričakujemo. Tudi zaradi teh zamud, za katere pa nismo mi krivi, se bo pouk začel nekoliko kasneje.“

VREME

Področje snežnih padavin je zajelo alpsko območje in se pomika v notranjost Balkana. Hkrati se krepi nad Atlantikom dotok toplejšega zraka, zato si lahko obetamo za konec tedna spremenljivo oblačno vreme, brez večjih temperaturnih sprememb.

V osnovni šoli Kočevje učenci zvesto spremljajo dogajanja v svetu in doma. Dogodke ali akcije, ki jih posebno prizadenejo ali pritegnejo, poudarijo tako, da jih še posebej obdelujejo in prikazujejo v eni izmed vitrin na hodniku šole. Ti dogodki so v zadnjem obdobju bili: šahovski dvoboj Fischer – Petrosjan, akcija proti kajenju oziroma obramba proti raku in druge. Prav zdaj pa je v vitrini repor-

taža našega lista „Novoletni blišč in beda“, ki je zelo pretresla šolarje. Ob njej so gesla: „Je prav, da ostane uboga starka sama?“, „Bi lahko mi, pionirji, kaj storili zanjo?“ itd., razen tega pa so v vitrini razstavljeni tudi odrezki denarnih nakaznic, na katerih je napisano, koliko denarja je posamezni razred poslal Mariji Hrovatič iz Sel. (Foto: FKK osnovne šole Kočevje)

Otroci opozarjajo na krivico

Učenci kočevske šole zbrali za Marijo Hrovatič nad 600 din – Zakaj socialne razlike?

Učence osnovne šole Kočevje je prispevek Janje Kastelic „Novoletni blišč in novoletna beda“ v novoletni številki Dolenjskega lista tako prizadela, da so za Marijo Hrovatič iz Sel pri Zajčjem poštu začeli zbirati denar, razen tega pa so v razne liste napisali svoje prispevke, da se s takim socialnim razlikovanjem ne stri-
njejo.

Učitelj Ive Stanič je povedal, da so do preteklega četrta, 20. januarja, kočevski šolarji zbrali za Marijo Hrovatič 610 din (61.000 starih din), ker pa nekateri razredi denarja niso še odposlali, računata, da bo skupni prispevek šolarjev znašal 650 do 700 din.

Učenci se zavedajo, da s svojimi skromnimi prispevki ne bodo rešili

socialnega problema Marije Hrovatič. Z njimi žele le opozoriti, naj bi to zadevo in podobne reševali tisti, ki so za to pristojni.

Šolarji menijo, da ni prav, če prihaja pri nas do takih socialnih razlik. V šoli jih uče, kako je vse lepo, poslušajo Titove govore, potem pa berejo še o takih zadevah, ki se po njihovem prepričanju pri nas sploh ne bi smele več dogajati. To jih preseneča, bega, saj upravičeno menijo, da odrasli govorimo eno, delamo pa drugo ...

J. P.

Najboljši je Pungerčarjev

Najboljši cviček v mokronoško-novomeškem okolišju ima vinogradnik Ivan Pungerčar z Malkovca

Na Otočcu je 18. januarja posebna strokovna komisija za ocenjevanje vin iz Ljubljane ocenjevala cviček, ki uspeva na mokronoško-novomeškem vinogradniškem okolišju. Pisali smo, da je pobudo za pokušnjo vin dalo novomeško trgovsko podjetje Hmeljnik, ki je dobilo na preizkus 56 vzorcev cvička v pretežni meri od zasebnih vinogradnikov. Za najboljše so pripravili nagrade, plakete in pohvale.

Na podlagi strokovne ocene desetih ocenjevalcev je bilo ugotovljeno, da ima najboljši cviček Ivan Pungerčar z Malkovca, za prvo mesto je dobil 500 din nagrade. Na drugem mestu je Franc Martinčič iz Šmalčje vasi pri Sentiernju (nagrada 300 din), tretji pa Alojz Udovič z Malkovca (nagrada 200 din).

12 diplom pa so razdelili naslednjim: štiri je prejelo podjetje Hmeljnik, ki ima vinograde na Knežji in na Malkovcu, ter vinogradniki Al-

forz Čučnik Martin Cvelbar, Ciril Logar, Jože Luštek, Jože Bregant, Franc Martinčič, Franc Slovenec in Slavko Origel.

Podelili pa so tudi 15 priznanj. V kratkem bo posebna slovesnost, na kateri bodo podelili zaslužena priznanja vinogradnikom za najboljše cviček. Podobno ocenjevanje bo postalo tradicionalno, verjetno pa takšna spodbuda za proizvajalce vin velike pomeni.

Ocenjevalci so imeli tudi nekaj pripomb na račun cvička, saj je znano, da vsi ne morejo biti najboljši. Več o tem pa nam bo povedal vinogradniški strokovnjak Tit Doberšek v eni prihodnjih števil Dolenjskega lista.

S. DOKL

Naserjeva pride septembra

Pisali smo, da bo januarja prišla na povabilo predsednika Tita v Jugoslavijo vdova bivšega egiptovskega predsednika Naserja. Gospa Naser bi obiskala tudi viniški klub OZN. Pred zaključkom številke pa smo z Vinice dobili sporočilo, da je obisk preložen na september. Torej bo Naserjeva obiskala Vinico jeseni.

BELOKRANJSKI PIKNIK – AVGUSTA

V petek je bil v Črnomlju prvi seštevki pripravljalec odbora za belokranjski piknik, ki bo 3. avgusta na Smuku nad Semičem. Izvolili so posamezne komisije. Prisotni so bili zastopniki črnomaljske in metliške občine. Ta piknik naj bi bil združen z dolenskim piknikom, ki je bil za letos predviden v Metliki.

K. W.

Na Otočcu je ocenjevala cviček tudi dipl. inž. Jana Pintar iz Ljubljane. (Foto: S. Dokl)

Smrt pod ledom v bazenčku

75-letna ženska padla najprej v dva prepada, nato pa utonila v bazenčku-cisterni

V petek, 21. januarja okoli 16. ure popoldan je odšla 75 letna Frančiška Rauh iz Lazov pri Predgradu na obisk k hčerki v Deskovo vas. V soboto dopoldne so jo našli mrtvo v bazenčku-cisterni Jurija Bariča iz Kota 1. se pravi okoli 6 do 7 km od doma.

Ko Rauhove v petek pozno zvečer ni bilo domov in ko so ugotovili, da do hčerke sploh ni prišla, so jo začeli iskati sorodniki, domačini in miličniki vendar brez uspeha.

V soboto dopoldne jo je našel v svojem bazenčku-cisterni Jurij Barič iz Kota 1 pri Starem trgu.

V nedeljo so nato ugotovljali po sledih v snegu, kod vse je rajnica hodila in kako je prišlo do nesreče.

Iz sledov so prebrali, da je šla

Rauhova iz Starega trga po zelo strmem pobočju navzdol. Med potjo je padla v dva okoli 3 m globoka prepada. Vendar je hotela oditi, vendar ne tam, kjer je prišla, ampak po drugih, lesenih stopnicah, ki vodijo naravnost v bazen, ki ga ima Barič za hlajenje vode pri kuhanju žganja.

V cisterni je bilo 1,5 m vode, na njej pa led, vendar tako tank, da Rauhova ni zdržala. Udri se je in Rauhova se je utopila.

J. PRIMC

V letošnji s snegom bolj skromni zimi so na novomeški avtobusni postaji taki prizori vse pogostejši. Šolarji in šolarke, ki obiskujejo smučarske tečaje v Črmošnjicah in v okolici Novega mesta, se tu zbirajo in tako meščanom oznanjujejo, da prava zima še pride. (Foto: J. Pezelj)

DBH
NOVO MESTO
JE VAŠA BANKA

O Vietnamu

Iz Dolenjskega muzeja so sporočili, da je razstava o Vietnamu, ki jo je pripravila občinska konferenca SZDL zaradi šolskih počitnic podaljšana do 15. februarja. Pisnena ali telefonske prijave za šolski ogled sprejemajo v muzeju.

Enotno zdravstveno in pokojninsko zavarovanje — Ograje, ki jih včasih ni bilo — Kakor jaz tebi, tako ti meni

Svicarski minister za promet je bil ondan hudo razočaran nad — Svicarji. Minister Roger Bovin se je namreč znašel v škripcih: blizu Zeneve je namreč moral zaradi goste megle zasibno pristati s helikopterjem. Najprej je poskusil z avto-stopom. Mimo njega je mirno peljal štirinajst avtomobilov, ustavil pa je končno avto, v katerem je bila angleška družina, trenutno na dopustu v Švici.

Pri ameriških letalskih družbah je zaposlenih 1300 agentov, ki preprečujejo razne ugrabitve, ki so zadnja leta tako v modi. V prvem letu svoje dejavnosti so agenti prijeli skoraj 540 ljudi, ki so bili sumljivi. Pri tem so zaplenili več tisoč pištol, granat, nožev in bomb s solznilnim plinom.

Slovita pevka Caterina Valente je sporočila osuplim oboževalcem, da se bo 5. marca v Londonu poročila z 19 let mlajšim angleškim pianistom Royem Buddom. Prvi je Caterini čestital njen bivši mož Eric van Arno, ki je dejal, da je „njegov naslednik po njegovem popolnoma zrel clovek...“ Caterina je še dejala, da si iz razlike v letih ne dela nobenih skrbi, ker se z Royem zelo ljubi in razumeta.

Skupina zdravnikov v Avstraliji je izdelala napravo (zaenkrat šele prototip), ki je poenostavljena umetna ledvica in jo je moč uporabljati na bolnikovem domu, ne samo na kliniki. Tudi cena je veliko nižja, samo blizu 600 dinarjev, dočim klinične umetne ledvice stanejo prek 72.000 dinarjev. Novo napravo so že preskusili na desetih bolnikih, v letu dni pa jo nameravajo še izpopolniti.

Znanega belgijskega kirurga iz Genta so zaprli, ker je osumljen, da je med narkozo spolno zlorabil 40 pacientk. Profesor je dal ženske, ki so jim v operacijski dvorani dali narkozo, za 20 minut odpeljati v sosednji prostor, kjer jih je zlorabil. Profesor, ki sedaj nima več vstopa na kliniko, vse skupaj zanika, policija pa ima menda v rokah brisače, na katerih je profesorjeva sperma.

Kmetje severovzhodne Slovenije občudujejo prebivalce Dolenjske, ker so bili tako složni za uvedbo enotnega zdravstvenega zavarovanja. Poročila o predlogih za tako zavarovanje, ki prihajajo iz Gorenjske in drugod, jim zbujujajo upanje, da se bo tudi njim kmalu uresničila taka želja. Računi, ki jih sicer ne poznajo, pa še ne obetajo veliko.

V sedanjih razmerah imajo več možnosti za uvedbo enotnega zdravstvenega zavarovanja vsega prebivalstva tiste občine, v katerih je manj kmetov. Tam družbi ne bo treba prispevati toliko kot v kmetijskih občinah, dohodki iz gospodarstva pa so večji. V Slovenskih goricah in Pomurju pa občine in njihova gospodarstva ne zmorejo prispevkov, ker bi morali biti veliko večji. Tisti, ki so izračunali, so to že jasno povedali. Letos še ne bo nič, za prihodnje leto pa je prezgodaj govoriti.

Marsikateremu kmetu to ne gre v glavo, četudi zeli pošteno in resno premisliti. Zato zahtevajo enotno zdravstveno in pokojninsko zavarovanje delavcev in kmetov za vso Slovenijo. Me-

njo, da je naša republika tako majhna, da bi to lahko vodila iz enega središča, z odpravo območnih zavodov pa bi zmanjšali stroške poslovanja.

Mnogi zavračajo take predloge z raznimi utemeljitvami. Najbolj prepričljiva pa je ugotovitev, da bi se tako denar prelivaval z bolj razvitih območij na manj razvita. Prav to pa se nekaterim zdi največja ovira, kajti z dohodkom naj bi gospodarili tisti, ki ga ustvarjajo.

Pri tem pa niso dovolj dosledni. Mariborska občina bi takoj zmogla dodatni prispevek za kmečke zavarovance svojega območja, če bi uvedli enotno zdravstveno zavarovanje. Ker sosednje, bolj kmetijske in zato gospodarsko manj razvite občine ne zmorejo, tudi v mariborski ne morejo uvesti. Ta občina mora upoštevati revnejše sosedje, občinam na gospodarsko bolj razvitih območjih pa se ni treba meniti za Slovenske gorice.

Kmetje pa v svoji preproščini postavljajo še težja vprašanja. Ko je še povsod primanjkovalo živil, so jim aktivisti razlagali, da rudarji v Trbovljah, železarji na Jesenicah, delavci Litostroja

V ponedeljek so v Koebenhavnu pokopali danskega kralja Friderika IX. Na sliki od leve proti desni: princ Henrik, kraljica Margareta II. in kraljica Ingrid v christiansborški cerkvi v Koebenhavnu ob začetku pogrebnih svečanosti. (Telefoto: POLFOTO — Koebenhaven)

v Ljubljani in drugi nimajo jesti, morajo pa delati za našo prihodnost. Oni so dajali živino, krompir, pšenico in drugo po nizki ceni, čeprav v zameno niso dobili premoga niti kmetijskih strojev. Nihče ni določil območij in postavjal meje, do kam lahko gredo živila, ki so jih pridelali ljudje. Ko smo bili še vsi reveži, solidarnost ni poznala teritorialnih meja — zakaj ne bi bilo tako tudi zdaj, ko so si nekatera območja gospodarsko bolj opomogla in pustila kmetijske kraje daleč za sabo?

Delavci na Dolenjskem so znali odgovoriti kmetom na tako vprašanje. Ne le z besedami, tudi z dejanjem! Občinski mošnje in delavci v severovzhodni Sloveniji bi radi odgovorili podobno, lahko pa le pritrjujejo kmetom. Ko je kmetijstvo podpiralo gradnjo industrije, niso gradili tovarn pri njih. Pozneje pa so med njimi in industrijskimi kraji zrasli previsoki gospodarski plotovi. Zdaj naj skrbi vsak zase.

Upajmo, da se bo tudi ta led kmalu odtalil. Slovenci gotovo nismo tako velika družba, da se ne bi mogli pametno sporazumeti. Prej se je sicer treba malo prerekati. Zato je prav, da tudi kmetje niso tiho.

JOŽE PETEK

tedenski zunanjepolitični pregled

Za Evropo, se posebej pa njeno gospodarstvo je brez dvoma dogodek številka ena zadnjih dni sprejem štirih novih članic v evropsko gospodarsko skupnost (EGS). V Bruslju so svečano podpisali sporazum o sprejemu Velike Britanije, Irske, Norveške in Danske k EGS. Tako se je končalo obdobje kolebanj otočanov do celinske gospodarske skupnosti. Zadnji protest je v Bruslju tik pred podpisom pogodbe doživel britanski premier Heath, ki mu je neka fotoreporterka zaradi tega, ker „ni omogočil rekonstrukcije Coventgardna v Londonu, kjer ona živi“ brizgnila v obraz dobršno porcijo črnila. Ceremonija se je zavlekla za eno uro, kajti Heath se je moral temeljito umiti in preobleči. Dosedanji kandidati bodo postali polnopravni člani EGS šele 1. januarja 1973. Pričakujemo pa lahko, da se bodo na evropsko gospodarsko skupnost še bolj v tej ali oni obliki navezale tudi Švica, Avstrija, Švedska in Portugalska.

Jugoslovansko gospodarstvo lahko torej v prihodnjih mesecih pričakuje nove zaplete v zunanji trgovini. Zaradi priključitve štirih novih članic se bodo zaostriili nekateri kriteriji izvajanja v Veliki Britanijo. Jugoslavija izvažala v sedanjo evropsko gospodarsko skupnost 55 odstotkov industrijskih izdelkov in 45 odstotkov kmetijskih pridelkov. — Kako velik potencial predstavlja teh deset držav (ali devet, če bi se na Norveškem med letom kaj zapletlo!), nam zgornjo pričastevilke: 257 milijonov prebivalcev, 637 milijonov dolarjev narodnega bruto proizvoda, prek 40 odstotkov svetovne trgovine, 9,6 milijonov avtomobilov letno, 138 milijonov ton jekla itd. EGS bo imela v svetovni trgovini za polovico več udeležbe kot ZDA, Sovjetska zveza in Japonska skupaj. — Jugoslovansko gospodarstvo glede na povečanje „male“ Evrope v „veliko“ predvideva razgovore o sestavljanju novega gospodarskega sporazuma, ki bi ga hkrati še razširili na druga področja. Pričakujemo tudi nove olajšave pri izvozu govedin in govedine, treba pa bo določiti pogoje za izvoz bekonov in mesnih konzerv. Urediti bo treba še izvoz tobaka in iskati rešitev za garantirane cene svinjine in perutnine. Jugoslavija bi tudi rada sodelovala pri sestavljanju predpisov za izvoz rib in izdelkov ter za semensko blago.

Nova država na indijski podcelini Bangladeš že kaže prve politične poteze. Premier Mudžibur Rahman je jasno dejal: „Svoboda nas je veljala veliko žrtev, nihče nam je ni podaril. Zato bomo znali varovati neodvisnost države.“ Bangladeš se zavzema za neuvrščenoost: „Želimo, da bi pomoč prihajala od vseh strani in da nas ne bi na nikogar vezala... Nismo se boriili za to, da bi odvisnost od Pa-

kistanec zamenjali za neenakopravnost proti katerikoli drugi strani. Svet bo moral to razumeti in nam pomagati.“

Šesterica je postala deseterica

V Egiptu so imeli študentske nemire. Nekaj sto študentov kairske univerze je stavkalo in zahtevalo od vlade, naj prekine stanje, ki ni niti vojna, niti mir z Izraelom. Študentje so tudi zahtevali odločnejše korake proti ameriški politiki in ameriškim interesom na Bliznjem vzhodu. Nekateri študentje so tudi zahtevali, naj bi jih ustrezno predvojaško vzgajili in nato poslali v borbo proti Izraelu. V ponedeljek je egiptovsko notranje ministrstvo prepovedalo vse demonstracije in sporočilo, da je policija uspešno razgnati študente, ki so organizirali stavko, čeprav so medtem že dobili vladni odgovor na svoja vprašanja. Pravijo, da so večino aretiranih študentov že izpustili, med nemiri pa tudi ni bilo posebne škode in žrtev. Predsednik Sadat je na sestanku z državnimi voditelji posvetil največjo pozornost prav najnovjšemu študentskemu gibanju.

Krvavi protesti v Rodeziji se nadaljujejo. Črnci protestirajo proti britanskemu sporazumu s Smithovim režimom. Ta sporazum namreč ne predvideva, kdaj bo črnska večina dobila glavno besedo v deželi. V Rodeziji je pet milijonov Afričanov in le četrt milijona belcev. Stevilo teh že vrsto let stagnira in ga namenjajo okrepani z doseljavanjem.

TELEGRAMI

KARTUM — Predsednik Sudana je sprejel ostavko šefa varnostne službe Nuredina in na njegovo mesto imenoval dosedanjšega ministra za zdravstvo Ibrahimja.

MANILA — Prek 5000 študentov je demonstrialo proti ameriški imperializmu in Markosu. Markos je prav tedaj v parlamentu govoril o stikih s socialističnimi državami in navezavi stikov Filipini — Moskva in Peking.

CAPETOWN — Brat prof. Christiana Bernarda dr. Marius je uspešno operiral srce. Pacient je star 41 let in se dobro počuti.

MOSKVA — Japonski zunanji minister je po prvem razgovoru z Andrejem Gromikom izjavil, da bo morda mogoče skleniti mirovno pogodbo med SZ in Japonsko, kar bi brez dvoma okrepiło mir na svetu.

ANKARA — Turški parlament je odobril vladni predlog za podaljšanje izrednega stanja v 11 pokrajinah in večjih mestih. Gre za dvomesečno podaljšanje izrednega stanja, ki ga je vlada uvedla aprila lani po bombnih atentatih na vzhodu Turčije.

VIENTIAN — Na veleposlanstvo DR Vietnam v Vientianu so vrgli dve ročni bombi. Hanojska vlada trdi, da je bil napad izveden s prištankom laške administracije.

(Iz zadnjega Pavlihe)

— Jaz pravim, da bo bolje...
— Jaz pa pravim, da bi bila prava umetnost, če bi bilo slabše.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Najpomembnejši notranje-politični dogodek teh dni je vsekakor zasedanje 2. konference ZKJ v Beogradu — ki sedaj, ko to pišemo, pravkar poteka in bo trajala dva dni. Vsebinsi tega velikega zasedanja Zveze komunistov Jugoslavije — ki ima prav v tem obdobju, ko pri nas traja pomembna in ofenzivna bitka RESNIČNO REVOLUCIONARNIH SIL za uveljavitev samoupravnih načel naše socialistične družbe, še toliko večji pomen in veljavo — bomo posebno pozornost posvetili na tem mestu prihodnjic. Tokrat samo še omenimo, da je sredi minulega tedna (prejšnji četrtek) o pomembnih vprašanjih v zvezi z AKTUALNIMI NALOGAMI ZK razpravljal tudi CK ZKS, ki je ob tem izrazil svojo opredelitev do vsebine predlaganih dokumentov za 2. konferenco ZKJ, še posebej pa je spregovoril o temeljnih nalogah ZKS pri uresničevanju začrtane politike našega razvoja.

Nasploh je bilo v dneh minulega tedna notranje-politično dogajanje na vseh ravneh od zveze do republiških vodstev in po družbeno-političnih organizacijah pretežno usmerjeno v razpravo o temeljih naše DRUŽBENO-EKONOMSKE POLITIKE za leto 1972 (o čemer je sedaj že pripravljen predlog zvezne resolucije — pa se bodo te razprave nadaljevale vse dotlej, dokler zvezna skupščina te resolucije ne bo sprejela, s čimer lahko računamo že v bližnjih dneh).

V zvezi s tem — samo za osvežitve spomina — omenimo nekatere temeljne postavke, ki so začrtane v predlogu zvezne resolucije in ki z njimi načrtovalci (na čelu z ZIS) zatrdno računajo za letošnje leto: stopnja rasti celokupnega DRUŽBENEGA PRODUKTA v gospodarstvu naj bi letos znašala (v povprečju za vso državo) približno 5,5% v primerjavi z lanskoletnimi dosežki, ob tem naj bi se ŽIVLJENJSKA RAVEN nasploh izboljšala za 3 do 3,5%, pri čemer je posebno pomembno to, da letošnje POVEČANJE CEN nikakor ne bi smelo preseči začrtane meje 5%. Poseben poudarek je bilo

tudi nujno URAVNOVEŠENJE PRIMANJKLJAJA zunanje-trgovinske dejavnosti, ki se bo morala letos odločno bolj usmeriti v izvoz, ob tem pa uvoz občutno zavreti.

O vseh teh vprašanjih so v minulih dneh — kot rečeno — izčrpno razpravljali mnogi pristojni, oziroma odločujoči organi; predsedstvo SFRJ, ki je tem vprašanjem posvetilo posebno sejo (minuli torek), je ugo-

govorilo, da je bil dosežen že pomemben NAPREDEK V DOGOVARJANJU republik in pokrajin pri usklajevanju zveznih sistemskih rešitev za v prihodnje, pa pri usklajevanju srednjeročnega načrta in ciljev naše ekonomske politike. Našim letošnjim razvojnim vprašanjem, izvirajoč iz začrtane smeri ekonomske politike, je posvetilo posebno pozornost (na seji minulo sredo) tudi predsedstvo zvezne konference SZDL Jugoslavije. Na tej seji je podpredsednik ZIS dr. Jakob Sirotkov posebej dejal, da bomo morali pri izvajanju letošnje EKONOMSKE POLITIKE usmeriti vse napore zlasti v ureditev plačilne bilance, v STABILIZACIJO TRGA, kar je pravzaprav vseskozi poglavitni cilj začrtanih okvirov našega družbeno-ekonom-

skega razvoja v prihodnje, in pa v ureditev stanja v tistih gospodarskih področjih, oziroma združbah, kjer je to stanje sedaj že dokaj kritično.

V poslanski razpravi po zveznih odborih, kjer so predlagano resolucijo o temeljih družbeno-ekonomske politike za letošnje leto že tudi podrobno obravnavali, so takšno usmeritev, kot je začrtana, sicer podprli, vendar z določenimi pomisleki: posebej je veljal dvom poslancev tistemu okviru povišanja cen v letošnjem letu (za 5%), kot so ga odločno zahtevali načrtovalci. Ob tem je članica ZIS Mirjana Krstinič izjavila, da se bo ZIS za ZASTAVLJENE STABILIZACIJSKE CILJE zavzel z vsemi močmi v okviru svojih pooblastil — pa če treba, tudi z administrativnimi posegi. To je, z drugimi besedami, potrdil ta ponedeljek tudi zvezni sekretar za zunanjo trgovino Muhamed Hadžić, ki je v Ljubljani — med razgovorom o trgovinskih vprašanjih na gospodarski zbornici — dejal, da bo določena zamrzitev cen v tej ali drugačni obliki pri nas veljala vsaj še vse leto, če ne tudi dlje. Gotovo je, da zamrzitev cen (ki je sedaj popolna in bo veljala, če ne bo uradno spet podaljšana, tja do aprila) povzročila posebno trgovini velike težave, vendar ureditve notranjega trga si brez takšnih administrativnih posegov vsaj v začetku ne moremo predstavljati v kakšni bolj mili obliki — ki bi bila že zaradi tega tudi kaj malo učinkovita.

Samo še na kratko omenimo, da je republiška skupščina te dni (minulo sredo) sprejela temeljni dokument za nadaljnji razvoj našega STANOVANJSKEGA GOSPODARSTVA — se pravi ustrezno resolucijo, hkrati pa še tudi dva prva republiška zakona, ki podrobno urejata določena vprašanja v zvezi s financiranjem gradnje stanovanj. Nadaljnji zakoni za to tolikanj pomembno področje so že v pripravi, kajti republika ima posebej — v skladu z izvajanjem novih ustavnih določil — vse pristojnosti tudi za urejanje stanovanjske zakonodaje.

21. januarja je dobila Sevnica prvo 2300-litrsko avtocesterno. Sevniki gasilci bodo z njo priskočili na pomoč, kjerkoli bo gorelo v občini. Manjka še dodatna oprema, upajo pa, da bodo vse potrebno dopolnili v okviru predvidenega samoupravnega sporazuma. Moštvo so že pričeli usposabljanje. (Foto: A. Zeleznik)

„TESTIRANJE“ – Ves prejšnji teden sta mehanika Janez Kepec in Milan Rode testirala jeklene konjičke članov AMD Kočevje, pregledovala sta motorje in uravnavala luči. Lastniki avtomobilov so bili z opravljenim delom zelo zadovoljni in si želijo, da bi testirni avtomobil AMZS še večkrat prišel v Kočevje. (Foto: F. Brus – Kočevje)

Tovarna za predelavo krompirja na Mirni je odkopila prve tone tega pridelka. Na mirenskem in trebanjskem območju pridelajo kmetovalci po okrog 5 ton krompirja, nekateri pa tudi 15 in več ton. Organizacijo odkupa je prevzela Kmetijska zadruga Trebnje. (Foto: M. Vesel)

V črnomaljski tovarni COSMOS-BELT so gradbena dela za I. fazo rekonstrukcije v polnem razmahu. Preuredili bodo staro livarno, obenem pa začeli gradnjo za nov livarski obrat. Istočasno nabavljajo in sestavljajo nove stroje. Na fotografiji: remontna delavnica, ki je bila prav tako pred kratkim obnovljena. (Foto: R. Bačer)

Huda tekma za naše živinorejce

Obeta se huda konkurenca

1969. Tudi to napoveduje, da se bo morala Jugoslavija spoprijeti z močno konkurenco in kolikor mogoče zmanjševati proizvodne stroške, če bo hotela imeti kaj zasluga. Uspeh pa ni odvisen samo od rejcev, marveč tudi od smotrne gospodarske politike in spodbujanja izvoza. Nečastno je, da Jugoslavija, v kateri se približno 36 odstotkov ljudi dela v kmetijstvu, mnoge pridelke uvaža, namesto da bi jih izvažala.

M. L.

Zapletene žice – zapleteno življenje

Novosti

Novomeško poštno podjetje je imelo pred dnevi sestanek s predstavnicami doljenjskih občinskih skupščin in bank s tega območja. Govorili so o načrtih za letošnji napredek. Direktor novomeškega podjetja Jakob Berič zagotavlja izboljšanje telefonije proti Ljubljani, Zagrebu in Celju, napoveduje končno ATC v Metliki, vezalno centralo v Trebnju in dokončanje del v Činomlju, Brežicah in Novem mestu. Za letošnje načrte potrebujejo 7 milijonov dinarjev.

Direktor združenega podjetja Jože Gerbec je neuradno napovedal zvišanje cen – po odznanju. Prav gotovo je novomeško PTT podjetje v zadnjih letih naredilo ogromen napredek – tega ne gre odrekati in kaj takega ne more reči niti najbolj zagrižen poštni sovražnik.

Sodelovanje pošte z gospodarstvom in družbeno-političnimi organizacijami na Dolenjskem je bilo doslej prav dobro: prav zaradi tega tudi tak napredek in toliko novosti.

To je ena stran medalje, drugo piše vsakdanje življenje. Napredek industrije, v manjši meri tudi turizma, je zadnje leta silovit. Poštni napredek mu le težko sledi. Za šlovskega pa je pošta takrat, kadar drobne stvari niso v redu, vedno kriva: naj bodo to preobremenjene telefonske linije, neredna dostava pism, zapozneli telegrami ali kaj drugega. Čeprav dostikrat pošta ni nič kriva, pa je prav tako še tudi dosti malenkosti, ki bi jih bilo mogoče odpraviti.

Kajpak ne smemo delati tako, da zaradi dreves ne bi videli gozda, prav tako pa ne, da bi gledali na gozd in ne videli dreves! Primer z novomeških Mestnih njiv, kjer so začeli napeljevati telefonske „dvojčke“ PTT podjetju v stikih z občani gotovo ni v korist.

Krčenje

Na metliški osemletki pripravljajo načrt za organizacijo nove šolske mreže v občini. Čemu? Ker so ugotovili, da število otrok na podružničnih šolah zelo upada in da se ta proces nadaljuje. Tako bo na Rado-

vici leta 1973 samo 11 otrok v vseh prvih štirih razredih. Na Božakovem bo čez pet let samo 12 otrok na šoli, čez 7 let pa jih bo samo še 8 v štirih razredih.

Vse kaže, da bo treba pouk na takih šolah ukiniti, učence pa prešope z natančno določenimi nosilci posameznih nalog in roki za uresničenje. Pri obravnavi splošnih slovenskih in jugoslovanskih težav so se spotaknili ob pojave, ki razburjajo delovne ljudi. Obsodili so velikodušne ponudbe nekaterih jugoslovanskih bank za to, da bi se pri nas odigral veliki šahovski dvoboj med Spasskim in Fischerjem. S takimi pojavi bi morali ostro obračunati in brežiški komunisti pričakujejo, da bo organizacija ZK v Ljubljanski banki poklicala na odgovor tiste svoje člane, ki so bili soudeleženi pri ponudbi za dvoboj na Bledu. Postopek naj sproži CK ZKS, slovenski člani predsedstva ZKJ pa naj zahtevajo, da bodo partijske organizacije ukrepale tudi proti odgovornim komunistom v Beogradu in Sarajevu, pa tudi proti tistim članom ZK, ki so sodelovali pri organizaciji biko-

VSE MANJ OTROK

lati na osrednjo osemletko v Metliki. Drug razlog, ki govori temu v prid, pa je še pomanjkanje prosvetnih delavcev.

Seveda pa prešolanje otrok zahteva obširne in temeljite priprave. S prostorom na matični šoli ne bo težav, ker so že ob gradnji mislili za več let vnaprej, pač pa bo treba poskrbeti za boljši prevoz otrok z lastnimi vozili in za ureditev cest, po katerih bodo otroke prevajali. Na metliški šoli bo potrebna reorganizacija pouka.

Podroben načrt o reševanju otrok bo narejen do pomladi 1972, potem bo dan v javno razpravo. Veliko truda bo treba, da bodo starši ta ukrep razumeli in ga podprli v dobro svojih otrok. Tehtati bo treba: ali je bolje, da otrok obiskuje kombiniran pouk v vaški šoli in bo res dlje doma, ali pa ga pošlji s šolskim avtobusom v Metliko, kjer mu bodo nudili veliko več in ga veliko bolje pripravljali na življenje.

R. B.

Franc Skinder

»Zahtevamo«

„Doslodnost pri sebi in drugih!“ je geslo komunistov v brežiški občini. Na sestanku sekretarjev organizacij in aktivov ZK so te dni sklenili zaostri disciplinsko odgovornost članov, zato bodo prejemali le skle-

pe z natančno določenimi nosilci posameznih nalog in roki za uresničenje. Pri obravnavi splošnih slovenskih in jugoslovanskih težav so se spotaknili ob pojave, ki razburjajo delovne ljudi. Obsodili so velikodušne ponudbe nekaterih jugoslovanskih bank za to, da bi se pri nas odigral veliki šahovski dvoboj med Spasskim in Fischerjem. S takimi pojavi bi morali ostro obračunati in brežiški komunisti pričakujejo, da bo organizacija ZK v Ljubljanski banki poklicala na odgovor tiste svoje člane, ki so bili soudeleženi pri ponudbi za dvoboj na Bledu. Postopek naj sproži CK ZKS, slovenski člani predsedstva ZKJ pa naj zahtevajo, da bodo partijske organizacije ukrepale tudi proti odgovornim komunistom v Beogradu in Sarajevu, pa tudi proti tistim članom ZK, ki so sodelovali pri organizaciji biko-

Spominki

Spominki

Ribniška prodajalna spominkov je prodala lani za četrtino več spominkov kot leta 1970. Čeprav vsako leto povečajo promet za približno četrtino, mnogih kupcev na veliko (grosistov) ne morejo zadovoljiti. Povpraševanje namreč narašča še hitreje kot ponudba oziroma izdelovanje.

Lani so dobili vse naročeno blago le tisti kupci na veliko, ki so dovolj zgodaj, se pravi še pred začetkom sezone, poslali naročila. Tisti, ki so naročili kasneje ali ponovno naročili še več, so dobili le del naročnega ali celo nič.

Dobro so šli v prodajo vsi spominki. Ob koncu leta je bila prodajalna v Ribnici, ki sprejema naročila, razpošilja blago kupcem in prodaja tudi na drobno, skoraj popolnoma prazna. Sele sedaj se je začela spet polniti.

Franjo Matoh, vodja prodajalne, je povedal, da spominkov ne izdelajo dovolj, ker je premalo strugarjev. Prodajajo jih predvsem slovenskim turističnim in gostinskim podjetjem ter glavnim letoviškim krajem ob morju in v notranjosti države. Tujcem ne morejo ustredi, ker zahtevajo tako velike serije, da jim pri sedanjih organizacijah izdelave ne morejo ugoditi.

J. P.

MLADINA NA TUJEM

Industrija se prepočasni razrača, da bi lahko sproti zaposlila mlade ljudi, ki iščejo delo. Tudi druge dejavnosti zaostajajo in za sedaj je v zadregi za kvalificirane delavce edino gostinska stroka. Iz brežiške občine je zaposlenih v Nemčiji in drugih evropskih državah 416 mladih ljudi do 27. leta. Iz Artič jih je 10, iz Sromelj 10, iz Brežic 50, iz Bizeljskega 47, iz Velike Doline 65, iz Cerkez 56, s Cateža 67, iz Dobove 20, iz Globokega 20, iz Kapel 26, in iz Pišec 42.

credno je zapisati...

Republika vlada je pred dnevi sklenila, da bo letošnja neobdavčena osnova skupnega dohodka občanov 25.000 dinarjev, za vzdrževanje družinskega člana pa je neobdavčeni znesek po 8.000 dinarjev. V primerjavi s prejšnjimi leti torej ni bistvene spremembe: lani je bila osnova enaka, le za družinskega člana je veljala olajšava 5.000 dinarjev. Da bo podobnost popolna, tudi letos se ni prijavnih pol, tako da je vprašanje, če se bo mogoče izogniti podaljšanju roka za prijavo, ki so ga najprej postavili na zadnji januar.

V republiškem izvršnem svetu so rekli, da bo letos

Davki

zadnje leto starega davčnega sistema in da bo že letos narejen nov, ki bo temeljil na načetu, da ekonomsko sposobnejši več prispevajo za uresničitev splošnih družbenih potreb. Novi sistem naj bi davčni službi omogočil učinkovitejšo naplato zoper utajevalce davkov in druge žgoče in večkrat obsojane pojave v naši družbi.

Prav gotovo se velika večina občanov strinja s takim sistemom, ki bo pobral več smetane z dohodkov, ki niso rezultat dela. Hkrati bo tak davčni vijak tudi zagotavljal več denarja za številne proračunske izdatke.

Odlok o višini pristojbin za cestna motorna vozila, ki je določil za 100 odstotkov večje pristojbine v tem letu, je prav gotovo eden izmed ukrepov v novi smeri. Bržkone bo zagotovil manj snobovstva, malomeščanstva in norega kupovanja najdražjih avtomobilov. Primer iz Zenice, kjer ima železarna več mercedesov kot švedska vlada, bržkone ni osamljen v našem hlastanju za bahaštvom.

Sicer pa: bil je res že skrajni čas za učinkovitejša ukrepanja proti nepravilnemu bogatenju, ki je pri ljudeh vzbujal veliko jeze, ki pa ga – naj zapišemo po pravici – nismo znali ali pa nismo hoteli temeljito preganjati.

Dr.

Po uradnih podatkih je v Jugoslaviji več kot 15.000 zdravnikov in zobozdravnikov, ki niso hoteli vzeti diplome, ker niso dobili naslova doktor.

Naj bo tako ali drugače, mnogi delajo zaradi naslova vinar v kozarcu vode. Na Dolenjskem, kjer se vedno močno priznajo zdravniki in tudi strokovnjakov z drugimi izobrazbami za delo v zdravstvu, se ta čas, ko besedujejo nekateri o upravičenosti in neupravičenosti zdravniškega naslova, borijo z drugimi težavami.

Predvsem s to: kako dobiti iz središč kar največ prepotrebnih zdravnikov za delo na terenu! Pri tem res ni važno, ali so to dr. ali samo zdravniki – važno je, da so končali študij in obvladajo svoj poklic.

Sejmišča

BREŽICE: Na sobotnem sejmu v Brežicah je bilo naprodaj 476 prašičev, mlajših od 3 mesecev, in 21 starejših. Vsega so prodali 357 prašičev. Za starejše so kupci odšteli po 9 din za kilogram žive teže, za mlajše pa po 15 din za kilogram.

NOVO MESTO: Ponedeljkov sejem je bil srednje živahen, prodajalci pa s cenami niso popustili, čeprav so morali odpeljati domov kar tretjino prašičev. Naprodaj jih je bilo 565, prodali pa so 301 prašiča. Za mlajše so zahtevali 230 do 290 din, za starejše pa 300 do 480 din.

Kmetijski nasveti

Napake, ki kazijo vino

Zadnjič smo pisali o boleznih, danes pa o napakah, to je o tistih vinskih nadlogah, ki jih ne povzročajo glivice ali bakterije, marveč imajo drugačen izvor. Sem štejejo po črni in porjavenje vina, duh po gnilih jajcih, zveplovo dvokis in plesni.

Najpogostejše je porjavenje vina. Zlasti velja to za mlada vina, bela in rdeča. S porjavenjem se v vinu dogaja nekaj podobnega kot pri porjavenju površine prerezanega jabolka. Kemično je obrazloženo, da barvila vina in črsovine pod vplivom snovi oksidacije spreminjajo barvo. Porjavenje lahko preprečimo z zveplanjem. Grozdje je treba hitro predelati, da ne dovolimo dostopa večje količine zraka. Če utegne vino porjaveti, lahko ugotovimo tako, če ga za nekaj časa pustimo v kozarcu. Dobro zdravilo proti porjavenju je tudi kalijev metabisulfit.

Tudi po črnenje vina nastane pod vplivom zraka, ko se železo in tanin spremenita v črno spojino. To se dogodi posebno rado, če pride vino v stik z železnim, zarjavelim predmetom in če nima dovolj kisline, ki sicer preprečuje po črnenje. Po črnelo vino očistimo z želatino, ki iz vina izloči črno barvo, potem pa ga pretočimo v zažveplan sod.

Pri mladih vinih, pri katerih zveplanje ni pravilno uporabljeno, lahko zasledimo duh po zveplovo dvokisu (gnilih jajcih) ali po zveplovo dvokisu. Prvo preprečimo, če grozdje ne zveplamo, ko se zori v vinogradu, ali če pri zveplanju sodov ne pretiravamo. Če vino že smrdi, ga očistimo z močnim zračenjem in pretakanjem.

Duh po zveplo nastane, če zažveplamo v ne povsem polnem sodu zrak nad vinom. Zaradi tega tak ukrep odsvetujemo. To velja tudi za sode, ki so „na pipi“. Bolje je uporabljati posebno napravo, ki dovaja ogljikovo kislino. Nasploh je priporočljivo, da vina, ko pride v sod, ne točimo takoj: vsaj dva tedna naj počiva! Vedeti velja tudi, da zažveplano vino ne sme takoj v prodajo. Potreben je določen čas, da postane zveplo – neškodljivo.

Inz. M. L.

Priznati, da je zakon »papirnat«, bi bila napaka

Pred 13 leti smo v vsaj Jugošlaviji izvedli reformo takratne osnovne šole in uvedli obvezno enotno 8-letno šolo. Kot enega od odločujočih pogojev za kvaliteto uresničitev vzgojno-izobraževalnih ciljev in smotrov v novih osnovnih šolah smo postavili ustrezno strokovno in pedagoško izobrazbo učiteljski kader. Ob reformi smo imeli za predmetno stopnjo komaj 25% ustrezno strokovno usposobljenih učiteljev. Ostalo delo so opravili učitelji s srednješolsko izobrazbo, usposobljeni za delo v nižjih razredih.

Mnogi od njih so se takoj vpisali kot izredni študenti na pedagoške akademije in študirali končali. Mnogi pa so se sicer vpisali, dokvalifikacija pa poteka razmeroma počasi, pri čemer moramo priznati, da

tudi zato, ker ni bilo dovolj moralne in materialne podpore, a tudi konkretnih določil.

Da bi proces strokovne dokvalifikacije pospešili in tudi sicer zagotovili ustrezno usposobljen učiteljski kader, so bila glede izobrazbe učiteljev sprejeta posebna zakonska določila. Tako določa zakon o osnovni šoli, ki je bil sprejet decembra 1967, da si morajo učitelji, ki učijo na predmetni stopnji in nimajo ustrezne višje izobrazbe, najpozneje v petih letih, to je do konca leta 1972, pridobiti predpisano višjo izobrazbo.

V skladu s to zahtevo se je na obe pedagoški akademiji vpisalo 4000 učiteljev, od katerih je okrog 1500 bolj ali manj redno opravljalo izpite.

Večina njih bo diplomirala v zahtevnem roku.

V vseh preteklih letih je bilo zelo resno poudarjeno, da dokvalifikacija ni samo stvar prizadetih učiteljev, marveč vse naše družbene skupnosti. Predlagana je bila vrsta ukrepov, ki naj bi izrednim študentom nudili moralno in materialno podporo in jim s tem omogočili, da si pridobijo potrebno izobrazbo. Mnoge temeljne izobraževalne skupnosti dajejo plačane študijske dopuste in druge olajšave pri študiju. Hkrati pa je treba tudi priznati, da se intenzivnejša pomoč učiteljem nudi šele v zadnjih letih in tudi to, da je le-ti niso vselej izkoristili.

Določba zakona bo stopila v veljavo šele čez slabo leto, kar pomeni, da je učiteljem, ki nimajo

ustrezne izobrazbe, zagotovljeno delovno mesto do zaključka šolskega leta 1972-73. Tako imajo vsi tisti učitelji, ki so se vsaj v zadnjih letih lotili študija možnost, da se pravočasno diplomirajo. Tistim učiteljem pa ki ne bodo pravočasno diplomirali, nikakor ne bo ogrožena eksistenca, ker je pač treba upoštevati njihov uspeh pri študiju. Učitelje, ki bodo tik pred zaključkom študija in jim bo manjkalo samo nekaj izpitov, kaže obravnavati drugače kot tiste, ki sploh niso študirali. Prav tako bo svet pedagoške akademije verjetno pristal na možnost zaključka študija na enopredmetni skupini. Med učitelji na predmetni stopnji osnovne šole, ki nimajo predpisane izobrazbe, so predvsem taki, ki so končali učiteljske in so usposobljeni za delo v nižjih razredih in v oddelkih podaljšanega bivanja. Podatki kažejo, da nam bo v prihodnjih letih zelo primanjkovalo učiteljev razrednega pouka. Zato eksistenca teh učiteljev ne bo ogrožena.

Dokvalifikacija učiteljev na predmetni stopnji bo potekala tudi po roku, ki ga predpisuje zakon; in če se na razpisana mesta ne bodo javili ustrezno usposobljeni učitelji, bodo šole sprejemale v delovno razmerje, seveda samo za določen čas, tudi take, ki nimajo ustrezne izobrazbe, a si prizadevajo, da bi kmalu končali študij na predmetni stopnji pedagoške akademije.

Ob koncu je prav opozoriti tudi na 2. odstavek 102. člena temeljnega zakona o delovnih razmerjih, ki določa, da ne more prenehati delavcu delo v delovni organizaciji, ne da bi na to privolil, če njegova delovna sposobnost ne ustreza zahtevam delovnega mesta, kadar ima najmanj 30 oziroma delavka 25 za pokojnino vstetih let, razen če odkloni razporeditev na drugo delovno mesto pri isti ali drugi delovni organizaciji, ki ustreza njegovim strokovnim in delovnim sposobnostim.

Kljub temu da po preteku 5-letnega roka kadrovska zasedba v osnovnih šolah še ne bo takšna, kakršno bi si želeli — primanjkovalo nam bo predmetnih učiteljev za matematiko, slovenski in tuj jezik — izvršni svet skupščine SR Slovenije meni, da je treba na določbah zakona vztrajati, kajti samo široko razgledan in strokovno primerno izobražen učitelj bo lahko opravljal naloge, ki jih postavlja osnovna šola. Te zahteve pa se bodo z novim učnim načrtom za osnovno šolo samo še povečale.

Iz pisarne
prosvetno-kulturnega zbora
Skupščine SR Slovenije

Dopisnikove težave

Zadnjič sem se sprehajal okoli hiše, si ogledoval drevje in se nato vrnil v kuhinjo. Ko zaprem vrata, se uprejo vame oči mame in sosedice, ki jima je na ustih zamr pogovor. Najbrž sta me opravljali. Da bi prekinila mučno tišino, se prva oglasi mati: „Kajne, da ti pišeš in objaviš v časopisu največkrat o napakah, ki jih ljudje delajo?“ „Pišem in... ali je kaj narobe?“

Sele tedaj se oglasi sosedica: „Veš, tudi jaz bi rada, da bi napisal o našem podjetju nekaj besed, kako so slaba stanjšča, ker jih nihče ne popravi. Pa še kopalnica za delavke je zaprta, da morajo iti umazane domov, in še tiste zapiši, ki krajejo tovarniški bencin za avtomobile...“

„Že, že,“ se oglasi, „toda to ni tako velik problem, da ga ne bi mogli sami rešiti. Treba je nekaj več, kar je pomembno tudi za druge ljudi. Teh stvari, ki ste jih našli, morebiti še objaviti ne bi hoteli.“

„Kaj, da ni pomembno? Skoraj za petdeset delavk. Kaj misliš, da bomo morale nujno potrebo jutraj in zvečer doma opraviti? V gostilno pa tudi ne smemo med malico, čeprav si to višji in oni iz pisarn privoščijo. Rajše grem počepnit za vogal, kot

da si spuštam za čevlje. Če njih ni sram, mene tudi ni.“

„Ne bodite tako hudi. Treba je najti pravo snov, ki je zelo važna, nujna in splošna,“ se izgovarjam.

„Kaj to ni pomembno, da nas s čestno razsvetljavo vlečejo že pet let? Ponoči, ko se vracam iz službe, še tistih velikih jam ne vidim, da komaj pridem do svoje hiše. To napiši! Prav gotovo bo pomagalo.“

„Kako naj zapišem?“ se sprenevedam.

„Če nočeš tega, daj pa o našem mesarju, ki daje tebi in svojim poznanim najlepše meso, drugim nameče pa loja in kosti.“

„Sosedica, dajte no mir! Saj ga včasih tudi vam prinesem.“

„Ti že, kaj pa drugi? Zakaj še jaz ne dobim takega? In kaj se vse otrokom nameče, da niti za pse ni. Oh, kam smo prišli!“

„Dajte no, to je osebno obrekovanje,“ se hočem izmuzniti, a na vse to pristavi še mama svojo besedo: „Fant, to moraš zapisati! Moraš!“

„Bom, mama. Napisal bom in poslal, da boš zadovoljna. Z objavo pa ne vem, če bo kaj, ker ne bom napisal imen, da bi me potem še za besedo lovili.“

ZABARJEV LENART

ABADONI

Črnomljski beat ansambel smo vam v našem listu že predstavili. Toda od takrat je minilo že precej časa, zato menim, da si spet zaslužijo malo prostora v Dolenjskem listu. Ansambel je prvotno sestavljalo pet članov, zaradi osebnih razlogov pa je ansambel zapustil bobnar Srečko Kos. Solokitarist je v ansamblu Milan Krajnc, bas kitara igra Joško Vrščaj, orgle Dujec Belizar, po bobnih pa razbija Andrej Plevnik, ki je tudi odlični solo pevec.

Z izpopolnjenim repertoarjem je ansambel uspelo zadovoljiti želje širokega kroga poslušalcev. Pred kratkim so si člani ansambla kupili novo opremo in zatrdili so mi, da je zares dobra.

Na plesih v Semiču, Metliki in v Črnomlju so to tudi dokazali. Ob praznovanju novega leta so zabavali goste v hotelu Lahinja v Črnomlju, igrali pa so tudi na brucovanju psihologov v Ljubljani.

L. P.

Ansambel URBANI iz Ribnice (Foto: D. Mohar)

»URBANI« in njihove težave

Ali lahko o tem, kako se bodo zabavali Ribničani, odloča kolektiv ene gostilne?

Pred nedavnim je pet mladih fanov ustanovilo v Ribnici svoj vokalnoinstrumentalni ansambel. Zelo spodbuden je podatek, da so v kratkem času naštudirali program, s katerim so zabavali na novoletno noč goste v gostilni RIBNIČAN. Nadeli so si pristno domače ime Ansambel URBANI. Fantje imajo veselje z glasbo, nekateri med njimi so celo končali glasbeno šolo, kar potrjuje, da je ansambel dokaj kvaliteten.

Sestavljajo ga: Uroš Bregar, ki je vodja ansambla, igra pa trobento in tamburin; Emil Fakiz — orgle, klarinet, harmoniko in bobne; Milan Tekavec-Gogi bobne, pozavno in ustno harmoniko; Franci Pirker-Pop ki

tudi poje, ter Marjan Mrnjec, ki je vokalni solist ansambla. Da bi zadovoljili domačo publiko, igrajo predvsem komercialno glasbo, čeprav jim je pop veliko bolj pri srcu.

Zal pa jim prvi javni nastop ni bil ravno z rožicami postlan. Vodstvo gostilne Ribničan je z njimi sklenilo pogodbo, na katero pa je kasneje imelo veliko prigovorov. Očitni so jim neprimeren repertoar in jih zato tudi niso angažirali naslednja dva praznična dneva. Za izgovor so navedli, da taka glasba privlači le mlade, ki pa jim ne prinese veliko denarja, starejše pa taka glasba ne zanima. V pogodbi seveda niso posta-

vili nikakršnih posebnih zahtev, da bi igrali narodnozabavno glasbo. Vendar pa so fantje ta večer vsakomur, kdor si je je zaželel, izpolnili željo. Za naslednji dan so bili tudi pripravljene spustiti ceno, ki že itak ni bila visoka, vendar vse zaman. Zanimivo je, da je bila gostilna v teh prazničnih dneh na pol prazna in so jo zato zaprli že v zgodnjih večernih urah. Gostinskemu osebju je bilo tako verjetno bolj všeč.

Seveda naslednje dni fantje niso ostali prazni rok. Igrali so v gostilni PRI ČENETU, kjer so zabavali nabito poln lokal gostov, mnogi so morali celo ostati zunaj.

Ali nam to ne pove nekaj drugega? Da se ljudje želijo zabavati in da jim pri tem ni pomembno, kakšna je glasba, ampak le, kako jih razvedri.

M. S., RIBNICA

Samovolja novomeškega PTT podjetja

Namesto moderne telefonije bomo imeli v Novem mestu polovičarstvo — Telefonska centrala brez krajevnih zvez je tako kot nič

Dosedanji telefonski naročniki v naselju na Mestnih njivah dobivajo zadnje čase pisma novomeškega PTT podjetja z naslednjo vsebino: „Sporočamo vam, da smo zaradi tehničnih razlogov pri vključevanju novih telefonskih naročnikov v Novem mestu primorani zamenjati vašo dosedanje telefonsko številko... z novo... datum.“

Zamenjava telefonske številke je možna v skladu s 58. členom pravilnika o storitvah v telefonskem prometu. Sprememba bo izvršena zaradi pomanjkanja zvez v krajevem telefonskem omrežju.

Vljudno prosimo, da z razumevanjem sprejmete naše obvestilo. Lepo vas pozdravljamo!“

Sledi podpis direktorja Beriča.

Naročniki, ki so dobili taka pisma, verjetno niti niso negodovali, čeprav je spreminjanje telefonskih številk velika neveščost, ker so pač mislili, da je to potrebno, saj se zadnje čase veliko sliši o razširitvi novomeške telefonske centralne. Ko pa je začela veljati nova številka, so kaj kmalu uvideli, da se ne da več tako telefonirati kot prej. Bili so prevarani in so odšli prikrajski. Zakaj?

Zaradi pomanjkanja telefonskih linij od pošte do Mestnih njiv so začeli priključevati na eno linijo dva naročnika. Temu se v telefoniji pravi dvoječek. Vsak naročnik ima sicer svojo številko, ne moreta pa oba hkrati telefonirati. Če dvigne služalko eden, izloči drugega. Tudi medsebojno si ne moreta telefonirati.

Komur so prilepili dvoječka, bo dobil novo številko (to je iz tehničnih razlogov, ker so tovrstni priključki možni v centrali le pri določenih številkah), hkrati pa je postal „telefonski invalid“ ali polovičar za isto ceno. Za dvoječka je potrebno plačati enako naročnino.

Ker kaže, da čaka enaka usoda vse dosedanje telefonske naročnike na Mestnih njivah, v vseh blokih so namreč vzdiali omarice, v katere bodo montirali releje dvoječkov — bi rad še nekaj pridal:

Od pošte do naselja Mestne njive so pred leti položili telefonski kabel. Čeprav je bilo tisti čas jasno, da bodo v naselju z 12 bloki s skupno okrog 250 stanovanji potrebo po telefonskih priključkih velike, takratni nespoštni načrtovalci niso pripeljali v naselje več kot 70 linij. Do letos so stanovalce naselja, ki so želeli telefonski priključek, odklanjali zaradi premajhne zmogljivosti centralne, sodaj, ko je centrala razširjena, pa ni linij v krajevem telefonskem omrežju. Kaže, da so se odločili za polovičarstvo. Ne da bi prej pojasnili ali naročnike obvestili, so začeli priključevati na eno linijo dva naročnika.

Ne zanima me, kaj pravi 58. člen pravilnika o storitvah v telefonskem prometu, je pa prav gotovo slab, če

lahko nekdo samovoljno prikrajsuje telefonske naročnike, ne da bi se prej z njimi pogovorili in dobili pristaneke prizadetega posameznika.

Znano mi je, da se dvoječni priključki uporabljajo v telefoniji. Uporabijo se takrat, kadar gre za oddaljenega naročnika in bi napeljava linije bila izredno velik izdatek. V mestih je to popoln nesmisel, saj kabel ni tak izdatek. Družja so zemeljska dela in gradnja kolektorjev. Oddaljenost Mestnih njiv od pošte ni velika. Zato je edina pravilna rešitev telefonski kabel. Če nima pošta urejenih kolektorjev, je še zmeraj boljše rešitev zračni kabel. Važno je, da ne bo polovičarstva.

MIRKO VESEL, inž. telekomunikacij, Novo mesto

Pojasnilo PTT podjetja

V zvezi s trditvijo v vašem časopisu, da so telefonski dvoječki priključeni na eno telefonsko številko, sporočamo, da imamo od 20. januarja 1972 neprijetne, pa tudi nekulturne reakcije posameznih občanov zaradi vaše trditve, da priključujemo dva telefona na eno telefonsko številko. Zaradi pojasnila občanom, vam dajemo naslednji strokovni opis telefonskega dvoječka.

„Telefonski dvoječek je relejska naprava, montirana na naročniški strani telefonske linije (npr. v stanovanjskem bloku) z namenom, da se na eno telefonsko linijo lahko priključita dva telefonska aparata dveh telefonskih naročnikov. Telefonski dvoječek se uporablja zaradi pomanjkanja prostih telefonskih linij od javne avtomatske telefonske centralne do telefonskih naročnikov. Oba telefonska apa-

rata, ki sta priključena na telefonski dvoječek, imata vsak svojo telefonsko številko, v avtomatski telefonski centrali pa vsak svoj števec tarifnih impulzov. Medsebojno motenje ali prisluškovanje med telefonskima aparatura na telefonskem dvoječku ni mogoče. Telefonski naročnik, ki ima svoj telefonski aparat, priključen na telefonski dvoječek, lahko dobi telefonsko zvezo z vsemi ostalimi telefonskimi naročniki in tudi vsi drugi naročniki lahko vzpostavijo telefonsko zvezo s katerimkoli telefonskim aparatom, ki je priključen na telefonski dvoječek. Edina ovira je, da telefonska naročnika, ki imata svoj telefonski aparat priključen na skupni telefonski dvoječek, ne moreta imeti istočasno vzpostavljene telefonske zveze.“

PTT podjetje, Novo mesto

Ogorčeni Šentruperčani

Nad člankom, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu 13. januarja pod naslovom „Požigalec si je sodil sam“, smo bili Šentruperčani in okolica, vsi, ki smo Janeza Kraševca poznali, zelo ogorčeni. Bolet nas je predvsem stavek, ki ste ga napisali, ne da bi čakali na rezultate preskave, ta je: „Požigalec si je sodil sam“. Brez vprašanja na koncu stavka, brez bolečine v srcu.

Stavek je neupravičen. Janeza Kraševca smo imeli, razen nekaterih posameznikov, vsi radi. Bil je priljubljen, človek z zlatimi rokami, človek, ki je bil vsako uro pripravljen pomagati svojim bližnjim, naj si bo fizično ali finančno, če je to le bilo v njegovi moči. Bil je dober in pošten, priden delavec.

Prišla bo pomlad, vinske gorice bodo oživele, Janeza pa ne bo več. Koliko vinogradov je videl rasti, koliko jih je vzgojil!

Mogoče je res, da ga ne bo pogrešala njegova družina. Tega ne vemo. Pogrešali ga bomo mi vsi, kajti za njim je nastala velika praznina. Človeka, kakršen je bil Janez, težko najdemo v naši dolini. Vse je dal za našo družbo. Mogoče je bil zato nesrečen? Mogoče v družbi zato ni

našel tistega, kar bi moral najti. Toplega doma ni imel nikdar. Naj rečejo njegova žena in njeni sorodniki, kar hočejo! Janez bo v naših srcih ostal tak, kakršen je v resnici bil — nenadomestljiv.

Vse nas Šentruperčane in tudi vse druge, ki smo Janeza dobro poznali, je njegova zadnja odločitev močno pretresla. Zato smo si rekli: „Ako bi žena te ljubila, tebe, Janez, ne bi črna zemlja krila.“

Novinarju tovarišu Splichalu pa vsi zamerimo, zakaj je upošteval mnenje samo najbližjega sosedu, zakaj ni vprašal še drugih občanov, ki smo drugačnega mnenja.

ŠENTRUPERCANI

IMV je dolžan pojasnilo!

Novomeški IMV je cno tistih podjetij, o katerem se veliko piše v naših časopisih. To je pravilno, saj podjetje to s svojimi delovnimi uspehi zasluži.

Namen mojega članka pa ni, da bi pisali o uspehih podjetja, temveč nekaj drugega, kar zanima predvsem delavce, ki so bili pred kratkim zaposleni v tej tovarni. Naj odgovorni ljudje pri IMV odgovore na naslednje vprašanje: „Zakaj ni izplačan regres, oziroma denar za dopust delavcem, ki so iz podjetja odšli pred 29. novembrom, in zakaj ni izplačan dobiček, oziroma gibanje del delavcem, ki so odšli iz podjetja pred novim letom?“ Naj pripomnimo še to, da je bil dopust skupinski, ker ga je imelo podjetje kolektivno sredi leta. Mislimo, da delavci niso krivi, če takrat ni bilo denarja. Torej delavec, ki je bil zaposlen skoraj leto dni, ni zaslužil gibanja dela, čeprav je prav tako pomagal pri uspehu podjetja.

Povem še to, da sem potreboval dokument, da nisem dobil regresa. Čeprav tako nisem dobil odgovora na priporočeno pismo, ki sem ga poslal IMV — obrat Mirna. Govori se, da je tako sklenil OD svet podjetja. Če je bilo tako sklenjeno, mi ne vemo, ker nismo mogli nikjer o tem prebrati. Ali je bil sklep pravičen ali ne, pa naj presodijo bralci sami.

JOŽE ZAKRAJŠEK
Mirna 141

90 let Lesjakove mame

Rodila je 11 otrok — Štirje še živijo

19. januarja je Lesjakova mama iz Kočevja dočakala 90 let življenja, čeprav ji ni bilo vedno poslano z rožicami.

Rodila se je leta 1882 v Prezidu. Bila je najstarejša hči številne družine Oremovič. Kmalu po poroki so se začele skrbi, kako bo prehranila družino. Rodila je 11 otrok, od katerih štirje še živijo.

V Kočevje se je priselila 1909, se pravi pred 66 leti. Njen mož France je bil zaposlen na žagi. Bil je narodnostno zaveden in napredno usmerjen, zato mu med Kočevčarji ni bilo lahko. Bil je soustanovitelj prvega tovalnega društva SOKOL Kočevje in blagajnik tega društva. Tudi vsi otroci so bili vzgojeni v slovenskem duhu in napredno.

Jubilarica je med najstarejšimi občani mesta Kočevje. Zanimivo je, da uživa skromno družinsko pokojnino že od leta 1936, se pravi celih 36 let. Zdej živi pri hčerki Mimici. Želimo ji, da se ji zdravje zboljša, da bo lahko zopet hodila.

„Manj nesreč“ — Učenci z osnovne šole Katje Rupene — Novo mesto so te dni opravili kolesarski izpit, ker se zavedajo: čim večje bo njihovo znanje, manj bo nesreč. Potrdilo o opravljenem preizkusu znanja je dobilo 287 pionirjev. (Foto: foto krožek OŠ Katje Rupene — N. mesto)

Ali ve davčna uprava tudi to?

Mati-samohranilka vprašuje novomeško davčno upravo in vodstvo zdravstvenega doma, če poznajo »črne zobne ambulante« v svojem občinskem središču — Kako je z davki za te »kovačnice«?

Uredništvu Dol. lista!

Dolgo me že peče eno izmed posebnih „novomeških vprašanj“, pa vedno znova odlašam in se ne spravim do pisanja. Zdej, ko ste pred kratkim spet pisali o davčnih napovedih za minulo leto, pa mi morem več zdržati. Morda mi bo po tem pismu celo laže...

Sem delavka v eni izmed novomeških tovarn in mati samohranilka. Sami veste, da je danes življenje drago in zaradi tega v tovarni, kjer so velike potrebe zaradi proizvodnje in izvoza, dostikrat delam tudinadure. Delam jih v svojem prostem času, se pravi popoldne, zvečer ali ob prostih sobotah. Za vsako naduro, ki jo naredim in sem takrat ločena od otroka, plačam seveda več davka, ki mi ga odbijejo že pri izplačilu osebnega dohodka.

Zdej pa vas vprašam: po vsem Novem mestu lahko vedno znova tudi vi slišite opombe o zobozdravniških „črnih ordinacijah“, v katerih nobeno popoldne ali zvečer ne manjka obiskovalcev. Seveda je stvar vsa-

kega občana posebj, ali bo zaradi zobobola obiskal javno zobno polikliniko v Novem mestu ali pa odnesel svoj denar v „črno“, se pravi prav gotovo neprijavljeno zobozdravniško ordinacijo. To me niti toliko ne zanima; če je tak „zdravstveni red“ več vodstvu novomeškega zdravstvenega doma in zobne poliklinike, bo menda stvar kar v redu (ali pa tudi ne, saj imamo menda te stvari z zakoni urejene, vsaj jaz si kot navadna delavka tako stvari predstavljam). Boli pa me, ko vedno znova slišim, da takale neprijavljena „črna zdravniška praksa“ prinaša lepe in zelo velike dohodke, ne pozna pa nobenih davkov!

Tako torej menim se za vsako opravljeno naduro, ki jo naredim v naši tovarni, zaračuna se večji davek kot za običajne ure v redni proizvodnji, mladi gospodje pa „mlatijo pare“ tako, kot se to nim ljubiti! Zalostno je, da zahajajo v take ordinacije tudi nekateri novomeški javni delavci, sem pa prihajajo celo direktorji s podeljelja. Doktor bo tako, verjetno v Novem mestu glede tega še dolgo ne bo reda. O teh stvareh se pogovarjamo delavke med seboj in verjemite mi, da se prav resno vprašujemo:

Ali novomeška davčna uprava pozna te „kovačnice denarja“? Ali bodo „črne zobozdravniki“ kljub

belim haljam poštno obdavčeni ali ne? Ali sploh prijavljajo svoje visoke dohodke? Zares se tudi v naši tovarni o vsem tem pogovarjamo in čudim se, da glede teh vprašanj v Novem mestu ni pravega reda. Ze pred leti ste pisali o nekem potujočem zobozdravniku, ki mu je gospodinja v neki novomeški hiši kar v svoji kuhinji pripravila skledo s toplo vodo in dva kuhinjska stolčka, na katera je razložil svoje orodje. Od takrat imamo takih „črnih ordinacij“ še nekaj več, pravzaprav pa je ostalo vse pri starem.

Ali to zdravstveni delavci v Novem mestu ne vedo ali le nočejo vedeti?

F. M.
Novo mesto

Zahvala plemenitemu možu

S starimi spomini v srcu sem večkrat prebral članek „V tihem gozdu mi grob leži“ v 44. št. vašega lista z dne 4. 11. 1971. Zelo pa je ganil moje mater, saj mi je ona prinesla, ko je bila te dni v svojem rojstnem kraju na Dolenjskem.

Tiste dni maja, kakor piše na skromni spominski plošči nad grobom tema dvema partizanoma, sem se s svojim bataljonom v sestavi Cankarjeve brigade tri dni boril za zavzetje domobransko-nemške postojanke Trebnje. Le-ta je po trdovratnih bojih tudi padla. Žal pa je bilo to združeno s precejšnjimi žrtvami ljubljanske brigade. Četa te brigade je nad Kačjimi ridami pod vasjo Kuzarjev kal branila v zasedi dostop proti Mirni peči. V tej četi je bil komandir Slavko Petrič, pomočnik komisarja pa Danilo Podobnik, moj brat. Petrič je bil doma iz Sodražice, po domače Ošterjev, sin tudne kmečke družine, poznane po narodni zavednosti in simpatijah ter sodelovanju z NOB od samega začetka. Brat Danilo pa je bil v Sodražici uradnik že od 1936 in sta tako bila s Slavkom velika osebna prijatelja ter sta maja 1942 odšla v partizane.

Četo je sovražnik, ki je poskušal priti na pomoč napadencem v Trebnjem v več kolonah, iz smeri Kuzarjev kal potisnil proti tedanji cesti Kačje ride, po kateri je prodirala motorizirana oklepna kolona, ter jo tako skoraj v celoti uničil, saj je padlo preko 30 borcev in funkcionarjev čete. V veržnem reševanju ranjenih tovarišic in tovarišev sta padla tudi fanta, ki sedaj počivata v tem tihem in dokaj bornem gozdičku, združena v poslednjem počitku, tako kot sta bila skupaj v zadnjem težkem boju. Kdo je tedaj koga reševal iz meteža, je dananes težko ugotovljati ali pa verjeti kakemu izmed peščice preživelih iz tega kratkega spopada, ki je povzročil pravo morijo. Resnica pa je, da so ju vaščani s Kuzarjevega kala našli objeta v zadnjem boju in ju tako tudi pokopali.

O tem žalostnem dogodku sem zvedel tekoč drugi dan. Kako hudo je šele moralo biti mojim svojcem, ki so živeli tedaj v Kamniku, ko so brali v Kranju izhajajočem švabskem časopisu „Karawankenbote“, da so nemške čete v sodelovanju z domobranci v uspehih očiščevalnih akcijah na Dolenjskem likvidirale med mnogo drugimi tudi „rdečega komi-

ZA VSAKO GAR DOLENJSKI LIST NI NUJNO

da se uredništvo Dolenjskega lista strinja z vsemi sestavki, ki so objavljeni na tej strani. — K prispevkom, ki jih pošljate za objavo v našem tedniku, pripišite svoj celoten naslov, sicer ne pridejo v poštev za tisk. Na posebne želje pisca lahko ostane njegovo pravo ime za javnost tajno (podpisani ga bomo s kraticami ali kako drugače); vsakekor pa je pred sodiščem za resničnost, napisanega odgovoren predvsem sam.

UREDNIŠTVO DL

Viničanom samo obljube

Kmetijska zadruga Črnomelj je v zadnjih letih obnovila trgovino v Adlešičih, Zuničih, Dragatušu in Črnomlju. Temejitje obnove bi bila že zdavnaj potrebna tudi zadržna trgovina na Vinici. Predstavniki vaških krajevskih organizacij na to že več let opozarjajo in upravičeno trdijo, da se v vseh povojnih letih v preurejanju trgovskih lokalov ni še nič naredilo.

Trgovske police in prodajne mize so v viniških trgovinah stare nad 30 let, saj jih je dal narediti še bivši in predvojni trgovec Šterk. Tudi na starih, črvivih in neprimernih mizah pa se kuje denar. Naj povem, da samo v zadržno trgovino na Vinici priteče na mesec čez 120.000 din denarja, kar se v celoti odvaža v Črnomelj.

Sedanji direktor KZ Črnomelj je že večkrat zanesljivo obljubljal Viničanom obnovo trgovine vsaj v letu 1972. Kot kaže, bodo tudi to pot Viničani ostali pri obljubah. To se je pokazalo na nedavni seji zadržnega kolektiva, kjer so sklenili, da bodo letos obnavljali trgovino pri železniški postaji v Semicu in mesarijo v Črnomlju, Vinica pa je spet izpadla.

Dastravno je viniška trgovina ena izmed najbolj zastarelih v pogledu opreme ne samo v črnomeljski občini, temveč na Dolenjskem, in je v Črnomlju ne upošteva, pa jo vendarle odkrijejo nepoklicani gosti. Spomladi 1971 je bila predmet plena tolpe Anzulovič. Jo bodo samo taku upoštevali?

FRANC PAVLAKOVIČ,
Vinica

List za vsakogar »Dolenjski list«

ELEKTRO — ne strinjamo se!

Lani oktobra se je pri delu smrtno ponesrečil Tone Jerič, rajonski električar iz Krmelja, ki je delal na razsežnem območju Sentjanskega in tržiškega krajevnega urada. Po njegovi izgubi smo pričakovali, da bo Elektro Celje — enota Krško — postavila namestnika, toda kljub pis-

menim in ustnim prošnjam in željam prebivalcev ni bilo ustreženo. Na občinski konferenci SZDL v Sevnici je bila izrečena ostra in upravičena graja na ta račun.

Če zahtevajo predpisi, da morata biti pri takem delu dva, je to na mestu, ni pa prav, da Krmelj, ki je drugo največje industrijsko središče v sevniki občini, z dvema večjima industrijskima obratoma (Mptalna, Lisca) ostane brez električarja, ki naj bi skrbel za redno in nemoteno oskrbo s tokom.

Odgovorni pri Elektro Celje — PE Krško pri svoji odločitvi niso upoštevali zahteve prizadetih niti jih niso poklicali na sestanke, na katerem bi morda našli skupno rešitev, marveč so naredili po svoje, brez sodelovanja porabnikov električne energije. Zaradi tega je njihova odločitev neživljenjska in administrativna.

Zastavlja se vprašanje: zakaj le en rajonski električar v občini, ki gotovo ne zmore vsega dela? Odločitev PE Krško, zaradi katere moramo sedaj v primeru okvare električne napeljavne klicati Sevnico ali Mokronog, je za nas nesprejemljiva. Preden bi prišel električar, bi se že lahko zgodila nesreča. Kdo bi odgovarjal za morebitne človeške žrtve ali gospodarsko škodo?

Poudarjamo naj, da je imel pokojni Jerič vedno dovolj dela, saj je bilo po osvoboditvi na tem območju priloženih cela vrsta pogonskih motorjev, televizorjev in drugih električnih aparatov. Na zboru volivcev so že večkrat opozarjali tudi, da je električni tok prebikab in da zahtevajo za poštno plačilo redno in zadostno dovajanje električnega toka.

B. DEBELAK
Krmelj

Zgodba o štirih Franceljnih

Vsi štirje živijo na Ardrem in vsi štirje so sosedje. Tudi pokojni prašič je bil Ardrem in še bi bil, če si slučajno ne bi ljubljancani na zadnji dan noveletnih praznikov zaželeli pečenke.

Ze zgodaj jutraj tega dne je sosedov Francelj prišel k sosedovemu Francelju in skupaj sta jo mahnila k tretjemu sosedu, kjer jima je sosedov sin Francelj prinesel ta boljega. Med pogovorom pa so opazili, da se pri četrtem sosedu pripravljajo klati prašiča. Klavec je bil peti sosed Francelj. Eden izmed obeh Franceljnov, ki sta bila na obisku, je hotel zlezi na podstrešje, da bi bolje videl, gospodar pa ga ni pustil. Drugi Francelj pa je rekel: „Jaz pa bom počakal kar pri oknu, saj bo prašič tako in tako pritekel tod mimo.“ „Menda ne,“ je dejal gospodar, nakar je ta baraba (prašič, ne gospodar) že pridvil iz svinjaka okoli hiše. Vseh pet ljubljancanov s klavcem Franceljom na delu in dvema ženskama v zaščitnici se je vrglo na bežečega pujska kakor svoje čase trop financarjev na izmučenega tihotapca.

Toda pujske je tudi to pot dokazal svojo inteligenco in ni hotel umreti sredi blatnega dvočišča. Zarišče boja se je premaknilo proti vrtni ograji. Bitka je postajala vse ostrejša. A žalta va-jeni ljubljancani so padali po gladkih blatnih tleh, izgubljali kape in klobuke. S strani pa je z nožem v roki stal klavec Francelj, kakor opazovalec Združenih narodov. Pod silovitim pritiskom vojne vihte je najprej popustila vrtna ograja. Njej je sledila bradja komaj štiriletne šmarnice. Smrtnih žrtev še ni bilo. Slednjič je nadobudnim klavcem uspelo omajati tudi vrtno mizo, potem pa je sedel preobrat: uspelo jim je zadrgniti okoli prašičevega trebuha vrv in ga privzati za bližnjo stivo. Slednjič je mladi pujs moral darovati svoje mlado življenje.

FRANC ANČIMER
Raka

Foto-kino klub (FKK) na osnovni šoli Kočevje je pred kratkim kupil kinoprojektor, s katerim lahko predvajajo 8-milim. in super 8-milim. filme. Veljal je okoli 4.000 din. Ta denar so zbrali člani FKK z oglasi za katalog „Pionirski foto 71“. Na tem projektorju bodo lahko predvajali tudi zvočne filme z magnetnim zapisom. Na sliki so člani FKK ob novem projektorju. (Foto: FKK osnovna šola Kočevje)

V NOVEM MESTU NIČ NOVEGA?

Na tankem ledu stoje tisti, ki menijo, da je pri nas vse v najlepšem redu in da se nas stališča 21. seje predsedstva ZKJ ne tičejo — Zaradi premajhne odločnosti ob prvih začetkih škodljivih pojavov, so se le-ti tudi pri nas kar lepo razrasli — Tudi v »naši občini« (to velja za vse občine!) si bosta ZK in delavski razred priborila odločilno vlogo, ki jima pripada, le z doslednim bojem proti napakam in z odkrito javno oceno o tem, kaj je dobro in kaj je slabo — Majhne napake se razraščajo v velike, če se jim dovolj zgodaj in dovolj odločno ne upremo — Zapis o tem, kako smo na sestanku krajevne organizacije ZK ugotovili, da v Novem mestu in v »naši občini« le ni vse v tako najlepšem redu, kot se zdi na prvi pogled, prav to pa je en dan za nami ugotovila tudi občinska konferenca ZK

V našem mestu, na Dolenjskem ali v naši občini nič novega. Tako bi lahko zatrli ob površni oceni, čeprav je pred komaj dvema mesecema ZKJ začela na 21. seji predsedstva in nato nadaljevala na mnogih zasedanjih in sejah veliko ideološko bitko ter se odločno postavila po robu mnogim, za samoupravni socializem nesprejemljivim pojavom. Le-ti so se v naši družbi v zadnjih letih razrasli in razbohotili čez mero.

Ob grmenju velikih topov na 21. seji in po njej je ostalo pri nas vse mirno. Tako kot da se nas velika bitka, ki se je začela v Jugoslaviji, ne tiče in kot da pri nas ne bi našla odmeva. Tako kot da je pri nas vse v najlepšem redu, kot da v nobeni obliki ni pojavov, ki smo jih v jugoslovanskem merilu tako odločno obsodili in začeli domala povsod obračunavati z njimi.

Mar obstaja strah pred akcijo pri tistih, ki bi jo morali začeti?

Bil sem veselo presenečen, ko sem se vračal s sestanka osnovne organizacije ZK na našem terenu. Odkrito smo se pogovorili. O tem, da pri nas le ni vse tako v redu, kot je videti na prvi pogled. Na sestanku so odločno in z gnevom spregovorili celo tisti, ki so doslej navadno molčali ali pa le malokdaj odprli usta. Videlo se je, da so v sebi dolgo zadrževali svoja spoznanja in resnico (takšno, kot jo vidijo in čutijo), ki se jih doslej niso upali ali pa jih niso smeli povedati.

Vprašali smo se: kako to, da nobeno občinsko politično vodstvo — z izjemo sindikata — ne začne nobene akcije v zvezi z 21. sejo predsedstva ZKJ? Mar mora občanom, še zlasti pa članom ZK, zadoščati res samo tisto, kar lahko razberejo iz javnih občil? Kot člani ZK smo se na sestanku zedinili v protestu proti takšni mlčanosti in neodločnosti in zahtevali pojasnilo. Tako smo začeli na našem sestanku, ki je bil en dan pred sejo občinske konference ZK Novo mesto.

Zakaj ne gremo nobeni stvari do dna?

Med ljudmi je že velikokrat zavrelo, smo razglabljali dalje, toda nikoli nismo v takšnih primerih šli stvarim do dna. Ustavljali smo se na pol poti, tisti, ki je problem odprl, ki je pokazal na nepravilnosti, pa jih je navadno dobil po glavi in je odšel skoz odprta vrata. Zaradi tega ljudje neradi javno govorijo o slabostih, toliko bolj pa se zato zapletajo govornice za vogali. Takšne govornice se razraščajo, ker jih nihče ne demantira, in kvarijo razpoloženje.

Do resnice lahko pridemo samo v odkritem razgovoru, družba, ki se takšnega razgovora boji, pa ni zdrava. Ne želimo si grmad in lova na čarovnice, toda slabosti se razraščajo prav zato, ker se bojimo odkritega razgovora o njih in ker se takšnemu razgovoru izogibljemo! Marsi kdo se je spremenil iz majhnega grešnika v velikega zato, ker ga ob majhnih grehih nismo pravočasno krenili po prstih.

Hiter razvoj in nerazvito samoupravljanje...

Ze nekaj let se hvalimo v svetu z res izjemnimi dosežki v razvoju proizvodnje, ob tem pa javno »priznavamo«, da samoupravljanje v nekaterih kolektivih »ni dovolj razvito, ker tega ne dovoljuje hiter razvoj in ker delavci še niso dovolj osveščeni«.

Mi smo na sestanku rekli: veselji smo hitrega razvoja, ne moremo pa se strinjati s slabo razvitim samoupravljanjem v IMV in KRKI na primer. Če bi vodstvo v obeh kolektivih le hotelo, bi lahko bilo samoupravljanje pri njih bolj razvito, kot je. Komu je v prid, da ni? Kaj, če se za tem ne skriva želja za oblastjo v ožjem krogu in želja po odtujevanju samoupravljanja? Kje je samoupravni socializem, ki ga gradimo, če dosegamo velike razvojne uspehe tako, da delavce prikrajšujemo za sa-

moupravno odločanje o vrednosti, ki jo ustvarjajo, in jih poleg tega siromašimo še pri osebnih dohodkih?

Velike tovarne brez samoupravljanja imajo tudi drugod po svetu. V naši ustavi pa je zapisano, da je bistvena vsebina našega razvoja in naše socialistične izgradnje samoupravljanje. Kar dovolj primerov tehnokratizma in menažerstva se nam razrašča prav pred nosom. V strahu, da bodo tovarne propadle, če jih bodo zapustili posamezniki, prepuščamo tem posameznikom nemalokrat preširoka pooblastila. Prav pojavi čaščenja te vrste in prisvajanje preširokih pooblastil pa ustvarjajo najugodnejše pogoje za menažerstvo in tehnokratizem in za odnose brez samoupravne vsebine in samoupravnega odločanja.

Lop po Janezu, ki je opozoril na napako!

Kako se je moglo zgoditi, smo se vprašali dalje, da so v dnehu 21. seji predsedstva ZKJ, ki je tako odločno zahtevala odkrit pogovor o vseh slabostih, ki so se nakopičile v naši družbi, ter dala najboljši zgled, kako je treba odkrito, po komunistično razpravljati, v IMV politično diskvalificirati mladince, ki je kritiziral samoupravljanje in odnos do mladine v IMV. V IMV trdijo, da so to storili, ker je slab delavec. Mi se ne zavzemamo za slabe delavce, vprašujemo pa se: kakšna je kadrovska politika v IMV, da je slab delavec lahko prišel v mladinsko vodstvo? In še naprej: mar je zdaj, ko so slabemu delavcu, ki je kritiziral slabo samoupravljanje, zaprti usta, samoupravljanje v IMV rešeno? V čem je precedens tega primera: ali v slabem delavcu, ki je spregovoril ali v nerazvitem samoupravljanju in kam bi morala biti naprejena ost vodstev političnih organizacij v tovarni, ki so sodelovale pri razčiščevanju tega primera?

Socialno razlikovanje — samo pri besedah?

V občini imamo obkežno, dokaj konkretno gradivo o socialnih razlikah. To gradivo je zbrala ZK, pred meseci pa smo o njem razpravljali in sprejeli v zvezi z njim stališča. Edini uspeh iz teh razprav — in nanj smo lahko upravičeno ponosni — je združitve kmečkega in delavskega zdravstvenega zavarovanja. Za odpravo žarišč socialnih razlik v delovnih organizacijah pa ni bilo storjenega nič. Občinska politična vodstva in predsedstvo občinske skupščine bi se morala o najbolj kričočih primerih pogovoriti z vodstvi prizadetih delovnih organizacij, ta naloga pa po 6 mesecih še ni uresničena in tudi kopica drugih stališč je ostala na papirju. V delovnih organizacijah bi morali razpravljati o tem gradivu in o merilih nagajevanja, vendar konkretnih razprav te vrste ni bilo nikjer. Ali tako upoštevamo stališča ZK?

V gradivu je bilo v analizi socialnega razlikovanja pri gradnji stanovanj opisanih več primerov protizakonite prodaje družbenih stanovanj zasebnikom, o tem, ali je bil kdo od prizadetih poklican na politični odgovor, pa ni znanega nič.

Pravilnik za vodilne, hiša za 30 milijonov

V Cestnem podjetju je malo pred novim letom prišlo do štrajka. V tem kolektivu je vrsto let burkal kri pravilnik, po katerem so vodilni in vodstveni delavci bili deležni izplačil (to je bil del njihovega OD) od dohodka, ustvarjenega v novogradnjah. V 470-članskem kolektivu je bilo 1970. leta deležnih takšnih izplačil 17 vodstvenih in vodilnih delavcev, ki so v tem letu prejeli po tem pravilniku od 70.000 do 2.361.000 S-din. Ob novoletnem štrajku je

vodstvo podjetja očitke o takšnih izplačilih zanikalo, ker pravilnik po samoupravnih sporazumih ni več veljavni. Res je tudi to, da so pravilnik sprejeli samoupravni organi, vprašanje pa je, če so se slednji zavedali, kakrat ko so ga sprejemali, kaj z njim omogočajo! In še ena resnica: Cestno podjetje opravlja javno službo in dobiva denar za vojo dejavnost od družbe, iz žepov vseh občanov in iz prispevkov, ki jih ustvarjamo vsi.

Delavec dobi za gradnjo hiše največ 2 milijona S-din kredita, NOVOLES pa gradi v Novem mestu svojemu inženirju stanovanje v individualni hiši za 30 milijonov S-din, je povedal nekdo na našem sestanku. V predzadnji številki KOMUNISTA smo lahko prebrali, da je bila tovarna zdravil KRKA med redkimi slovenskimi podjetji, ki je finančno omogočila v angleški reviji ECONOMIST objavo članka o Jugoslaviji, ki našo državo predstavlja britanski javnosti v negativni luči in meče blato na samoupravno socialistično Jugoslavijo! Zaprepadeni smo se vprašali, če je kaj takšnega sploh mogoče in kdo je odgovoren za to!

V kadrovski politiki nismo prisotni

Na sestanku smo ugotovili tudi to, da naša kadrovska politika močno škripuje na vseh koncih. Pri štipendiranju so najodločilnejše zveze, ne pa učni uspeh in socialni položaj štipendista. Pri izključitvah iz ZK ne upoštevamo besed Tita, ki je dejal, da mora tisti, ki ga izključimo iz ZK, zapustiti tudi položaj, ki ga zavzema. V naši družbi je premalo čutiti kadrovske vpliv ZK. Aktivni komunistov se v delovnih organizacijah niso sestajali, ko so bile po reorganizaciji v njih odpravljene organizacije ZK, čeprav bi se imeli o mnogem pogovoriti. Menili smo, da bi morali oblikovati aktivne komunistov v raz-

nih samoupravnih skupnostih (TIS, Kulturna skupnost itd.), ker je slaba kritika na račun teh skupnosti in ker so si posamezniki v teh skupnostih že utrdili položaj in skušajo na birokratski način vplivati na njihovo dejavnost. Ugotovili smo, da je bilo temeljno kadrovsko načelo ZK že od nekdaj v tem, naj v naši socialistični samoupravni družbi zavzemajo položaje ljudje, ki so socialistično usmerjeni in imajo pravi odnos do drugih.

Premalo skrbi za politično-ideološko izobraževanje

Na sestanku smo ugotovili, da smo močno zanemarili politično ideološko izobraževanje mladine, delavcev itd. in da je tudi zavoljo tega idejnost na vseh ravneh močno upadla. Z »gospodi« in »gospem« se kar vseprek zmerjamo po trgovinah, gostiščih in celo že pri uradnem poslovanju. Za državne priznanje ne obehamo zastav, ne krasimo več izložb, tako kot smo jih včasih, in tudi v našem mestu se je kar se da razbohotila malomeščančina.

Ne vem, če smo prvi, ki smo se začeli pogovarjati tako odkrito in naravnost. Morda nam bo kdo očitel, da gledamo prečno in da pripisujemo slabostim preveliko težo ob res velikih uspehih, ki smo jih dosegli. Tak očitek na naš račun bi bil zgrešen. Ko smo na sestanku spregovorili o bridkih resnicah, smo se zavedali, da posamezniki s svojim kvarnim delovanjem in posamezni škodljivi pojavi, s katerimi se srečujemo, ob zelo velikih uspehih, ki jih dosegamo, res ne morejo ogroziti socializma. Takšni pojavi pa zato, ker ostajajo nezakazovani, ker se o njih

samo šušlja in ker ni organizirane, odkrite akcije proti njim, povzročajo med ljudmi nepotrebno vznemirjenost in zaskrbljenost. Nezakazovani škodljivi pojavi hromijo akcijo tistih, ki so voljni delati, in dajejo očitno potuho temu, da se škodljivi pojavi in napake še bolj razraščajo in postajajo navada! Zato smo na sestanku organizacije zadožili člani občinske konference iz naše organizacije, da o tem spregovorijo na konferenci in da v našem imenu zahtevajo, naj občinska konferenca ZK sprejme od vseh tistih slabosti, na katere smo opozorili, stališče. Tako smo zaključili svojo razpravo zato, ker smo se zavedali, da bodo naša prizadevanja za razvoj samoupravljanja, za odpravo žarišč socialnega razlikovanja in za večjo uveljavitev ZK v kadrovski politiki lahko uspešnejša le, če bomo pretrgali z neodločnostjo in prenehali odlašati s spopad z bridkimi resnicami, ki se nam postavljajo na pot. Zato podpiramo ugotovitve občinske konference ZK Novo mesto, ki je en dan po našem sestanku na enak način kot mi začela odkrito razpravo in se zavzela za dosledno, odprto razpravo o napakah.

M. JAKOPEC

Morda tudi Vas pekli krivica? Napišite pismo, objavil ga bo: »Dolenjski list«

Komisija za razpis in razglas delovnih mest
DOMA POČITKA IMPOLJCA pri Sevnici
v skladu z 38. čl. statuta

razpisuje
prosto delovno mesto

DIREKTORJA ZAVODA (ni reelekcija)

Poleg splošnih pogojev za sprejem na delo se zahteva — najmanj višja šolska izobrazba socialne ali zdravstvene smeri.
— 3-letne delovne izkušnje ter smisel za organizacijo. — Stanovanja ni.

Razglasa
prosta delovna mesta

1. ekonoma - skladiščnika;
pogoji: poklicna šola za prodajalce v trgovini živilske stroke, 2 leti delovnih izkušenj, moški, vojaščine prosto.
2. perice,
3. kuhinjske pomočnice,
4. dveh strežnic

Pod 2, 3 in 4 se zahteva osemletka in starost nad 18 let. Preizkušnja traja 3 mesece. — Osebni dohodek po pravilniku. — Stanovanja ni.
Rok za prijavo z dokazili do 15. februarja 1972.

Razpisna komisija belokranjske trikotažne industrije

»BETI« Metlika

razpisuje
naslednje prosto delovno mesto:

vodja predstavništva

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da imajo visoko šolsko izobrazbo tekstilne smeri in 3 leta prakse;
- da imajo šolsko izobrazbo tekstilne smeri in 6 let prakse, od tega vsaj polovico na vodilnem delovnem mestu;
- da imajo srednjo šolsko izobrazbo tekstilne smeri in 12 let prakse, od tega vsaj polovico na vodilnem delovnem mestu.

Kandidati naj pošljejo pisane ponudbe razpisni komisiji najkasneje petnajst dni po objavi razpisa.

Javno, odkrito, pošteno o vsem, kar zanima in zadeva našega človeka. (Foto: Vesel)

JUTRI VOLILNA KONFERENCA ZK OBČINE KOČEVJE

Trije predlogi za sekretarja ZK

Predlog: sekretar naj bo tisti, ki bo dobil več glasov — Predlagani so Franc Korelc, Alojz Petek in Miha Briški

Na jutrišnji seji občinske konference ZK Kočevje bodo izvolili nov občinski komite ZK in novega sekretarja ter njegovega namestnika. Po sedanjem predlogu naj bi bili v novi komite izvoljeni: Franc Korelc — direktor Rudnika, Lojze Petek — občinski javni tožilec, Miha Briški — strojni inženir v MELAMINU. Danica Kaplan — profesorica na osnovni šoli Kočevje, Jože Košir — direktor LTK, Avgust Svava — gozdni tehnik v SNEŽNIKU, Janez Hoceval — vodja gradbene mehanizacije ITAS, Vlado Vaupotic — računovodja ELEKTRA in Franc Volf — direktor osnovne šole Vas-Fara. Seveda jih lahko pride na kandidatsko listo še več, izvoljeni pa bodo tisti, ki bodo dobili največ glasov.

Za sekretarja in njegovega namestnika so predlagani Franc Korelc, Lojze Petek in Miha Briški. Izmed teh treh bosta za ti dve funkciji seveda izvoljena le dva. Za predsednika revizijske komisije je predlagan Lojze Erben, računovodja pri Združenem KGP Kočevje, za predsednika častnega sodišča pa inž. Savo Vovk, direktor

Kmetijskega gospodarstva pri Združenem KGP Kočevje. Med predlaganimi člani novega občinskega komiteja je le eden (Jože Košir) član dosedanjega komiteja, vsi ostali pa so novi. Na jutrišnji volilni konferenci bodo morali sedanjí predlog sprejeti. Odločiti pa bodo morali tudi, če bo novi sekretar moral biti profesionalni (v službi) pri občinski konferenci ali pa bo lahko delal drugod in posej sekretarja ZK opravljal nepoklicno.

J. P.

ZAKAJ MEJNIK V DELU PARTIJE?

Spoprijeti se je treba s silami, ki hočejo potisniti v stran Zvezo komunistov, interese delavskega razreda in delovnih ljudi nasploh

Če bi vprašali, kaj je zdaj najpomembnejša naloga Zveze komunistov, bi odvrnili: povrnitev k razredu ter k uveljavljanju zgodovinskih ciljev organizacije. Samo taka partija, ki se iskreno, pošteno in dosledno zavzema za koristi delavskega razreda, je lahko voditeljica, ki bo imela podporo večine delovnih ljudi.

Zakaj poudarjamo prav to? Zato, ker so se pri nas v minulih mesecih vrstili zgodovinsko pomembni dogodki, polni izkušenj, tudi grenkih. Ne gre la za politično obsodbo napačne usmerjenosti nekaterih hrvaških političnih voditeljev, marveč za zavestno drugačno usmeritev delovanja Zveze komunistov, ki mora imeti vlogo dejavnega idejnega usmerjevalca našega razvoja.

Ni povratka na staro

Teoretičnih sporov pravzaprav ni, vsaj večjih ne. Program Zveze komunistov sloni na marksističnih temeljih, ki so jasno opredeljeni in ki nakazujejo razvoj naše družbe. V osnovi jih večina naših ljudi pozna in sprejema. Nov družbeni red, socialno pravičnejši, bolj humani odnosi med ljudmi, odprava izkoriščanja vsake vrste, oblast delovnih ljudi, osebne svobode, to so poglobitve vrednote, za katere se je zavzemala partija v revoluciji in skaterini je znala navdušiti naše ljudi, da so ji sledili.

Teoretičnih nejasnosti v bistvu ni, drugače pa je v praktič-

nem uresničevanju teh ciljev v vsakdanjem življenju, ki je šlo večkrat mimo načel in ki je postavljala člane organizacije v čudno luč. Besede in dejanja so se preveč razhajala, njihov osebni zgled je večkrat razočaral ljudi, ki so to videli in ocenjevali.

Kako naj Zveza komunistov deluje v sedanjih, družbeno tako zapletenih razmerah? Tako kot v vzhodnih deželah, kjer ima oblast in kjer ukazuje? Ne, ne more se več vrniti v tako vlogo, saj prinaša ukazovanje vrsto nevarnosti. Vodi do tega, da človek izgublja svojo podobo, postane orodje, številka v očeh napihnjene birokracije vsemogočnega državnega aparata, ki duši spodbudo in obsoja za sovražno vse, kar ni pravoverno, pa četudi je ustvarjalno in četudi kaže pot naprej.

Druga skrajnost je, da postane Zveza komunistov oblika neplodnega političnega govorjenja, nekak diskusijski klub, v katerem se člani izživljajo v razpravljanju, ki nikogar ne obvezuje. V to smer je šla naša Zveza komunistov, in veseli so je bili nasprotniki naše samoupravne socialistične usmeritve, s skrbjo pa so gledali nanjo tisti ljudje (teh je bila večina), ki so uvideli, da gre razvoj po poti, ki

prinaša razočaranja. Cilji so se izmikali bolj in bolj, družba se je pretirano diferencirala v bogate in revne, vrstili so se odkloni in napake, ki so vznemirjali. Vsakdanost je sama pokopala trditve o samodejnem razvoju, v katerega naj se Zveza komunistov ne vmešava, češ da se bodo v naši samoupravni družbi napredna stališča uveljavljala sama po sebi. Pokazalo se je, da tako ne moremo več naprej in da se družba ne more razvijati na socialističnih osnovah, če slabi politični vpliv delavskega razreda in če si oblast prisvaja skupina predstavnikov delavskega razreda.

ZK se mora vmešavati

Nesocialistične sile so hotele Zvezo komunistov pritisniti k robu. K nam so se selili ideali zahodne potrošniške družbe, s katerimi napredni ljudje tudi tam niso zadovoljni. Marsikje so začeli podcenjevati politične cilje Zveze komunistov, člani organizacije pa se temu niso uprli. Inz. Andrej Marinc, sekretar sekretariata CK ZKS, je zato v svojem referatu na 25. seji centralnega komiteja ZKS v četrtek dejal, da sta nedejavnost članov Zveze komunistov in nekritičnost največji nevarnosti, da bi Zvezo komunistov potisnili nasprotniki na stran.

Torej — za ZKJ ni sprejemljiva ne ena ne druga skrajnost. Partija ne more biti oblast v starem, prežvelem smislu, ne more pa biti nemočen, jalov razpravljalski krog ljudi. Poudariti je treba, da je Zvezi komunistov vsiljeno vprašanje, ali naj se vmešava ali naj stoji ob strani. Življenje je potrdilo, da se Zveza komunistov kot organizirana sila mora vmešavati, seveda na demokratičen način, javno in v skladu z načeli svojega delovanja. Vloga Zveze ko-

munistov pomeni zavzemanje stališč in dosleden boj za njihovo uresničevanje.

Zakaj tako malo delavcev v ZK

V preteklosti ZK ni bila vedno to, za kar se je razglasila. To dokazuje zapuščenje delavcev, ki so izstopali iz organizacije v prepričanju, da Zveza komunistov — pa četudi partijska, ki bi se resnično zavzemala za njihove koristi. V Sloveniji je delež delavcev v ZK le še dobrih 30 odst. To je zagotovo premalo, zato je ena najpomembnejših nalog v prihodnje spremeniti sestavo organizacije v prid delavcev, neposrednih proizvajalcev. S kmeti je še neprimerno slabše, skoroda so že bele vrane tisti, ki so člani Zveze komunistov — pa četudi partijska zastava nosi srp in kladivo.

V Zvezo komunistov se je vrnil sloj ljudi, za katere je značilna malomeščanska miselnost, ki v sebi nima revolucionarnosti. Skrbijo le za svoj družbeni položaj. Ti ljudje v besedah soglašajo s politiko Zveze komunistov, v vsakdanjem življenju pa delajo drugače. S takimi člani idejna enotnost in akcija ni mogoča, zato se bodo morali posloviti od članstva, neoziraje se na to, kakšno družbeno vlogo so imeli. Kdor zavestno ne želi delati v Zvezi komunistov, naj izstopi.

Zgodovinski pomen seje predsedstva ZKJ

Dogodki na Hrvaškem so pokazali, kam pripelje splošna nedelavnost Zveze komunistov, predvsem mrtvilo v osnovnih organizacijah. Kot grad iz kart se je zrušilo v tej republiki, kjer so se voditelji povzpeli nad

članstvo in si prisvojili izključno pravico o odločanju. Člani jih niso podprli, ko je prišla Titova kritika.

Kako torej delati, kakšno vlogo naj ima organizacija, da bo sposobna uresničevati svoj program, o tem je v četrtek razpravljala centralni komitej ZKS.

Predvsem: Zveza komunistov Slovenije podpira ugotovitve 21. seje predsedstva ZKJ, za katero poudarjajo, da ima zgodovinski pomen. Velik pomen ima ne le zato, ker je obracunala s pojavi, ki razjedajo našo večnarodno skupnost, marveč predvsem zato, ker je nakazala, kakšno naj bo delovanje Zveze komunistov v naših samoupravnih razmerah.

Veliko dela čaka vse člane ZK in somišljenike, zakaj ni lahko odločno, javno in revolucionarno delovati v družbi, ki se je nekako uspevala. Da bi ZK to mogla, bo morala v prihodnje idejno in akcijsko enotneje delovati in dosledneje uveljavljati načelo demokratičnega centralizma, ki se mu ne more odreči. Ni dovolj, če nekdo soglašja s socialističnimi načeli, dolžan je sam sodelovati v spreminjanju družbe in usmerjanju njenega razvoja.

Jamstvo je zavzetost vseh članov

Za to vlogo je treba več znanja, idejne usposobljenosti, odločnosti in odgovornosti, ki je bila pri nas doslej večkrat tako zamegljena. Vsakdo mora za svoje delo in ravnanje odgovarjati, začeti je treba pri sebi, samo na ta način se lahko izognemo napakam in odklonom, ki so v preteklosti toliko škodili Zvezi komunistov.

Bolj kot kdaj doslej smo se dokopali do prepričanja, da je temelj poslovne, pa tudi drugačne uspešnosti le ustvarjalno delo, dobro gospodarjenje in samoupravni odnosi. Dosledno in povsod se je treba zavzemati za take medčloveške odnose, ki pomagajo k ustvarjalnemu vzdušju. Nasi ljudje si to želijo. Ni vse plača in zaslužek! Tega

ne potrjujejo samo ankete med delavci v industrijsko razvitem svetu, marveč vse bolj tudi dogodki pri nas, saj prekinjajo z delom v podjetjih, ki so po prejemkih pred drugimi.

Kaj je torej jamstvo, da bodo sprejeti sklepi in dogovori uresničeni? Jamstvo je zavzetost vseh članov, ker je narava nalog taka, da potrebuje prizadevnost vseh. Nujno bo delovanje vseh članov, njihova aktivna vloga v SZDL, ZMS in drugih organizacijah Zveze komunistov v podjetjih in ustanovah. Te morajo s svojim samostojnim, na demokratičnih osnovah slonečim delovanjem postati tista zavestna sila, ki se bo mogla postaviti po robu neželenim pojavom in tistim, ki hočejo naš razvoj potisniti nazaj.

Marjan LEGAN

Lisica v šoli

(Sodobna basen)

Lisica je služila v šoli. Po metalu je in pospravljala po razredih ter stikala po predalih. Lisica se je imenovala zato, ker je zvižaje uporabljala za svoje koristi in je dobro napredovala.

Zaslužila je dodaten vir dohodkov in z mislijo na življenje v starih letih in majhno pokojnino, ki jo lahko pričakuje, je namesto lenih živalskih mladitvev delala naloge ter jih naučila, da so ji za plačilo nosili darove. Ker je bilo vedno več nalog, a učenci so znali vse manj, ne da bi se tega zavedali, je lisica za opravljene usluge povečala dajatve. Prihranki učencev so bili premajhni, zato so začeli krasti doma, pri sorodnikih in drugod. Bili so vedno bolj odvisni od lisice in si prisvojili njene navade. Prav tako so se naučili podpisovati in poneverjati opravičila in spricevala.

Mladitci so rasli, ne da bi se naučili delati za svoje preživljanje. Ker so se šolali pod vodstvom lisice, so znali le krasti in goljufati. Dogovorili so se, da si bodo med seboj pomagali. Najprej so v zahvalo za dober uk postavili lisico za voditeljico. Ona se je hotela prikupiti vsem mladitcem s tem, da je spremenila šolske zakone tako, da so učenci izdelali tudi z nezadostnimi ocenami.

Lisicji učenci ne bi bili pravi nasledniki zvitorepke, če ne bi uvedli njenih zvižaj in skrivanja svojih navad tam, kjer so to želeli. S svojo iznajdljivostjo so se prerinili na važnejša mesta, kjer so imeli boljše možnosti za visoke prejemke ob majhnem trudu in obenem proste roke za svoje nepošteno navade. Ko so dovolj obogateli na enem mestu, so se premenjali na drug enak ali boljši položaj, da bi preslepili druge živali. K bogastvu so jim pomagali tudi darovi, ki so jih zahtevali za svoje usluge.

Sčasoma so se ostale živali domislile, da so si novi zvitorepci nabrali veliko bogastva, kar je treba preprečiti, toda krivdo jim je bilo težko dokazati, zato je kazen zadela le redke, drugi so se pa tačas potuhnil in čakali na nove prilike.

POUK: Lisicji učenci so si znali pravočasno poskrbeti za svojo bodočnost. Imajo dovolj lepih blagov in drugega bogastva, tako da se jim sedaj ob majhnem trudu ni treba bati za udobno življenje.

LOJZE SEVER

Ogrinu 37, Krvini 29 glasov

Že zdaj evidentirati možne kandidate za odbornike in poslance, sicer bodo lahko težave

Na tajnem glasovanju o listi kandidatov republiške konference SZDL za izvolitev člana predsedstva republiške skupščine sta dobila v Kočevju Zdravko Krvina 29 glasov, Roman Ogrin pa 37 od 39 možnih. Za mandatarja za sestavo izvršnega sveta pa je bil z javnim glasovanjem šoglasno izvoljen Stane Kavčič.

Na seji kandidacijske konference SZDL Kočevje, ki je bila 20. januarja, so ugotovili še, da se je treba že zdaj pripravljati na skupščinske volitve, ki bodo prihodnje leto, in evidentirati možne kandidate za odbornike, poslance in predsedstvo občinske skupščine.

Člani konference so zastavili poslancu Dragu Benčini na njegovo pobudo nekatera vprašanja v zvezi z

delom in načrti republiške skupščine, predsednik občinskega sindikalnega sveta Tone Šercer pa je seznanil prisotne s potekom del pri preusmeritvi rudnika.

J. PRIMC

Sekretar je Šali

Na prvi seji občinske konference Zveze komunistov, ki je bila v Novem mestu 20. januarja, so izvolili za novega sekretarja Francija Šalija, njegov namestnik pa je postal Janez Slapnik. Izvolili so tudi 13-članski občinski komitej, v katerem so naslednji komunisti: Pavel Car, Franc Cvelbar, Boris Gabrič, Simo Gogič, Rajna Ilijev, Ivan Ivkovič, Darja Podbevšek, Slavko Plevec, Anton Plut, Lado Saje, Jože Tavčar, Franc Kuzma in Jože Tanko.

Novi sekretar Franc Šali je v razpravi poudaril, da bo zagovarjal večjo revolucionarnost Zveze komunistov, ki mora biti prisotna na vseh področjih našega življenja. Veliko skrb bo novo vodstvo posvetilo tudi vključevanju mladih moči, ki so zdaj ostajale zunaj dogajanj.

Piše preprosto, poroča kratko in razumljivo: DOLENJSKI LIST

NAZAJ K DELAVCU, prvo morajo biti resnični interesi delovnih ljudi. Na sliki: kanizarski rudarji. (Foto: Vesel)

Pokop pokojnega Naceta Kurenta bo

Bregar je že določil, kdo bo pred Pustom pokal s korobačem — Na pustni terek le »Burovž«, ki bo zvonil in voščil srečo — Glavno bo v Ribnici v sredo, ko bo pogreb pokojnega Naceta Kurenta

„Letošnje pustovanje bo bolj veselo kot lansko, čeprav bo še vedno žalostno v primerjavi s predvojnimi in povojnimi leti,“ mi je zagotovil Alojz Gelze, stalni predsednik prdpustnega odbora v Ribnici in „dekan“ na pogrebi pokojnega Naceta Kurenta.

— Zakaj so pustovanja v Ribnici iz leta v leto bolj žalostna?
— Zato, ker sem ostal sam, — mi je zagotovil Alojz Gelze v gostilni „Pri Ulčarju“, kamor se preseli ob torkih, ko je „Pri Pildarčku“ zaradi čiščenja gostilna zaprta.
— Kje so ostali člani odbora?
— Večina na onem svetu. Tako sta odšla Jaka in Franc Tekavec. Dušan Čihal se je ubil z avtom, Tone

Zuk-Burovž je bil lani bolan... Škoda jih je bilo. Zdaj sem pa sam...
Pustni „štáb“ je bil včasih priden. Kaj pa dela letos?
— Včasih smo imeli že mesec ali dva pred pustom vsak dan sestanke „Pri Pildarčku“. Zadolžili smo tiste, ki bodo s korobačem pokali, pa onega, ki bo Kurenta Naceta naredil, pa tega za železni in onega za leseni venec... pa je šlo. Letos smo doslej zadolžili le tiste, ki bodo s korobačem pokali. France Bregar jih je določil.

— Bo na pustni terek veliko maskar?
— Včasih jih je bilo dosti, zdaj pa jih ni treba več. So že naše punce prave „mačkore“ v tistih rdečih hlačah pa mini-mini „kiklah“... Včasih smo se tako lepo oblekli le za pusta in šli v „mačkore“. Danes so tako ljudje oblečeni vsak dan. Morda bi jih presenetil samo še, če bi se oblekel v cigana...
— Kaj pa „Burovž“?
— Ta pa bo obvezno zvonil na pustni terek, kot vsako leto. Dobi kakšen dinar in da nekaj tudi za organizacijo pokopa Naceta Kurenta.

— Torej bo tudi letos glavno v sredo?
— Da. Takrat bo pokojni Nace Kurent ležal na parah. Kurenta bom jaz „zrihtal“, kot ga vsako leto. Na pare ga bomo dali verjetno spet v restavraciji. Pa za bencin bom poskrbel, da bo lepo gorel, ko bo plaval po Bistrici...

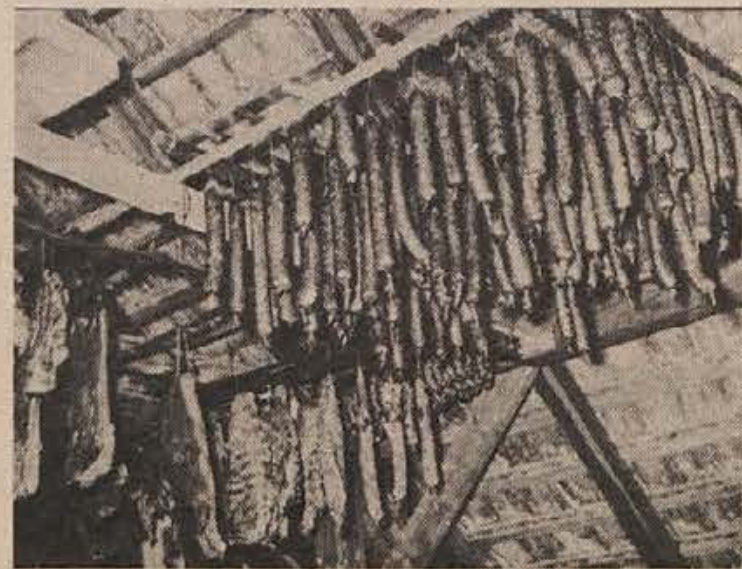
O, Lojza je škoda! Je tudi že mrtev. Je sveče nosil za pogrebom. Pa kropilnico smo imeli in kadilnico. Smo konjska kopita in kurje dreke na oglju žgali. To je smrdelo! Jaz sem bil dekan in sem šel spredaj pri pogrebu, pokojni Čihal je bil pa kaplan in cilindre sva imela.
Od gostilne do gostilne gre naš pogreb s pokojnim Nacetom Kurentom. Povsod dajo pogrebem za-

stojni piti. Letos bomo Kurenta morda vozili. Imam konja, ki pa je malo preživ. Morda bo tudi muzika. Včasih, pred leti, je šla za pogrebom vsa godba. Pred vojno in takoj po njej smo imeli na pogrebi res odlično muziko. zdaj pa je vsako leto slabše. Jaz pa sem prepričan, da bo letos boljše kot lani. Če ne verjamete, pridite v sredo okoli dveh ali treh popoldne v Ribnico, — je ob zaključku razgovora zardel Alojz Gelze in odšel na sestanek stalnega pustnega odbora v sosednji sobi, kjer je bila pijača na mizi, čeprav za organizacijo pustovanja ni dobil odbor še nikoli nobene dotacije.

JOZE PRIMC

Ivan Lampe je najbolj zaslužen za uspehe dosedanjih „salamiad“. Bil je glavni organizator in tudi razstavljaec. (Foto: J. Primc)

Poklicni in ljubiteljski izdelovalci salamov se resno pripravljajo na bližnji „spod“ oziroma na tekmovanje za najboljšo salamo ali suhomesnati proizvod v letu 1972. (Foto: Vardijan)

»Salamiada 72« pred vrati!

Letos bo razen »salamiade« v Kočevju še »večer slovenskih solat« in gobarska razstava

Konec marca ali v začetku aprila, ko bodo suhomesnati izdelki zadnje sezone „zreli“, bodo v Kočevju organizirali „Salamiado 72“.

Lani so organizirali dve „salamiadi“. Na prvi so poklicni in nepoklicni izdelovalci raznih mesnih izdelkov prikazali in dali v oceno predvsem salame in klobase, na drugi pa tlačence, pastete in nekatere druge dobrote. Pripravljalni odbor „salamiad“ je za lanska posebna prizadevanja za uspeh obeh „salamiad“ podelil priznanje mesarskemu mojstru Ivanu Lampetu.
Odbor pa namerava svoje delo razširiti še na druga področja. Tako je osvojil predlog profesorja Hermana Kotarja, direktorja gimnazije, da se pred začetkom spomladni ustanove gobarsko društvo ali sekcijo pri Turističnem društvu (kot je na primer polharska sekcija, ki zelo uspešno dela pod vodstvom Andreja Arka) in da bi že letos organizirali „Večer slovenskih solat“.

Gobarsko društvo bi s predavanji in razstavami prispevalo, da bi člani in občani spoznali čimveč vrst užiten gob. Glavni namen pobude za „večer slovenskih solat“ pa je, da bi tudi Slovenci dobili svojo narodno solato, kot jo imajo na primer Francozi ali drugi narodi. Nekateri še predlagajo, naj bi bil osnova te solate regrat.

J. PRIMC

ODKOD PREMOŽENJA?

Izvor premoženja bo ugotavljala davčna uprava v Brezicah v dveh primerih. Gre za obrtnika in uslužbenca. Pri okrožnem tožilstvu je v postopku en primer davčne utaje, za dva pa pripravljajo odločbo za odmero, nakar bo sledila prijava za utajo. Osem primerov obrtnikov še preučujejo, ker sumijo, da gre za utajo davka.

„SKOK V ZAKONSKI STAN“. V soboto, 22. januarja, sta se na novomeškem rotovžu poročila znan dolenski športnik, državna prvakinja v skokih s padalom Darinka Krstić in jadralni letalec Jože Uhan. (Foto: S. D.)

Dolge vrste čakajočih

V metliškem zdravstvenem domu občutno manjka zdravnikov splošne prakse — Zakaj jih ni?

Vse od konca decembra do srede januarja je v metliškem zdravstvenem domu ordiniral en sam zdravnik splošne prakse, drugi, ki je hkrati predstojnik ustanove, je bil medtem na rednem dopustu. Edini zdravnik, ki je ostal na razpolago bolnikom, ko je bilo več obolelih za gripo, je sprejemal dolge vrste čakajočih v ambulanti, opravljal obiske na domu in ponoči opravljal dežurno službo. On sam se menda ni niti pritoževal, pač pa so godrnjali bolniki zaradi nezbežnega čakanja, obenem pa so se bali, da bo prekomerno delo tudi njega uničilo.

Stvar je postala tako pereča, da so o zadevi razpravljali na izvršnem odboru občinske konference SZDL. Ugotovili so, da so kadrovske težave v tej ustanovi značilen pojav, saj so v zadnjih dveh letih odšli drugam kar 4 zdravniki. Nujno bi bilo takoj zaposliti vsaj enega zdravnika splošne prakse, medtem ko bi bili potrebni štiri. Trije naj bi bili na voljo bolnikom, eden pa naj bi opravljal predstojniške pose.

Ugotavljajo, da niso bile izpolnjene obljube ob združitvi z zdravstvenim domom Novo mesto. Tedaj je bilo rečeno, da se bo položaj zdravstva izboljšal, medtem ko praksa kaže narobe. Prav tako se Metličani čutijo prizadete, ker v programu razvoja zdravstvenih domov na Dolenskem metliški zdravstveni dom ni upoštevan. Pravijo, da ne bodo podpisali pogodbe o 0,4-odstotnem prispevku za investicije v zdravstvo, dokler ta napaka ne bo odpravljena. Pripombe pa imajo tudi na račun samoupravnih pravic.

Vse to je navedeno v pismu, ki ga je občinska konferenca SZDL poslala upravi novomeškega zdravstvenega doma, Zavodu za zdravstveno varstvo, domači občinski skupščini ter nekaterim poslancem. Obenem so predlagali, naj bi se predstavniki vseh navedenih ustanov čimprej sešli, da bi skušali najti hitro rešitev.

KADNA: SPOLZKA CESTA — 21. januarja se je zaletela v naproti vozeči tovornjak Milica Lisec iz Loga. Tovornjak je pred trčenjem prehitel kolesarja, voznicu se je ustrašila in je zavrla, pri tem pa jo je zaneslo. Škode je bilo za 4.000 din.

Alojz Gelze: Vsako leto je v Ribnici pustovanje bolj žalostno, ker je odšla večina članov pustnega odbora na oni svet. Zdaj sem pa sam ostal.

Jaz sem bil „dekan“, Čihal pa kaplan. Sva imela cilindre in sva na pogrebu spredaj pred krsto s pokojnim Nacetom Kurentom hodila.

Za pokojnikom je pa Lojz sveče nosil. In v kadilnici smo konjska kopita in kurje dreke z ogljem žgali. To je smrdelo! (Foto: Primc)

„Naklado je treba povečati, pisati je treba preprosto, toda hkrati tako, da bo privlačno; spraševati je treba tako, da bo vprašani moral povedati kaj posebnega, nepričakovanega... skratka: odslej je potrebno čimveč revolucionarnih, kvalitetnih, družbeno in politično skrajno odgovornih, zato pa za bralce nič manj zanimivih člankov,“ je gmel urednik. „Razumete... kaj bi vas učil obrti — sprašujte tako, da bomo imeli duhovite, zanimive, kvalitetne stavke, časopis, za katerega se bodo ljudje trgali! Jasno?“

Kaj ne bi bilo jasno: pisati je treba revolucionarno. Če recimo napišem, kako je na sodišču kar pri obravnavi ena ženska drugi zabrusila „kurba“ — potem to ni revolucionarno, sem si iz možgan pobrskal mnenje enega od partijskih sekretarjev, ki je poudaril, da Dolenski list piše o samih nizkotnih stvarih: ljubezni, smrti, nesrečah in preprih. To torej ni revolucionarno, čeprav v ABC reporterja piše, da so to teme, ki ljudi najbolj zanimajo. Kajpak, ta novi-

narski priročnik je zrastel na kapitalističnem zeljniku, mi pa smo s taktini stvarmi opravili. Ljubezen, smrt, nesreče, mamila, kriminali... torej ne pridejo v poštev za revolucionarne članke.

Aha, seveda: revolucionarni članek iz delovne organizacije, o naši družbeno-politični stvarnosti, kot se udelevo izražajo izvoljeni odposlanci ljudstva, ki radi govo-

sel roko in povedal, da se mu takooo muči, da pa bo njegov tehnični vedel vse prav tako dobro povedati...

Tehnični direktor je bil že starejši gospod — nekaj let, morda samo še nekaj mesecev mu manjka do pokojnine — zakaj bi se zadnji hip zameril komurkoli in lepa pokojnina bi lahko splavala po vodi! Lepo je v celofan

zel vampe, ki so bili pretudi za njegov želodec. Ročno je zasikal nekaj števil na telefonu: pri tretjem ali četrtem poskusu je prikladal občinskega sekretarja zveze komunistov. Pogovarjala sta se deset, dvajset sekund. Veste, popjutrišnjem imamo sejo komiteja, prav o teh vprašanjih, za katere pravite, da zanimajo vaše bralce. Tam bomo izoblikovali stališča.

umem, a to so kompleksne stvari. Če ne rešimo kruha, mleka in mesa... no, veste,“ je skušal pripovedovati.

Pustil sem ga pri miru in sem poiskal mladega ekonomista. Pravkar je prišel iz šole. Ta se pa res nikogar ne boji, gotovo bo povedal, kar misli — in strokovnjak je tudi, sem se prepričeval. No, ekonomist je pokazal vzorno

družbeni stvarnosti, nam telekineza ne bo bistveno pomagala pri razumevanju pojavov kot takih. Naš tegumen je že preveč zakrnel, potrebna bo sveža kri. Zato predlagam valorizacijo, stabilizacijo in odločen boj papperizaciji. Resno bo treba razmisliti tudi o socialni diferenciaciji, ki je zavzela prevelik obseg...“

Kar naprej je govoril, slišal sem ga še, ko sem bežal po stopnicah. Ko sem planil mimo vratarja, sem zalhan zasikal: „Kaj mislite o današnji družbeni stvarnosti?“

In tako je naslednji četrtek izšel članek o pogovoru z vratarjem: nič revolucionarnega ni bilo v njem, niso bili odgovori visokega politika ali uglednega direktorja: besede navadnega vratarja, njegove vsakdanje misli o življenju in delu.

Nekateri so rekli, da je tako pisanje revolucionarno, drugi so očitali: „Zakaj pa pri vas ne pišete revolucionarno?“ Kaj je mislil urednik, ne vem. Revolucionarno pa ne poskušam več pisati, kljub uredniškovi direktivi. J. SPLICHAL

KAKO PISATI REVOLUCIONARNO?

rijo tako, da jih ljudstvo ne razume.

Torej: obisk pri generalnem direktorju. O naših današnjih problemih naj kaj pove, zaslojeno, kvalitetno in razumljivo — na nov, neposreden in nepričakovan način.

Tajnica mi je skuhala kavico, poklepetala sva, kje vse je generalni ta teden že bil in kar še mora iti. Takrat je svignil mimo mene, mi stre-

zavil nekaj stavkov in mi dal vedeti, da ni preveč pripravljen, da ga boli glava in da tudi zadnjih številkih še nima pri roki. Zadeva je kajpada, tako je tehtal besede, težka, a ni treba obupati. Sicer pa, partijski sekretar v podjetju ima popoln, da, popoln pregled nad položajem. On bo vedel povedati, kar zanima naše bralce.

Partijski sekretar je bil ravno pri malici, težko je gri-

Če ne morete počakati do takrat, potem bi morda sindikalni predsednik...

Predsednik sindikalne organizacije v podjetju je bil pripravljen odgovoriti: „Torej podražitev naugodno vplivajo na razpoloženje ljudi. Zlasti podražitev kruha, mleka in mesa...“ Čakajte, sem ga skušal prekiniti, mislva se morava pogovoriti o nečem drugem. „Raz-

OPERNA PEVKA KUHA ZA GOZDNE DELAVCE

Različna podatka o številu prebivalstva — Sedemnajsto leto v samoti — Kočevarji prihajajo obujat spomine na mladost — Med kuhanjem žganja so jih presenetili Italijani — Polh in sodoben gozd ne gresta skupaj

DOM JLA, Novo mesto

objavlja
prosto delovno mesto

RAČUNOVODJE — BLAGAJNIKA

POGOJ: srednja strokovna izobrazba s 5-letno prakso v računovodstvu.

Prijave sprejema komisija za delovna razmerja do 15. februarja.

Vzgojnovarstveni zavod Novo mesto, MAJDE SILC 34

razpisuje delovni mesti:

— POMOČNIKA RAVNATELJA

Pogoj: končana vzgojiteljska šola, strokovni izpit in 10 let pedagoške prakse;

— VZGOJITELJICE

Pogoj: končana vzgojiteljska šola.

Rok prijave je 15 dni po objavi razpisa.

Stanovanja ni na voljo.

Veletrgovina »MERCATOR«, Ljubljana poslovna enota »STANDARD«, Novo mesto

razglašuje
prosta delovna mesta za:

2 PRODAJALCA

železninske ali mešane stroke

za prodajalno v Sentjerneju

3 VAJENCE, VAJENKE

za prodajalno v Sentjerneju

Pogoji za sprejem:
pod 1. kvalificiran trgovski delavec železninske ali mešane stroke,
pod 2. osemletka.

Nastop dela takoj ali po dogovoru.
Pismene ponudbe pošljite do vključno 3. februarja 1972 splošni službi PE »STANDARD«, Novo mesto, Glavni trg 3.

Na podlagi 10. člena zakona o prometu z zemljišči in stavbami in sklepa sveta

Kmetijskega izobraževalnega centra Grm — Novo mesto

z dne 11. decembra 1970

razpisujemo

JAVNO DRAŽBO

za prodajo stanovanjske hiše v Jedinščici 7 v k. o. Gozna vas

ki bo na Grmu 4. februarja 1972 ob 12. uri.

Podatke o licitaciji in vse druge informacije dobite na upravi centra.

Tovarna baterij in baterijskih naprav
LJUBLJANA
SMARTINSKA C. 28

razglašuje
prosto delovno mesto

NEKVALIFICIRANEGA DELAVCA PRI MLINU MANGANA V OBRATU ŠENTVID PRI STIČNI

POGOJI:
— odslužen vojaški rok,
— fizično zdravje.

Prednost imajo mlajši kandidati.
Osebnih dohodek 2000 din.
Prijave sprejema kadrovska služba podjetja 7 dni po objavi.

V kočevski občini je bilo ob zadnjem ljudskem štetju 155 obljudenih in 22 opušenih naselij. Med obljudenimi jih šteje kar 100 manj kot 50 prebivalcev, kar 26 krajev pa ima celo manj kot 10 prebivalcev.

Tokrat vam bomo predstavili zaselek Laze pri Oneku, ki naj bi imel po podatkih zbornika „500 let Kočevja“ ob popisu leta 1931 24 prebivalcev, ob popisu leta 1948 in 1953 nobenega prebivalca, leta 1961 9 prebivalcev in letos 6.

Nikoli si ne bi mislil, da bom v Lazah naletel na operno pevko, ki kuha gozdnim delavcem, da sem zahajajo Amerikanci, da bom dobil živega polha in da bom zvedel še mnogo zanimivega.

V Laze sva lansko jesen zašla z znancem, ki je včasih služboval v 4 km oddaljenem Koprivniku. V edini hiši sva našla tudi edino žensko v tej vasi, Terezijo Knavs. Povedala je, da so vsi ostali prebivalci vasi, se pravi njen 44-letni mož Ivan Knavs in sinova Ivan (16 let) in Bojan (7 let) šli pobirat polje pasti, ki so jih nastavili prejšnji večer.

Prihajajo ganjeni Kočevarji

— Tu sva z možem že 17. leto. Gradiva hišo v Šalki vasi pri Kočevju, a si ne želiva tja. Tu je mir, tišina, prija mi Bojim se naselja, žensk, ogovarjanja, preprirov, ki lahko pripeljejo še na sodišče, — je začela pripovedovati Terezija Knavs in potem nadaljevala:

— Mož je gozdarski tehnik. Njegov revir je Medvedov gozd in del Roga.

— Res ni bilo tu tudi ob letošnjem popisu nobenega več, te vi štirje? me je zanimalo.

— Samo naša družina, štirje člani. Skoraj stalno pa je tu še 6 ali več občasnih delavcev, ki sekajo v gozdu. Tudi takrat so bili tu in v nekaj dneh bodo spet prišli. Verjetno sta dva izpolnjevala pogoje, da so jih šteli za stalne. Jaz jim kuham, stanujejo pa v gornjih prostorih te hiše, ki je tudi edina obnovljena in naseljena v vsej vasi, ki je štela včasih okoli 20 hiš.

— Kako pa veste to o nekdanji vasi? Ste domačinka?

— Ne. Jaz sem Prekmurka, mož je iz Ribjeka ob Kolpi. Povedal nam je nekdanji gospodar te hiše. Živi v Ameriki, a je bil v zadnjih letih že trikrat tu. Le zadnje leto ga ni bilo. Zelo je ponosen, da je prav samo njegova nekdanja hiša — to je ta, ki zdaj mi v njej stanujemo — obnovljena. Kazal nam je, kaj vse je bilo njegovo. Skoraj vas Mačkovec je bil njegov. Ko je prišel prvič, si ni upal k nam, stal je ob cesti in gledal hišo. Potem ga je mož povabil noter. Naša prijaznost ga je zelo presenetila.

Verjetno je holan, da ga letos ni bilo.

— Se veliko Kočevarjev vrača?

— Precej jih pride sem. Gledajo, obujajo spomine in grede. Pred nekaj leti je prišla mlada žena z mo-

privnik in se je vrnil. V Ameriki je pustil ženo in otroka; hčer in sina. Enkrat je prišla žena na obisk. Šterbenc je naprej zvedel, da bo prišla.

Na vrata je napisal listek: „Moža ni doma“ in se skrila. Vrnil se je, ko je žena odšla.

Šterbenc leži tam na pokopališču, kjer mi je pred nekaj leti — ko sem bil v Koprivniku, ker so (verjetno) neki Kočevarji odpeljali v tujino kip

ro, ker sem zelo lepo pela, a sem kmalu pobegnila, ker nisem bila navajena velikega mesta. Verjetno bi ostala, če bi bila sprejeta v Dramo. Doma v Prekmurju sem namreč veliko igrala in vedno glavne vloge.

Moj Ivan je tudi veliko prestal, a nič dobrega. Njegovo delo je zelo naporno.

Medtem so prišli moški in prinesli polje pasti in devet lepo rejenih

Knavsova družina iz Lazov pri Oneku. Moški člani družine so se pravkar vrnili s poljšega lova. Vsi, posebno pa mama in oba sinova, si žele, da bi se dolgo živeli v Lazih, čeprav je tu samotno in daleč od mestnega vrveža. (Foto: J. Primc)

žem in otroki v zelo širokem avtu. Tako je jokala, kot da je vedela, da se sem ne bo nikoli več vrnila. Poslavljala se je od vsakega kamna, z vsakega drevesa in grma je odtrgala list in vse to nosila v avtu. Vse je prefotografirala. Povedala je, da so imeli njeni starši tu gostilno. Mož in otroci niso šli iz avta. Potem so se odpeljali. Zvedeli smo, da je že umrla.

Italijani so požigali

— Kdaj je odšel bivši lastnik te hiše v Ameriko: med vojno, kot ostali Kočevarji, ali pred vojno kot nekateri drugi Kočevarji, na primer Šterbenc iz Koprivnika?

— Takrat kot ostali. Med vojno. Šterbenca ste poznali? Veste, da je že dve leti mrtev? Ne? Šterbenc ni bil kot večina ostalih. On je bil komunist. Rad je imel domovino, Ko-

matere božje iz koprivniške kapelice — dejal, da bi rad imel svoj zadnji, večni dom. Vsako leto ga prideta tja obiskat sin in hči...

— Kdo je požgal Laze?

— Italijani vendar! Strašne bitke so bile takrat na Starem Brezju, to je v kilometer oddaljeni vasi. Vsi naši, ki so takrat v vasi kuhali žganje, so padli. Le stari Dolar iz Brega se je rešil v samih spodnjih hlačah, v snegu je dva dni taval okoli in se skrival na drevju. Potem so požgali tu več vasi.

Namesto v opero na Kočevsko

— Kako ste zašli iz Prekmurja na Kočevsko, kako sta se našla s sedanjim možem in se naselila tu?

— Je že tako, da si lahko življenje zavoziš, ko si mlad in neumen. Jaz sem bila sprejeta v ljubljansko Ope-

polhov. Oče Ivan Knavs, ki mu je čas že pobelil lase, je povedal, da je za gozdarja prav, če je dolgo v istem kraju. Spozna svoj revir, vidi, kaj je naredil, se pravi sad svojega dela. V Šalko vas, ki je tik pri Kočevju, ga ne vleče zaradi sebe, ampak da bi imela oba sinova bližje v šolo.

Sedemletni Bojanček je začel hoditi v 1. razred v Koprivnik. Pogosto ga oče zapele večji del poti do šole, saj mora tam mimo v službo. Iz šole pa mora največkrat mali vse 4 km prehoditi. Bojanček pravi, da raje hodi tako daleč v šolo, kot da bi se ločil od rodnih Lazov in svojih sedanjih znancev.

Okoli hiše kihajo polhi

Tudi 16-letni Ivan, ki obiskuje srednje gradbeno šolo v Ljubljani, pravi, da je najlepše v Lazih, in da se ne strinja, da bi se družina preselila. On je tudi prvi otrok, ki je bil po vojni rojen v Lazih. Zelo rad prihaja domov, posebno v teh jesenskih dneh, ko po gozdu, ki vedno tesneje oklepa njihovo hišo, kihajo polhi, ki jih pase vrag.

Ob zaključku razgovora je gospodar Ivan ob kozarčku domačega, slivah in jabolkih povedal še to in ono o polhih. Od gozdarjev se jim baje slabo obeta. Gozdarji si prizadevajo, da bi izkročili votle bukke in leško. Tako uničujejo polje hrano in skrivališča.

Vendar pa na srečo polhov ne morejo vsega hkrati urediti. Razen tega gozd polagoma porašča kmetijske površine, to pa je sreča za polhe. Knavsova družina lovi, kjer so bili včasih kmečki pašniki, zdaj pa raste tu leščevje in redke bukke, da imajo polhi pravi raj.

Kakšna bo nadaljnja usoda vasi Lazi in njenih štirih prebivalcev, se ne ve. Vsi imajo radi ta lepi košček zemlje, posebno otroka, ki sta se tu rodila. Prav zato tudi vsi razumejo nekdanje prebivalce te vasi, ki se vračajo na ruševine nekdanjih svojih domov in se s solzami v očeh začasno ali za vedno poslavljajo od rojstne vasi, ki je pravzaprav sploh ni več.

JOZE PRIMC

Do Lazov pelje cesta iz Kočevja mimo Cvišlarjev in skozi Onek. Ob cesti lahko naletite na krave Združenega KGP Kočevje, ki jih pase električni pastir. (Foto: J. Primc)

kultura in izobraževanje

Po uspehih doma — še pot na tuje

Trebanjski tabor namerava letos prirediti razstave v več evropskih deželah in na Japonskem, seveda pa tudi v domači likovni galeriji

Taka je pač običajna „usoda province“. Jugoslovanski tednik „VUS“, kaj šele rimska revija „IL POLIEDRO“ ali pariški „PARIS MATCH“, najbrž ne bi nikoli zapisala ene same vrstice o Trebnjem na Dolenjskem — če ne bi ta kraj s svojim taborom ovrgel prepričanja, da imajo velike kulturne dogodke v zakupu le velika mesta in tradicionalna kulturna središča.

Toda ne gre samo za to, niti ni najvažnejši prestiž, ki si ga kraj ustvarja, organizatorje pravzaprav najbolj spodbuja odmevnost, ki si jo kultura ustvarja v naših, dolenjskih ljudeh. Trebnje se lahko danes pohvali z zelo obiskanimi likovnimi prireditvami pred mnogimi, nepriemerno večjimi kraji.

Tako nadaljevati, to ostane edina pot tudi za novi upravni odbor, novi umetniški svet in sekretariat, ki je že zasnoval letošnji program. Ta ne bo skromnejši od lanskega, ki je dal taboru izjemno afirmacijo, v nekaterih razsežnostih ga bo celo prekašal.

Izhodišča ostanejo slej ko prej ista: z odbiro gojiti vrhunsko kvaliteto samorastniškega likovnega ustvarjanja, odkrivati talente, kulturni javnosti predstavljati izbor najboljših del ustvarjalcev iz Slovenije in drugih republik ter zbirati in ohranjati pomembna dela likovnih samorastnikov Jugoslavije v skladu galerije.

Tabor likovnih samorastnikov Slovenije bo letos organiziral razstavo na Poljskem (najprej v Krakovu), v Zahodni Nemčiji v Duesseldorfu, skupaj z zagrebško galerijo pa tudi v Stuttgartu. Z galerijskim likovnim centrom v Milanu se dogovaja za prenos dveh personalnih razstav iz Trebnjega, podobno pa se s posredovanjem ljubljanske Moderne galerije dogovarja tudi za postavitev reprezentativne razstave na Japonskem. Vsa dela, ki bodo predstavljena v tujini, bodo šla skozi „filter“ umetniškega Tabora.

Poskrbljeno pa bo tudi za domače ljubitelje samorastniškega ustvarjanja. V Trebnjem bodo štiri samostojne razstave kulturni javnosti znanih samorastnikov. V aprilu bo razstavljala Greta Pečnik iz Pirana, v maju Dušan Jevtović iz Beo-

grada, v septembru Anton Repnik iz Mute, v oktobru pa sloviti Ivan Rabin.

V juliju bo v Trebnjem drugi Salon, na katerega bodo povabili 25 najbolj priznanih avtorjev, dela pa seveda lahko pošljejo tudi drugi. Odbral jih bo umetniški svet.

V avgustu bo peto — jubilejno delovno srečanje, tabor, za katerega je že do sedaj dospelo več prijav, predvsem iz južnih republik. Posebej bodo povabili 16 ustvarjalcev iz Jugoslavije in tujine, od koder so že prišle prijave Poljakov in Italijanov.

Torej: po lanskim likovno tako bogati letini, v kateri je samo na Salonu sodelovalo kar 44 navzev iz vse Jugoslavije, se obeta še bolj plodno leto.

SPOMINSKA IZDAJA MIRANA JARCA?

Letos bo poteklo trideset let, ko je v roških gozdovih padel kot partizan pesnik, pisatelj in esejist Miran Jarc. V Novem mestu, kjer je pesnik živel in so se mu do zdaj oddolžili s tem, da so po njem imenovali študijsko knjižnico in ulico, so se zavzeli za to, da bi v tem spominskem letu izdali Jarčeve spise, nastale med NOV. Po izjavi prof. Jožeta Skufce, ki je še kot študent slavistike študiral književno delo Mirana Jarca, je pesnikova rokopisna zapuščina precejšnja, malone vsa pa javnosti neznana. Kdo bi založil to Jarčovo delo, se še niso dogovorili. Predlagajo pa, da bi bil založnik iz Novega mesta.

podčrtano

Zgodovinski, kulturni in drugi pomembni dnevi in obletnice v Novem mestu ne minejo brez manifestacij: proslav, akademij, nastopov kulturnih skupin. Za to skrbi programski svet pri občinski konferenci Socialistične zveze že nekaj let zapored. Kajpak z uspehom. To je tem bolj pomembno, ker je njegovo delo odvisno od njega samega; na Dolenjskem namreč ni takega oga-galerije.

Iz kroga

na, lahko bi našli le nekaj podobnih, občasnih. Programski svet se zato lahko zgleduje le sam pri sebi, njegove izkušnje so mu smernice in recept.

Lanski načrt proslav in prireditve, sprejeti na začetku leta, ni izpustil nič takega, da bi se morali člani sveta posuti s pepelom. Zgodilo se je celo nekaj drugega: zaradi nekaterih nepredvidenih dogodkov so morali načrt sproti razširati. S tem se je število manifestacij še povečalo.

Za, so bile prireditve le bolj v Novem mestu in manj na podeželju — v krogu, kot je nekdo pripomnil. To preveliko osredotočenje na gospodarsko, politično in kulturno središče občine je dostikrat zmotilo tudi same nastopajoče. Zato bodo letos drugače, so dejali člani sveta na seji 17. januarja. In da bi to središče razbili, so predlagali, naj bi letos nekatere pomembne manifestacije prenesli v večja podeželska središča: Žužemberk, Dolenjske Toplice, Senjernerje itd. Tako bi dali „nekaj“ tudi krajem, ki do zdaj niso bili mnogokrat v središču pozornosti.

I. ZORAN

DA NE BI POZABILI:

Knjiga o padlih

ZZB v Krškem se je oddolžila s tem delom ljudem, ki so dali življenje za svobodo

Zveza združenih borcev krške občine je izdala te dni skoraj 250 strani obsegajočo knjigo zborniškega formata, v kateri so navedeni kratki življenjepisi ljudi, ki so umrli v ognju revolucije kot borci, tanci in žrtve fašističnega nasilja. Delo je izšlo v 3.000 izvodih in je naprodaj za 30 dinarjev pri krajevnih organizacijah ZZB in pri samem založniku ZZB NOV v Krškem.

Knjiga obsega uvodno besedo Stanka Skaleja, nekaj sto življenjepisov in več deset osebnih fotografij, poleg tega pa v prvem delu spomenike in spominska obelježja iz NOV v krški občini. Na ščitnem ovitku v platno vezane knjige je reprodukcija Stovičkovega reliefa „Narodi Jugoslavije v borbi za svobodo“. Relief je gotovo ena najbolj epskih Stovičkovih izpovedi, nanaša pa se na začetno obdobje NOV (september 1941) in konec tega časa, ki je izpovedan z naslovom „Vrnitev 1945“.

Iz dela razberemo, da so dali ljudje današnjega območja krške občine strašen davk za svobodo, obenem pa je ta knjiga dragocen prispevek k temeljitejšemu poznavanju naše revolucije. Ker je taka, sodi nedvomno v vsako šolsko knjižnico,

Domače knjige v domače knjižnice. (Foto: I. Zoran)

ZA PREŠERNOV DAN: SKUPNI KONCERT

Osrednja proslava v počastitev Prešernovega dne — slovenskega kulturnega praznika v Novem mestu bo 11. februarja ob 19.30 v Domu kulture. Tedaj bo skupen koncert pevskega zbora grafičnih delavcev iz Ljubljane in domačega moškega zbora DPD „Dušan Jereb“ pod vodstvom Toneta Marklja. Zbora bosta zapela po osem pesmi, vmes pa bodo recitacije iz Prešernovih poezij in del drugih slovenskih pesnikov.

Julija Kartes: MRTVA NARAVA — Grafika je delo učenke osnovne šole „Vladimir Nazor“ iz Petrovaradina. Razstavljena je v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici, kjer so razstavo II. grafičnega bienala jugoslovanskih pionirjev zaradi izrednega zanimanja podaljšali do aprila.

Kako od besed k dejanjem?

Kulturna skupnost v Ribnici pred vprašanjem: kaj napraviti, da prizadevanja ne bodo običajna alajevih tleh? — Na katere opornike je potrebno predvsem računati v razvoju množične kulture?

Živahne priprave na izdelavo srednjeročnega načrta razvoja ribniške občine se ustavljajo tudi v razmišljanjih, kako zastaviti razvoj kulture, da bo mogoče nastajanje samoupravne vsebine kulture v občini.

Kdor spremlja razprave v Sloveniji, ve, da že uporabljajo v polemikah besedo „sprožiti je treba vstopanje množic v kulturo“, „preseči je treba stare strukture v kulturi in odprti pot nastajanja novim“ itd. Kar hitro se lahko razpravi odločijo za taka načela, ko pa se vprašamo, kako bodo taka načela zaživela v ribniški občini, nastaja v razpravah zatise.

Menim, da je pred desetimi leti Ribniški festival začel v sicer skromnih pogojih voditi kulturno politiko, ki je bila odsev potreb občinstva in kulturne dejavnosti Slovenije in Reke.

V „Ribniške večere“ so organizatorji začeli združevati ustvarjalnost kulturnih delavcev amaterjev. V zadnjem desetletju so ostali delavni pevski zbori v Ribnici, Dolenji vasi in Sodražici ter cerkveni pevski zbor. Tudi KUD Slemena pri Sv. Gregorju še vedno nastopa. V tem času je na novo nastala nižja glasbena šola, ki ima v svojih oddelkih v Ribnici in Sodražici okoli 90 učencev. Organizacijsko se je utrčila etnografska zbirka suhorobarstva in lončarstva v Ribnici, iz začasne krize pa se dviga zopet Ribniški festival.

V razmišljanjih za prihodnost se zastavlja vprašanje: kaj storiti, da bi kulturna skupnost prešla iz trenutnega položaja, ko skrbi za pošteno razdelitev denarja svojim članom? Ali so morda oporniki za njeno delovanje, hkrati pa tudi znanilci „nove strukture kulture“ v ribniški občini nižja glasbena šola, Ribniški festival, etnografska zbirka, matična knjižnica?

Verjetno je še vedno odprto vprašanje, kako vključevati čim več delavcev, občanov v kulturno življenje v naši občini? Ta, na videz razumljiva vprašanja prav gotovo zahtevajo čimprejšnji odgovor.

Ugotoviti je treba tudi, če je potrebno organizirati strokovno službo

kulturne skupnosti in Ribniškega festivala. Ugotovitev, da je samo na prostovoljni in ljubiteljski osnovi vedno težje organizirati kulturo in kulturno življenje v naši občini, niso dovolj. Odločiti se moramo, kaj storiti.

Medtem ko razmeroma počasi razpravljamo o bodoči kulturi v občini, beži čas, ki se ne da nadoknaditi. Razpravljamo „kako zagotoviti vstopanje množic v kulturo“, hkrati pa vemo, da je v občini precej območij, kjer že vrsto let ni bilo kulturnih prireditvev, predvsem pa ne gostovanj, razstav in podobnega.

B. A.

Vietnam

Dokumentarna slikovna razstava o Vietnamu v Dolenjski galeriji bo odprta še do ponedeljka, 31. januarja. Do zdaj je zbudila manj zanimanja, kot so pričakovali, a je še čas, da se to popravi. Čeprav so zaradi pomanjkanja prostora izločili večje število ekspozitov in so obiskovalci v Novem mestu prikrajšani za celotno podobo, kakršno so lahko videli drugje, kjer je prostor dovoljeval, da so pokazali vse razpoložljivo gradivo, je v Dolenjski galeriji podoba o vietnamskem ljudstvu, njegovem boju za osvoboditev in trpljenju bistveno neokinjena. Ker razstava ponuja gradivo, ki ga v učbenikih ni, bi bilo prav, da bi jo obiskalo čim več osnovnošolcev in srednješolcev iz Novega mesta in okolice.

Slovenski oktet za Posebno šolo

Slovenski oktet prireja danes v Novem mestu svoj prvi koncert po tumeji na Japonskem. Nastopil bo drevi ob 19.30 v Domu kulture. Vstopnice so po 20 in 10 din. Vstopnico poklanja oktet Posebni šoli v Smihelu.

PRELOŽENA USTANOVITEV

Odborniki krške občinske skupščine so odložili sklepanje o ustanovitvi šolskega centra za naslednjo sejo zaradi nekaterih pravnih nejasnosti v besedilu. Šolski center bo združel tehniško srednjo šolo, poklicno kovinarsko šolo in delovodsko šolo.

Dobro obveščeni občani — dobri samoupravljavci!

KRAJEVNI MUZEJ V ŽUŽEMBERKU

Dosedanjim krajevnim muzejskim zbirkam v Pletterjah in Dolenjskih Toplicah se bo, kot kaže, že letos pridružila taka zbirka v Žužemberku. Za ustanovitev se zavzema tamkajšnje Združenje borcev NOV, pobudo pa je podprla tudi krajevna skupnost. Nekaj denarja za muzej je svet krajevnih skupnosti odobril že lani. To seveda ne bo dovolj in ga bodo morali iskati še drugod. Žužemberška muzejska zbirka bi hranila zlasti dokumente iz NOV.

PRVIČ NAD MILIJON

Zavod za kulturo v Brežicah je lani prvič, odkar obstaja, presegel z ustvarjenim prometom milijon dinarjev. Vse enote od kina do knjižnice in delavske univerze so presegle postavljeno letni načrt, medtem ko dotacija ni bila izpolnjena. Zavod je prejel le 51,5 odstotka predvidene vsote. Opomogla si je knjižnica, ki so ji znatno povečali delež za nakup knjig. Delavska univerza je organizirala le tečaje, za katere je dobivala solnino, ne pa splošnih predavanj, ker kulturna skupnost izobraževanja lani ni financirala.

Domači predfilmi

Fotokino klub osnovne šole Kočevje in FKK Kočevje tesno sodelujeta. Zdjaj so se dogovorili z upravo kina Salka vas-Rudnik, da bodo v njihovi dvorani vrteli svoje filme kot predfilme pri celovečernih filmih. Kasneje se nameravajo podobno dogovoriti še z vodstvom kočevskega kina „Jadrin“. Za gledalce bodo domači predfilmi o Kočevju in okolici nedvomno zelo privlačni, še posebno pa za prijatelje, znance in starše domačih kinoamaterjev.

Bogosav Živković: SANJE, les, 1968 — Živkovičevi leseni kipi izpopolnjujejo galerijo Forme vive na vrtu kostanjevškega samostana

Mali kulturni barometer

ZA KONEC TEDNA: PUGELJ — V nedeljo, 30. januarja, bo na ljubljanski televiziji — v oddaji „Komedijska za konec tedna“ — dramatizirana novela Milana Puglja „Splavljenci“. Puglja, ki je bil doma iz Novega mesta, šteje literarna zgodovina za klasika slovenske novelistike.

PRVIČ PLEČNIKOVE NAGRADE — Letos je minilo sto let, kar se je rodil mojster med slovenskimi arhitekti Jože Plečnik.

„Ambient“, podjetje za napredek stanovaniškega in javnega okolja v Ljubljani, je sklenil 23. januarja 1973, ob obletnici Plečnikovega rojstva, prvič podeliti Plečnikove nagrade za najboljše dosežke v urbanizmu, arhitekturi, interieru, hortikulturi, pejzažu itd.

NA KONCERTIH — Novomeški gimnazijci so prejšnji teden spet poslušali koncert v ljubljanski Filharmoniji. Med dijaki je veliko abonmentov.

SEJA V FEBRUARJU? — Prva seja skupščine novomeške kulturne skupnosti po ustanovitvi te skupnosti skoraj pred letom dni bo predvidoma v februarju. Obravnavali bodo delovne načrte kulturnih organizacij in denarne potrebe za leto 1972.

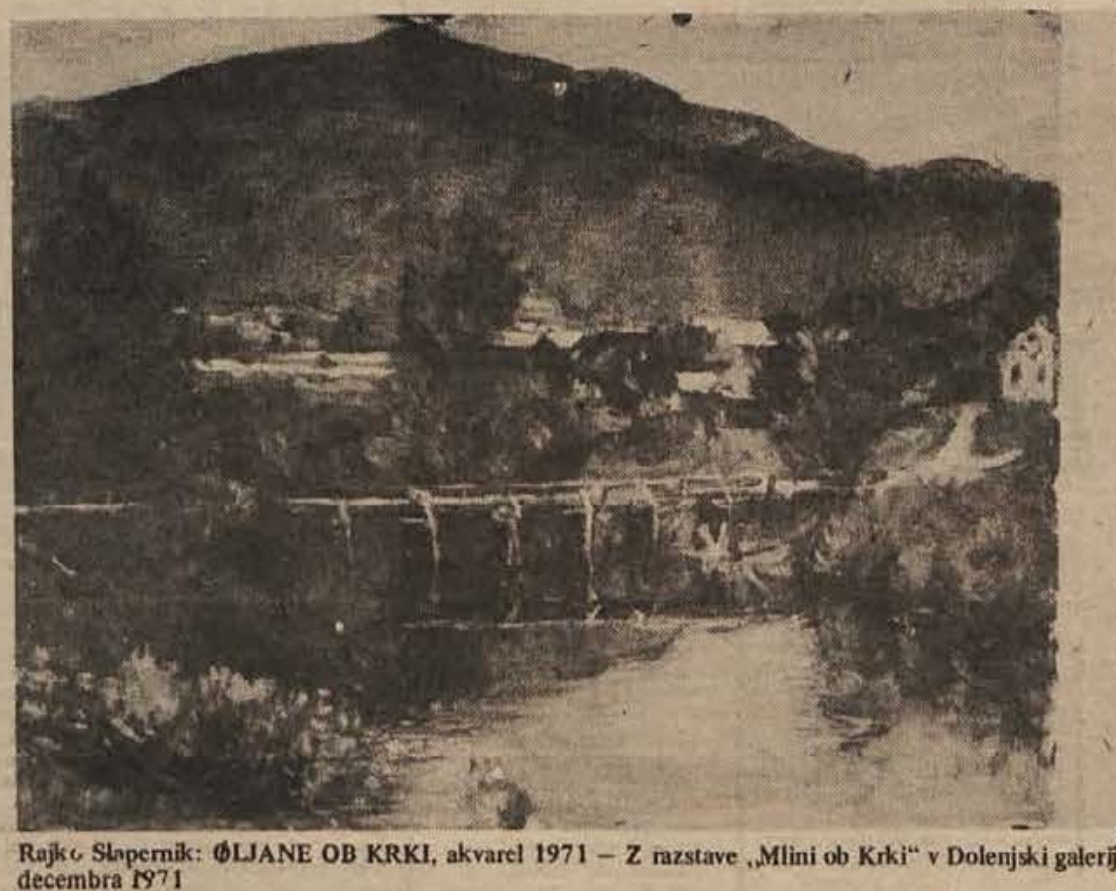
„ANTIGONA“ ZA JAVNOST — Novomeško amatersko gledališče bo Sofoklovo „Antigono“, uprizorjeno pred novim letom za srednješolce, predstavilo tudi širši javnosti. Predvidoma bo predstava sredi februarja in bo šla za abonama.

KARLOVCANI PRIDEJO 3. FEBRUARJA — Koncerti karlovskega ansambla „Konture“, ki ga v Novem mestu pripravljajo v počastitev Prešernovega dne, bo v Domu kulture že 3. februarja, in ne 4. februarja, kot smo poročali prejšnji teden. Datum so spremenili zato, ker dvorana 4. februarja ne bo prosta.

LANI PETKRAT VEČ AMATERIZMU — Za amatersko kulturno dejavnost so odmerili lani v novomeški občini nad 200.000 din ali petkrat več kot leta 1970.

Domski aktiv

V Dijaškem domu Majde Šilc v Smihelu prejšnji teden ustanovljeni aktiv vzgojiteljev in ravnateljev dijaških domov iz Kočevja, Crnomolja, Sevnice, Brežic, Krškega in Novega mesta je sedmi v Sloveniji. Na posvetih, ki bodo vsaka dva meseca — prihodnji bo v Kočevju — bodo razpravljali o življenju in vzgoji v dijaških domovih, hkrati pa iskali način za reševanje razmer, ki so zaradi pomanjkanja prostora v večini domov nevdružne. Zidava novih domov je najna, saj stanujejo ponekod dijaki v hišah, ki se od rajne Avstrije niso bistveno spremenile. Aktiv bo prav tako med organizatorji družabne dejavnosti domače mladine. Tako pripravljajo v maju veliko kulturno srečanje domačih dijakov.

Rajko Slapernik: MLINI OB KRKI, akvarel 1971 — Z razstave „Mlini ob Krki“ v Dolenjski galeriji decembra 1971

Ali še pomnite tovariši?

Mladi bi vstopali v Zvezo komunistov, če bi kdo delal z njimi in jih usmerjal

Ksenija Likar, 21-letna delavka v krški tovarni Imperial, je pred kakšnim letom obiskovala mladinski politično šolo v Krškem. Ob tej priložnosti se je seznanila z mnogimi vprašanji, ki zanimajo današnji mladi svet. Odprli so se ji novi pogledi, razmišljanja so postala globlja, svet se je prikazal v novi luči. Zato mlada delavka ni dosti premisljala, ko so jo ob koncu lanskega leta povabili, naj vstopi v Zvezo komunistov. Postala je članica Zveze komunistov, sestavni del tistega mladega vala, ki ga tako pogrešamo v tej organizaciji.

Vemo, da še nimate posebnih vtisov o delu Zveze komunistov. Morda pa nam vseeno lahko poveste, kako gledajo mladi na Zvezo komunistov?

"Mladi v glavnem mislijo, da je to organizacija za starejše in da v njej ni mesta zanje. Očitajo, da je organizacija preveliko revolucionarna in da se le prevečkrat nekaterim gleda skozi prste. Ker je mladi svet že po naravi bolj revolucionaren in morda tudi bolj kritičen, bi s tako usmeritvijo Zveze komunistov mladi našli v njej svoje novo poslanstvo."

Ali imate občutek, da mladi dosti veste o Zvezi komunistov?

"Prepričana sem, da se nekaterim niti ne sanja. Veliko je taktih, ki bi jim bilo mesto v organizaciji, mislim po njihovih kvalitetah in prepričanju. Sprejeti ne bodo nikoli, kjer zanje ni nikomur nič mar."

Morda imate občutek, da se z mladimi premalo dela?

"Ne, da se dela premalo, lahko rečem, da skoraj nič!"

Kaj je treba torej storiti?

"Vodilni tovariši v Zvezi komunistov naj glavno skrb posvetijo vzgoji mladih, ne pa dolgovestnim konferencam in sestankom."

Kaj vas kot mladega človeka najbolj moti?
"Velike socialne razlike in študentski štrajki."
Kaj pa naj bi bilo geslo mladih komunistov?
"Nočemo biti kimavci!"

S. DOKL

Priložnost naredi tatu

Mladinski kriminal v Jugoslaviji je v stalnem porastu — Kako pa je s tem v ožji Dolenjski?

Konec lanskega leta so se na Zlatiboru sestali kriminolozi, sociologi iz Ljubljane, Beograda in Zagreba ter razpravljali o vedno večjem porastu mladinskega kriminala v Jugoslaviji. Leto 1961 je moralo 2.600 oseb, mlajših od 18 let, poslušati obsodbe iz ust izvrševalcev zakona in na svojih remenih prenašati bremena obsodb. Pet let kasneje se je število obsojenih dvignilo že na okroglih 5.000 in se l. 1970 povzpelo že na 7.168. To pa so podatki samo o obsojenih prestopnikih, drugi, ki jih je še več, niso upoštevani. Poznavalci pa trdijo za leto 1971, da bo spet rekordno: če ne toliko po številu prestopkov, pa po njihovih posledicah.

Zanimalo nas je, kako je s porastom mladinskega prestopništva na območju štirih dolenjskih občin in kakšno mnenje ima o tem občinski javni tožilec v Novem mestu Pavel Car. Povedal je, da mladinski prestopništvo na območju ožje Dolenjske ni v porastu. Leto 1969 so imeli v obravnavi 99 mladoletnikov, leto kasneje 113, lani pa je poraslo samo za enega. V večini primerov niso posegli po najhujših ukrepih, to je pošiljanje v popeljvalne domove.

Niso znani primeri, da bi se mladoletniki združevali v večje skupine in pripravljali organizirana kazniva dejanja. V večini so to priložnostne tativne, na primer nezaklenjenih mopedov in koles ter predmetov vsakodnevnne uporabe manjše vrednosti. Največkrat je vzrok za tatvino izredna priložnost, ki se ponudi mladoletnemu brezdelniku, potepuhu, vandrovcu... Saj pravijo, da priložnost naredi tatu.

Pri ugotavljanju socialnega poka kršilcev je moč ugotoviti, da ti izhajajo večinoma iz neurejenih družin, kjer so družinski spori vsakodnevni pojav, dalje, kjer so neurejeni odnosi ter nesoglasje zaradi ločitve staršev in podobno. Večinoma so to mladi ljudje, ki prihajajo s podeželja, vendar se ne znajdejo v mestu.

Orientacijski pohod

Solsko športno društvo na osnovni šoli Vavta vas bo s pomočjo DPM Novo mesto in tamkajšnjega Partizana priredilo v nedeljo, 6. februarja, III. občinsko prvenstvo v orientacijskem pohodu za pionirje in pionirke na snučeh. Vodstva šol so že dobila razpis, ekipe pa se morajo prijaviti najkasneje do 4. februarja v Vavto vas. Vavtovčani bodo organizatorji tudi podobnega republiškega prvenstva, ki bo 19. februarja v Vavti vasi.

GAJČICE IN DOKLOVA V BRATISLAVI

Na enotedenske priprave sta pod vodstvom trenerke Ruže Kovačič odpotovali v glavno mesto Slovaške — Bratislavo novomeški telovadki mladinka Anita Gajčič in pionirka Maja Dokl. Telovadki se bosta pripravljali na bližnja tekmovanja, najvažnejše je vsekakor tradicionalno tekmovanje za "Pokal gimnastike", ki bo konec februarja v Slovenskih Konjicah.

SLAVKO KOVAČEVIČ IGRAL V REPREZENTANCI

Nadarjeni novomeški košarkar Slavko Kovačević, ki je tudi kandidat za mladinsko državno reprezentanco, je v nedeljo igral v Ljubljani v republiški reprezentanci, ki se je v okviru mladinskih športnih iger "Alpe-Adria" srečala z ustreznoreprezentanco Koroske. Slovenija je s 136:35 porazila Korosko. Novomeščan je dosegel 19 kosov.

DELOVNA SKUPNOST GLASBENE ŠOLE

Revija smučarjev na Mirni

Vse priznanje športnim delavcem na Mirni, ki so uspešno organizirali dve lepi smučarski prireditvi — Skakalo je skoraj 120 smučarjev

Prizadevni športni delavci na Mirni so v nedeljo priredili kar dve večji smučarski prireditvi. Dopoldne se je na mladinskem republiškem prvenstvu v skokih pomerilo 33 obtojših slovenskih skakalcev. Popoldne pa so organizirali še meddruštvene skakalne tekme z rekordno udeležbo: skakalo je kar 96 skakalcev skoraj iz vseh slovenskih smučarskih klubov. Tekmovanje je izvedel TVD Partizan pod pokroviteljstvom mirenke DANE. Ob lepo urejeni skakalnici, ki so jo pripravili z velikimi naporji, se je zbralo več sto gledalcev, ki so uživali v zanimivih skokih. Največje zanimanje je vsekakor vladalo za nadarjenega domačina Veljka Kolenca, vendar mu tokrat ni šlo, saj je zaradi poškodbe moral odstopiti.

V dopoldanski tekmi, ko so se pomerili mlajši mladinci, so bili najuspešnejši mladi Logatčani. Viki Tršar in Mitja Turk sta brez težav zmagala s precejšnjo prednostjo. V tej kategoriji sta nastopila tudi dva Dolenjca: Dušan Skrbija s Mirne in Franc Žibert iz Sentjerneja sta zasedla 29. oz. 33. mesto.

Na popoldninskih tekmah pa je največje zanimanje vladalo za nastop nekdanjih reprezentantov Marjana Pečarja in Marjana Koprivka.

Pečar je sicer dokazal, da je še vedno zanesljiv tekmovalce, vendar mu je mladi Poljansek in Žirov že tesno za petami.

Rezultati mlajših mladincev: 1. Tršar (Log.) 164,6 (31,32), 2. Turk (Log.) 162,1 (32,31,5), 3. Zupan (Jesenice) 157,6 (30,5, 30,5), 4. Ribničar (Križ) 157,4 (30,5, 30,0), 5. Kajzer (Sentvid) 156,9 (30,5, 30,0), 6. Matoh (Ilirija) 148,1 (31,0, 30,0), 7. Justin (Jesenice) 145,2 (30,0, 30,0), 8. Žigon (Log.) 143,8 (29,0, 30,0), 9. Brenkuš (Triglav) 143,0 (30,0, 29,5), 10. Križaj (Sentvid) 135,5 (29,0, 28,0).

Rezultati popoldnanskega tekmovanja — pionirji: 1. Jenko (Križ) 144,4 (29,5, 28,5), 2. Tomac (Gorania) 121,1 (27,0, 27,0), 2. Belančič (Triglav) 117,3 (26,5, 27,5); mlajši mladinci: 1. Turk (Log.) 162,5 (32,5, 32,0), 2. Cuznar (Jesenice) 159,7 (32,5, 32,5), 3. Tršar (Log.) 158,9 (32,0, 31,0); starejši mladinci: 1. Poljansek (Žiri) 170,5 (33,0, 34,0), 2. Turk (Log.) 168,8 (32,0, 34,5), 3. Bradsko (Ilirija) 163,4 (33,0, 32,5); člani: 1. Pečar (Jesenice) 177,9 (34,5, 33,5), 2. Grosar (Triglav) 175,6 (34,5, 34,0), 3. Koprivšek (Ilirija) 173,0 (33,0, 34,0). S. DOKL

Smučarski vrvež pod Gačami

V Črmošnjicah nastopilo 156 smučarjev

V soboto dopoldne se je na smučiščih v Črmošnjicah zbralo več kot 150 mladih smučarjev iz novomeške občine. Pomerili so se na solskem tekmovanju v veleslalomu za šolske naslove. Udeležba je bila odlična, saj so se organizatorji zaradi številnih prijav znašli skoraj v škripih. Tekmovanje so uspešno pripeljali h koncu.

Razveseljivo je, da so se med kandidate za najvišja mesta vrinili tudi smučarji iz podeželskih šol, ki ne prestanto napredujejo.

Organizatorji so za tekmovalce pripravili lična odličja. Prireditve pa je pripravilo smučarsko društvo Rog s pomočjo ObZTK Novo mesto.

Rezultati — cicibanke: 1. Kosmina, 2. Brulc (obe Zbk.), 3. Zupančič (Katja Rupena); cicibani: 1. Serini, 2. R. Peric, 3. M. Turk (vsi Grm); mlajše pionirke: 1. Šebenik (SD Rog), 2. Zupančič (K. Rupena), 3. Vitasovič (SSD Vavta vas); mlajši pionirji: 1. Waichter (K. Rupena), 2. Bukovec (SSD V. vas), 3. G. Pucelj (K. Rupena); starejše pionirke: 1. Serini (K. Rupena), 2. Adamčič, 3. Rozman (obe Grm); starejši pionirji: 1. V. Turk, 2. J.

Turk (obs Dol. Toplice), 3. Marolt (Grm); mlajše mladinke: 1. Piškur (SSD Vavta vas); mlajši mladinci: 1. Zupanc (Grm), 2. Fabjan (K. Rupena), 3. Glavan (SSD V. vas); starejše mladinke: 1. Saje, 2. Dular (obe gimnazija); starejši mladinci: 1. Švent (gimm.), 2. Rabeželj (STS), 3. Brkič (gimm.); člani: 1. Kušer (KIC Grm), 2. Turk, 3. Pelko (oba SD Rog).

ČRMOŠNJICE — V ponedeljek dopoldne so se začeli na smučiščih pod Gačami številni smučarski tečaji, ki jih obiskuje veliko število mladine in starejših. (M. H.)

PRIHODNJIČ REZULTATI ANKETE

Končali smo zbiranje anketnih listov, s katerim so naši bralci in športni delavci izbrali najboljšega športnika in športnico Dolenjske. Prihodnjič bomo rezultatom posvetili celo stran ter tako svečano zaključili izbor najboljših športnikov na Dolenjskem.

SENTJERNEJČANKE NISO USEPLE

Mlade sentjernejske namiznotenske igralke so v nedeljo nastopile na republiškem mladinskem prvenstvu v Kopru. V zahtevni konkurenci niso mogle doseči kaj več kot zadnje mesto. Rezultati: Semečela: Sentjernec 5:0, Triglav: Sentjernec 5:0, Olimpija: Sentjernec 5:0, Fužinar: Sentjernec 5:0 in Olimpija II: Sentjernec 5:1. Končni vrstni red: 1. Olimpija I 10 točk (25:4), 6. Sentjernec 0 (1:25).

OBCNI ZBOR KOŠARKARJEV

Košarkarski upi

Košarkarji Novega mesta bodo skupaj z mladinsko in pionirsko ekipo potrebovali 50 tisoč dinarjev v letošnjem prvenstvu

Košarkarji Novega mesta, ki so lani z osvojitvijo prvega mesta v slovenski B ligi dosegli največji uspeh dolenjske košarke po osvojitvi, so na občnem zboru pregledali svoje delo in pripravili načrte za novo sezono.

Vsekakor bo letošnje tekmovanje izredno naporno. Prava sreča je, da je Novo mesto dobilo v Bršlino primerno telovadnico, v kateri lahko nemoteno vadijo tudi v zimskih mesecih. Skrbni jih le to, ker imajo prostor na voljo samo trikrat na teden. Zavedajo se namreč, da je kvalitetna razlika med prvo B in A ligo precejšnja, zato si glede letošnjega prvenstva ne delajo prevelikih utvar. Zadovoljni bodo z vsakim mestom, s katerim ostanejo v skupini najboljših, so poudarili, zraven pa so obljubili, da se bodo borili z vsemi močmi.

Najhujši bodo problemi zaradi pomanjkanja denarja, saj so izračunali, da bo za najnujnejše delo potrebnih 50 tisoč dinarjev za tekmovanja članske, mladinske in pionirske ekipe. V ta znesek pa niti niso všteta povračila igralcem — študentom, ki se bodo na trening vozili iz Ljubljane. Še vedno pa upajo, da bo na pomoč priskočil Novotek, kot je to storil že prejšnjo sezono.

Za predsednika kluba so predlagali direktorja novomeškega Novograda Vinka Beleta, ki je bil pred leti sam košarkar in se mu gotovo ne bo težko vživeti v delo.

NOVO MESTO — Atleti Novega mesta, ki trikrat na teden vadijo v telovadnici grmske šole, prirejajo vsak petek ob 18. uri interne atletske mitinge kot pripravo na bližnje dvoransko prvenstvo republike. Prejšnji petek so skakali v višino in dosegli naslednje rezultate: pionirji — 1. Križman 145, 2. Nemanič 145, 3. Jordan 130; pionirke: 1. Skube 135, 2. Petrov 135, 3. Tovsak 120; mladinci: 1. Dragaš 160; člani: 1. Slak 190. (R. D.)

BREZICE — Nogometni klub Brežice bo imel v soboto, 29. januarja, letni občni zbor, na katerem bodo obravnavali dejavnost v preteklem letu in se dogovorili o pripravi na novo tekmovalno sezono. Izvolili bodo tudi novo vodstvo s številčno manjšim in operativnim upravnim odborom. (V. P.)

NOVO MESTO — Na enotedenske priprave v Ljubljano so odpotovali tri mlade novomeške telovadke. V Spodnji Šiški bodo med drugimi slovenskimi telovadkami vadile tudi Tanja Furlan, Mirjam Hočvar in Jasna Dokl. (D. F.)

BREZICE — Igralke brežiskega Partizana, ki so v prvih treh kolih zimske republiške lige v rokometu prikazale najboljšo igro, bodo v nedeljo, 30. januarja, spet nastopile v Ljubljani. Tokrat se bodo srečale z ekipo Alpske iz Selc ter ljubljansko Olimpijo. (V. P.)

MIRNA — Na meddruštveni skakalni tekmi je v nedeljo skakalo tudi precej Dolenjcev. Vendar se v zahtevni konkurenci niso kaj prida uveljavili. Največ je še dosegel mladi Kočevar Regally, ki je med starejšimi mladinci zasedel odlično 6. mesto. Kočevar je dosegel 138 točk, skočil pa je 29,5 in 30 metrov. (M. H.)

BREZICE — Tudi v Brežicah se ogrevajo za koristno športno akcijo TRIM, saj bodo za začetek naročili kar 3000 kartončkov TRIM. (V. P.)

NOVO MESTO — V Ljubljani se je nadaljevalo republiško zimsko rokometno prvenstvo za moške v skupini A. Od naših ekip so štartali Sevničani in Ribničani. Dosegli pa so naslednje rezultate: Zamet (Reka) — Ribnica 12:12, Mokerc — Sevnica 10:9, Ribnica — Šoštanj 14:13 in Olimpija — Sevnica 15:15. (A. B.)

BREZICE — Pred letom ustanovljeno smučarsko društvo Brežice je te dni organiziralo 5-dnevni tečaj za šolsko mladino in odrasle. Na smučiščih v Pečicah se je na začetnem in nadaljevalnem tečaju zbralo 150 učencev, dijakov ter odraslih, vadilo pa jih je 10 smučarskih učiteljev. Za predšolske otroke bodo organizirali tečaj na Catežu, takoj ko bo dovolj snega. Smučarsko društvo SD Brežice bo v februarju izvedlo tudi društveno tekmovanje v veleslalomu, organizirali pa bodo tudi tradicionalni Albertov memorial. V programu imajo še ogled svetovnega prvenstva v smučarskih poletih, ki bo v Planici marca, ter nakup še dveh smučarskih vlečnic. (V. P.)

CRNOMELJ — V mladinski ligi ljubljanske nogometne zveze B skupina so se posebno odrezali mladi nogometaši Elana in Bele krajine, ki so po prvem delu tekmovanja na prvih dveh mestih. Elovci so 8 srečanj odločili v svojo korist, dve remizirali in samo eno izgubili. Bela krajina pa je 8 srečanj dobila in dve izgubila. Na zadnjem, to je na 12. mestu, pa je Mirna, ki je samo eno srečanje odločila v svojo korist. Če bodo mladi dolenjski nogometaši še napej tako napredovali, potem se obetajo dolenjskemu nogometu boljši časi. Vsekakor je klubska politika, ki je usmerjena v naraščaj, veliko bolj pravilna, kot pa podpiranje starejših nogometcev. (T. L.)

ŽEBLJIČEK

Na zimskem rokometnem prvenstvu Slovenije so se rokometiški Cosmos-Belta iz Crnomelja spet "izkazali" z neresnostjo. V srečanju z novomeški LABODOM je manjkalo kar več glavnih igralcev. Eden je prišel v dvorano Tivoli celo s 5-urno zamudo. S takšno neresnostjo nekateri igralci škodujejo soigralcem in klubu. Neresnost je opaziti tudi na treningih in pred tekmami na domačem igrišču. Igralci so že večkrat obljubili, da bodo spoštovali red in disciplino, vendar obljub niso izpolnili. Poznavalci športa pravijo, da prihaja od teži zaradi tega, ker Belokranjec manjka igralcev. Če bi jih imeli dovolj, bi lahko ubrali povsem drugačne strune. Se je čas, da se vremena tudi Belokranjec zjasnijo, drugače bo spet na pomolu kakšno razočaranje.

naši znanci

Viže za vsakogar

Dolenjski rojak, ljudski glasbenik Lojze Slak je z novo veliko gramofonsko ploščo „Otoček pod Gorjanci“, ki jo v Novem mestu prodajajo dva tedna, dobro uspel. Zanimanje je bilo veliko, saj so samo v eni prodajalni v Novem mestu prodali več kot 600 plošč. Zvedeli smo, da so bili trgovci z zanimanjem za Henčkov „Stari meh“ in slakov „Otoček pod Gorjanci“ izredno zadovoljni, saj so spravili med ljubitelje domačih veselih in poskočnih viž več tisoč plošč.

Niso nam znani podatki od drugih, vendar po nepotrjenih informacijah lahko sklepamo, da naša rojaka uspevata tudi v tujih zemljah. Torej si želimo, da bi našim ljubiteljem glasbe pripravila naša plodna glasbenika še kaj lepega.

POTA IN STRANPOTA

Dežurni poročajo

LOV NA NATAKARICO — Popoldne 18. januarja so se v bifeju Gadova peč v Brslinu stekli Cigani. Borili so se tako zavzeto, da so med pretepom poškodovali Alojza Soštara, 60 let, z Muhabera. Po lokalu so podili tudi natakario, vendar so miličniki, ki so jih poklicali na pomoč, naredili red. Pretepači bodo pred sodnikom za prekrške gotovo mehki kot vosek.

RAZGRAJCI V „SMUKU“ — 20. januarja zvečer so semiški miličniki morali pridržati do iztreznitve Ivana Frankoviča iz Vavpče vasi, ker je razgrajal v hotelu Smuk in se grobo obnašal do miličnikov. Končno sodbo bo izrekel sodnik za prekrške.

PO DROBIZ — V noči na 21. januar so neznanec vlomil v dve novomeški samopostrežni trgovini Dolenjke: pri mostu na Glavnem trgu in na Cesti herojev. Obakrat so razbili okno, iz registrskih blagajn pa so lahko odnesli le za nekaj stotakov drobiža. Za neznanca poizvedujejo.

S SEKIRO GROZIL — Jožeta Kozina iz Zaloga so 21. januarja zvečer miličniki iz Dolenjskih Toplic pridržali do iztreznitve, ker se je opil in razgrajal po domači hiši. Ženi je grozil s sekuro: zaradi podobnega dejanja je bil Kozina že kaznovan in mu prav zdaj teče pogojna kazen. Zdaj bo moral spet pred sodnika.

EKSPLOZIJA V PRALNICI — 23. januarja okrog 6.15 je odjeknila eksplozija v pralnici gostišča Deu v Mokronogu. Močno je poškodovana pralnica, eksplozija pa ni prizanesla niti sosednim prostorom. Ranjena je bila Franciška Zupet, da so jo morali odpeljati v novomeško bolnišnico. Kaže, da je do eksplozije prišlo zaradi izrabljene tesnike na glavnem ventilu plinske steklenice. Gmotne škode je za 25.000 dinarjev.

STEKLENICO V HRBET — Kovečki miličniki so 15. januarja pridržali do iztreznitve Vladimira Turka iz Salke vasi 37, ki je v kino dvorani v Salki vasi razgrajal, se vedel nedostojno in vrigel nekemu litrsko steklenico v hrbet.

RAZBUJAL V GOSTILNI — Joso Brodarič iz Salke vasi 27 je 16. januarja pijan razbujal v gostilni „Pod lipco“ v Stari cerkvi, zato so ga kovečki miličniki pridržali do iztreznitve.

GROZIL BIVŠI ŽENI — 19. januarja ob 2. uri zjutraj je Ludvik Rak pijan razgrajal v stanovanju svoje bivše žene v Salki vasi 51 in ji grozil. Miličniki so ga pridržali do iztreznitve.

TORBICA ČAKALA DOMA — Karolina Tratar, smo zapisali zadnjič, je bila ob torbico, nekaj denarja in dokumente. Vse to naj bi ukradel neznanec tedaj, ko so po njenih lasih česali glavni Pestnerjeve delavnice. Tratarjeva je tudi obtožila eno izmed žensk, ki so bile tedaj pri Pestnerju, da ji je ukradla torbico. Ko je prišla domov, jo je torbica čakala prav tam, kjer jo je pustila!

Bo letos manj težkih nesreč, kot jih je bilo lani? Do 24. januarja ni bilo na območju novomeške UJY še nobene nesreče s smrtnimi poškodbami, kar je obetajoč začetek prometa na naših cestah. Več previdnosti, bolj umirjena vožnja, spoštovanje predpisov: to so glavni pogoji zanesljivih potovanj. Se bomo lahko res veselili, da bo takih nesreč, kot je tale razbitina na naši fotografiji, v tem letu manj kot prej? (Foto: Splichal)

PREKRŠKI ZOPER JAVNI RED IN MIR:

»Pijan? Sem mislil — bolan!«

Skoraj polovico vseh prekrškov zoper javni red in mir so storili pijani občani — Za 11 odstotkov manj prekrškov kot predlanskim

Pred nekaj leti se je točjaka v enem izmed ljubljanskih lokalov, ko jo je inspektor dobil, da je mladoletnemu pijanemu človeku postregla z novim kozarcem alkohola, hitro izgovorila: „Kaj, da je pijan? Kje pa! Zdi se mi, da je bolan. In da je mladoleten? Od vsakega pa res ne morem zahtevati osebne izkaznice!“ Stvari se od takrat tudi na Dolenjskem niso še nič spremenile.

Skoraj polovico vseh kršitev javnega reda in miru na območju novomeške uprave javne varnosti so namreč naredili vinjeni občani. Statistični podatki sicer kažejo, da je bilo lani za 11 odstotkov manj prekrškov kot predlanskim. Še vedno pa so jih našli 1.025 — v njih pa

je sodelovalo 1296 storilcev. Kar 1.225 je bilo moških in 71 žensk, med vsemi pa je bilo 89 mladoletnikov. Zanimivo je, da med kršitvami izstopajo hujske kršitve javnega reda in miru: drzno vedenje, kričanje in nedostojno vedenje na javnih krajih, pretepi in pre-

piri. Takih prekrškov je bilo 594. Kljub vsemu jih je bilo za 99 manj kot predlanskim. Povečalo pa se je število prekrškov, ki so jih naredili Cigani: lani 142, predlanskim 108.

Od vseh prekrškov jih je bilo kar 612, ki so jih naredili pijani občani. Pretežno so se zgodili v lokalih: pijanim gostom še vedno točjijo alkoholne pijače. Proti tistim, ki bodo tako delali še naprej, bodo ostreje nastopili. Zakon dovoljuje 500 dinarjev kazni ali zapor do 30 dni, kaznovati pa je mogoče tudi pravno in odgovorno osebo. Miličniki so do iztreznitve pridržali 168 oseb.

In še značilnost: medtem ko na podeželju število prekrškov upada, pa raste v večjih krajih, še posebej pa v Novem mestu. Novomeška postaja milice je imela lani za 14 odstotkov več dela kot predlanskim.

J. SPLICHAL

NA OKROŽNEM SODIŠČU Bolestno ljubosumje

Razprava proti Jožetu Deželanu, ki je poskušal ustreliti svojo ženo, preložena za nedoločen čas, ker ga bo pregledal psihiater

Po razvezi s svojo ženo Terezijo — sodba še ni pravomočna — je 19. novembra lani Jože Deželan, 42 let, iz Mihovce pri Sentjerneju napisal poslovilno pismo in odšel k ženinemu stricu za ženo. „Če ne bo hotela nazaj, jo bom ustrelil, potem pa bom enako storil še s tabo.“ Je dejal na petkovih razpravi pred petičlankim senatom okrožnega sodišča obtoženec o svojih mislih na poti v Sentrupert.

Predsednik senata sodnik Janez Kramarič v petek ni izrekel sodbe, ker je senat ugodil prošnji Deželanovega branilca Slavka Sitarja, naj se obtoženi napoti na pregled k psi-

hiatru. Po odvetnikovem mnenju naj bi bil Deželan tistega dne v duševni zmedenosti, na kar je vplivala dopolnjava ločitvena razprava in kar dokazuje tudi misel na samomor in poslovilno pismo, ki ga je napisal. „Ni izključeno, da je ravnal v zmanjšani psihični prištevnosti,“ je dejal zagovornik.

Primer se zdi, zlasti po izpovedi Jožeta Deželana, ki je potrdil, da je numeriral ženo in sebe ustreliti, dokaj jasen, čeprav je bilo opaziti pri Deželanu bolesto ljubosumje. Deželana so obtožili, da je v svojo ženo dvakrat ustrelil z namenom, da jo ubije, poskusa uboja pa ni dokončal, ker so ga v hiši prej razorožili. Obtoženec je poudaril, da so mu na ločitveni razpravi živci čisto odpovedali. Razmere v zakonu niso bile najboljše, saj je Terezija Deželan nekajkrat ušla z doma, prvi udarec pa je od svojega moža dobila že na poročni dan. S 15 let mlajšo ženo ima Deželan dva otroke: „Zbežala je zato, da sem jo hodil prosit, da sem bil ves mrtven pred njo!“ je trdil obtoženec.

Zanimivo je, da žena ni izkoristila zakonske možnosti in je nastopila pred sodiščem kot priča, čeprav ji to ni bilo potrebno. Sicer pa bo imela porota še težko delo, saj je petkovo dopoldne minilo v nasprotujočih si izjavah.

Na primer: Deželan: „Jaz nisem nikoli imel drugih žensk!“
Deželanova: „Imel jih je, ena iz Leškova je sama priznala, da je bila njegova!“
Deželan: „Imela je druge moške!“
Deželanova: „Nobenega nisem imela, z nobenim nisem spala, razen z njim!“

Zagovornik: „Deželanova, po vasi govori, da ste noseči.“
Deželanova: „To je laž, povejte mi ime tistega, preklicati bo moral!“

J. SPLICHAL

»Zoper življenje in telo!«

Predsednik okrožnega sodišča Štefan Simončič: »Ostreje proti davčnim utajam!«

Predsednik novomeškega okrožnega sodišča Štefan Simončič pravi: „Naše sodišče ima pristojnost za preiskave in za reševanje zadev na prvi stopnji v civilnih in kazenskih postopkih, odločamo pa tudi v pritožbah zoper odločbe občinskih sodišč. Zakon določa stvarno pristojnost sodišč. Načeloma je

pogosto pojavlja kot tožena stranka. V manjšem številu so tožbe za ugotavljanje očetovstva in iz lastniške pravice, dedovanja in podobno.

Na preiskovalnem in kazenskem oddelku pa so najštevilnejša kazniva dejanja zoper življenje in telo (uboji, poskusi ubojev) in prometna kazniva dejanja s smrtnim izidom, lažje poškodbe pa obravnavajo občinska sodišča. Precej obravnav je tudi zaradi kaznivih dejanj zoper premoženje (velike tatvine, ropi, ponaverbe, zlorabe uradnega položaja). Sorazmerno malo je kaznivih dejanj, ki jih danes najbolj preganjamo: davčne utaje, podkupovanja in podobno. Mislim, da se stvari obračajo na boljše, čeprav imamo prav tu veliko težav tudi zato, ker se zadeve ne rešujejo naglo. Izvedenci iz računovodske stroke so redki, zato pa močno obremenjeni z delom, in tudi težko jih je dobiti.

— Izrekat preveč pogojnih kazni?

ta pristojnost razdeljena glede na pomembnost zadeve bodisi za posameznika, bodisi za družbo. Težje primere obravnava okrožno sodišče.

— Novomeško okrožno sodišče dela za brežiško, črnomaljsko, krško, metliško, novomeško, sevnjsko in trebanjsko občino. S katerimi zadevami se najpogosteje srečujete?

„Med civilnimi zadevami so najštevilnejše razvezne pravde ter odškodninske pravde, ki navadno izvirajo iz prometnih kaznivih dejanj. Zavarovalnica se

med paragrafi

„Sorazmerno veliko je število pogojnih kazni pri kaznivih dejanjih v prometu. Dosti manj pa je pogojnih obsodb pri drugih kaznivih dejanjih.“

— Ste pri svojem delu dovolj nagli?

„Zamujamo zaradi tega, ker so pred meseci zapustili ustanovo trije sodniki in nam še ni uspelo, da bi sodišče zasedli z vsemi sistemiziranimi delovnimi mesti sodnikov.“

KRONIKA NESREČ

KRŠKO: SMRT NA TIRIH — 16. januarja ob 16.40 je na železniški postaji v Krškem, Ivan Bogovič iz Anovca, prečkal cesto, ko so bile zapornice spuščene. Iz Zagreba je pripeljal ekspresni vlak: strojevodja je Bogoviča opazil in ga opozoril s tremi zvočnimi signali, a Bogovič se ni pravočasno umaknil. Lokomotiva ga je zadel in zbil 20 metrov naprej po progi. Bogovič je na kraju nesreče podlegel poškodbam.

RADNA: AVTO V VODI — Jože Selak iz Loga se je 18. januarja zjutraj peljal proti Zidanemu mostu. V Radni ga je zaneslo na levo, in ko je skušal priti spet na desno stran, ga je obrnilo in vzvratno zaneslo po nasipu v Savo, kjer je obstal na kolesih v približno pol metra globoki vodi. Voznik je bil hudo poškodovan, škoda pa je za 9.000 dinarjev.

GRADIŠČE: ODRGNJEN LAK — 19. januarja popoldne je Jože Zajc iz Gorenje vasi vozil avtobus ljubljanske registracije od Dolenjskih Toplic proti Straži. Pri Gradšču mu je pripeljal naproti z avtobusom novomeške registracije Jože Mede iz Jurke vasi. Zajc je ustavil. Mede pa je med srečanjem z avtobusom podrgnil v drug avto. Na srečo se je na avtobusih samo odrgnil lak.

NOVO MESTO: OMAHNIL NA AVTO — Stanislav Miklavčič iz Črmošnjic je 17. januarja pešal po mostu čez Krko. Za njim je z avtom pripeljal Zdravko Cerjak iz Gor. Lenarta. Miklavčič je omahnil in padel na avto: z glavo je udaril na blatnik in obelzel na tleh z lažjimi poškodbami.

DOBRAVA: AVTO OBLEZAL V JARKU — 19. januarja ponoči se je na cesti tretjega reda v Dobravi pri Kostonjci prvič v jarek ob cesti in obstal na stehi z avtom Srečko Likar iz Kostonjevice. Drugemu osebnemu avtomobilu se je namreč umikal na desno, potem pa ga je zaneslo na levo v jarek. Škoda je za 9 tisočakov.

NOVO MESTO: V FIČKA — 22. januarja zvečer je Jože Skube iz Novega mesta peljal fičko po Cesti talcev. Z dvorišča gostilne Košak je prav tedaj pripeljal drug avto, zadel v fičko in odpeljal proti Glavnemu trgu. Na fičko je škoda za 400 dinarjev.

MOKRONOG: OPLAZILA STA SE NA LEDU — Mariborčan Franc Krnc je 23. januarja dopoldne prehitel v Mokronogu osebni avto, ki ga je ob robu ceste ustavil Stane Rihtar iz Domžal. Tedaj je naproti pripeljal Velenčan Anton Kostrevc. Na zasnežen in poledeneli cesti voznika nista utegnla ustaviti. Oplazila sta se z levimi bok, škoda pa je za 1.500 dinarjev.

METLIKA: NEPOŠKODOVANI SOLARJI — 17. januarja popoldne sta se v Metliki zalekla na poledeneli cesti Matjaž Marinčič z osebnim avtomobilom in Anton Kolar iz Bušnje vasi, ki je peljal šolski kombi. V kombiju je bilo 10 učencev, v osebnem avtu pa sopotnik. Nikombr se ni nič zgodilo, škoda je za 5 tisočakov.

OŠTRC: ZA 5.700 DINARJEV — 19. januarja dopoldne sta v Oštrcu pri Kostonjci zadel voznik osebnega avtomobila Janez Vintar iz Dobrave in tovornjak, ki ga je peljal Vinko Ivanšek iz Krške vasi. Voznika osebnega avta je zaradi spolzke ceste zaneslo na levo stran. Ko sta se oplazila, je bilo za 5.700 dinarjev škode.

NOVO MESTO: PO NESREČI ODPELJAL — Jože Grive iz Poljan pri Mimi peči je 21. januarja popoldne ustavljal svoj avto pri bencinski črpalki v Novem mestu — ob robu pločnika. Sofer Hmeljnika Stefan Vovko se je vanj zalezel s svojim tovornjakom, da je škoda za 2.500 dinarjev. Vovko se je po nesreči odpeljal proti Bröllnu.

NOVO MESTO: PAZI, PREVIDNOST! — 22. januarja je po Gubčevih ulici zapeljal na prednostno cesto fičko, ki ga je vozil Rudi Sali. Ker ni bil dovolj pazljiv, je trčil v fičko, ki ga je peljal Drago Brezovar iz Gotne vasi. Škoda je za 1.500 dinarjev.

BOŠTANJ: TRČIČA, KO STA ZAVIRALA — Ivan Zagorjak iz Boštana se je 20. januarja dopoldne peljal skozi Dol. Boštanj, ko je v nepreglednem ovinku pripeljal naproti z osebnim avtom Franc Vintar iz Dol. Boštana. Oba sta zavirala, vendar ju je zaneslo in sta trčila. Škoda je za 3 tisočake.

ZAVINEK: OPLAZILA STA SE — 22. januarja sta se pri Zavinku blizu Skočjana oplazila z osebnima avtomobiloma Franc Strasserberger iz Vinice pri Smarjeti in Peter Dulc iz Cegelnice. Škoda je za 6.500 dinarjev.

DEDIČI

„Nič zapustila?“ — so začudeno zategnili.

„Nobenega testamenta?“ — so ponovili.

„Nobenega...“ je kimal Mihol.

„Pa tale hiška... Pa nograček... Pa tale zidančka... Pa njivca... Nič? Kako-to...? Nobenega testamenta? Res nobenega...“

„In testamenta ni bilo. Bezgačka je odšla, kar tja v en dan. Niti na testament se ni spomnila.“

Stefan je dal štefan in Bezgačkin ta boljši sod se je že dodobra spraznil. Sorodniki pa so sedeli, govoričili in modrovali.

Kdo bo dedoval?

Moja teta je bila sestra njegove strice... Moja babica je bila tačda njenega zeta... Moj ded je bil stric njene mačehe... Moj bratranec je bil botev njegove posvojence... O, veliko sorodstvo! o, bližnje sorodstvo!

In niso se mogli zediniti, kdo bo popravil hišo, obdelal vinarjad in oplel njivo. Nihče za Bezgačkinega življenja ni prišel k njej in jo vprašal, česa potrebuje... Zdal pa so bili vsi enaki: pomagali smo ji in jo preživljali, nam torej večji delež... Stara Bezgačka pa se je obračala v grobu...

JAKA PRAVICNIK

ČETRTKOV INTERVJU

Za boljšo osnovo gre

Janko Popovič: »Združujemo se zato, da bi bili močnejši, v našem turizmu pa je še vedno odprto vprašanje cest!«

V prejšnjem četrtkovem intervjuju je Zvone Perc prosil direktorja zdravilišča Dolenjske Toplice Janka Popoviča, naj pove, zakaj se go-

stinsko-turistične delovne organizacije v občini niso mogle zediniti za združitev in kaj pričakuje od nove direktorije za turizem pri tovarni zdravil KRKA, h kateri so se pripojili. Tov. Popovič je odgovoril:

— O obeh vprašanih je bilo že veliko napisanega in izgovorjenega. Glede združevanja gostinskih delovnih organizacij bi lahko povedal več pred 5 leti, ko mi je bila ta problematika v občini še bolj znana. Za neuspeh integracijskih pobud so bili tudi takoj drugi objektivni in subjektivni vzroki. Menim, da je združitev več delovnih organizacij uspešna le, če pride pobuda za to iz njih in če obstaja v tej zvezi dobro zastavljen razvojni program. Vse kaže, da tega pri poskusih združevanja gostinskih organizacij ni bilo, v isti sapi pa velja reči, da so v zadnjem času doseženi tudi tu premiki, čeprav je precej zamujenega.

— Zakaj ste se odločili za pripojitev h KRKI?

— Kadar smo pri bankah iskali kredite, smo vedno dobili namig, da smo premajhni in da si moramo poiskati močnejšega „zaveznika“, narkar bi šlo. V tem je bil glavni

vzrok za našo odločitev o pripojitvi h KRKI. Če bo naša direktorija za turizem zadržala in dala odgovor na odprta vprašanja v razvoju turizma, so dane vse možnosti za pripojitev tudi vsem drugim gostinsko-turističnim organizacijam v občini.

— Kaj pričakujete od nove direktorije za turizem pri KRKI?

— Predvsem to, da nas bodo banke odselej obravnavale kot resnejšega interesenta, da bomo torej lažje dobili kredite ter uresničevali svoj razvojni program. Pri tem bi omenil, da so naše sedanje zmogljivosti tako glede komforta, ki ga lahko nudimo, kot števila ležišč in sedežev premajhne in ne zadostajo več potrebam. Gostu moramo poleg tega zagotoviti več razvedrila. Moramo torej v povečanje hotelskih zmogljivosti, ki morajo biti v višji kategoriji, in zgraditi nekaj rekreacijskih objektov (bazeni, športna igrišča, zimski center v Crmošnjicah itd.) Ob tem pa se odpira pomembno vprašanje ceste. Naložbe v razvoj zdravilišča so pogojene z istočasnim posodobitvenjem ceste do Dolenjskih Toplic, regulacijo Sušice in ureditvijo vodovoda. To troje pa je poleg ostalega obveznost občine. Pričakujemo, da bo Obs svoje obveznosti, ki jih je sprejela na seji ob razpravi o pripojitvi Dolenjskih in Smarjeških Toplic k direktoriji za turizem pri KRKI, pravočasno uresničila.

Moje vprašanje: Stvari so tako daleč, da je turizem na Dolenjskem skoraj v celoti odvisen od cest. Te so takšne, da promet ni več varen in smo pred vprašanjem, ker smo pri cestah že veliko zamudili, ali se nam bolj ne izplača povečati zmogljivosti nezdolne kirurgije. Direktor Cestnega podjetja inz. Lado Kostnik naj pove, kaj lahko pričakujemo pri posodobitvi neustreznih cest na Dolenjskem! M. JAKOPEC

Spet korak pred slovensko rastjo

»Rast našega gospodarstva mora biti nadpovprečna, če nočemo zaostajati v razvoju,« pravi Avgust Avbar, podpredsednik Obs v Novem mestu

Prvi podatki o lanskoletni proizvodnji v novomeški občini so na dlani: enajst največjih gospodarskih organizacij jo je presešlo za 35 odstotkov. Po mnenju podpredsednika Avbarja je taka rast dovolj trdna osnova za letošnje načrtovanje.

Še več: podpredsednik trdi, da smemo letos graditi celo na nadpovprečnih pričakovanjih. Če bo tako, bodo morale gospodarske organizacije urediti proizvodne in investicijske načrte. Pogoji, ki bodo letos spet drugačni od lanskih, to terjajo od njih. Hkrati s tem se bodo morale kadrovske ugotovitve, okrepiti poslovne sklade, skrbeti, da bodo likvidne, smotrno izrabiti delo in material. Krajše rečeno: nujni bodo vsi taki in drugi drobni prijemci, ki označujejo skrbno in dobro poslovanje.

Avbar je prepričan, da bo letos poleg tega treba računati na umiritev in načrtovati samo to, kar se bo dalo uresničiti. To pa kajpak še ne pomeni, da je treba razvoj občine uskladiti s slo-

venskim poprečjem. Nikakor ne, meni podpredsednik, ker mora biti rast novomeškega gospodarstva nadpovprečna, sicer bi zaostali v razvoju.

Izvoz bo v prihodnje še bolj v ospredju kot prva naloga v občini že znanih izvoznikov. Ob dobro organiziranem delu bo v razmerah, ki jih je dala zadnja devalvacija, izvoz lahko še donosnejši kot do zdaj.

In naložbe? »Čeprav bo letos zanje še težje, se bomo morali odločiti za nekatere nove investicijske naložbe.« Avbar pravi, da bodo to predvsem: za-

četek gradnje hotela v Novem mestu, preselitev invalidskega zavoda „Rog“ in „Instalaterja“ na drugo mesto, izgradnja komunalne kladnice, novega obrata „Beti“ v Mirni peči. Kajpak sodijo sem tudi dela, začeta lani ali prej, ki naj bi jih letos končali. Med najpomembnejše zadeve te vrste sodijo nedvomno gostinsko-turistični prostori pri Ribji restavraciji.

POTUJOČA KNJIGARNA PARTIZANSKE KNJIGE

Med potovanjem po Sloveniji se je potujoča knjigarna Partizanske knjige ta teden ustavila v novomeški občini. Knjige so naprodaj, lahko pa jih kupci tudi naročijo. Danes se bo knjigarna ustavila v Bršlunu — pri Novotoku (dopolodne) in šoli (popoldne). Jutri dopoldne bo pred tovarno zdravil, popoldne pa bo prodajala knjige za šole. V soboto bo šla knjigarna v Sentjerne. Včeraj je knjigarna med drugim obiskala IMV, v torek pa Žužemberk, Stražo in Dolenjske Toplice.

Suhokrajinski drobiž

IZSUSENI VODNJAKI SPRAVLJAJO V SKRBI občane in krajevno skupnost. V vasi Veliki Lipovec je že osem kmetov brez vode, drugi pa jo imajo le še malo v vodnjakih. Tudi na Brezovi rebi ni nič boljše. Gasilska avtosticarna, ki jo imajo v Žužemberku, je poprej dobro pomagala v suši, pred dnevi pa se je pokvarila in je sedaj v popravilu. Tako sta ta dva kraja trenutno najbolj ogrožena v zimski suši, in če ne bo kmalu padavin z odjugo, bodo vse odročne vasi brez vode. Cisterne za prevoz vode od drugod ni moč dobiti. Čeprav jo krajevna skupnost išče.

GASILSKA DRUŠTVA ŽUŽEMBERK, DVOR, ŠMIHEL IN REBER so imela preteklo nedeljo letne občne zbornice. Iz poročil je bil razviden napredek dela v vseh društvi, še posebej pa skrb za dobro opremo. Na Dvoru so gasilci ponovno vprašali, kaj je z dodelitvijo ustreznega prostora za gradnjo društvenega doma. Le-tega bi radi letos gradili in s tem počastili 40-letnico obstoja društva, ki jo bodo letos praznovali.

PREUREDITEV JAVNE RAZSVETLJAVE na levem bregu Žužemberka je gotova. Staro razsvetljavo je zamenjala živosebrna razsvetljava, ki bo kos nihanju jakosti električnega toka. Namestili so tudi dve novi svetilki na poti k zdravstvenemu domu. Sedaj se zavzemajo za preureditev javne razsvetljave še prebivalci desnega brega Žužemberka. Upamo, da bo tudi tem kmalu izpolnjena upravičena želja.

M. S.

Avgust Avbar „Težje za naložbe“

V nesreči

»Gorjanci pomagali pogorelemu Angelu Gatti

Argelo Gatta, šef potovalnega urada „Gorjancev“ v Novem mestu, se je spet vrnil na delo. Rane, ki mu jih je v dušo zasekal požar pred novim letom, se celijo. Čas ozdravi tudi bolečino, pravijo. Gatta sam najbolje ve, kako je s tem. Požar mu je prepiral dušo.

Zgorelo mu je vse. Tam, kjer je stala v Brezicah njegova hiša, so ožgani zidovi. Okoli 150.000 din škode je po prvi oceni naredil ogenj hiši, ki je bila zavarovana za 100.000 din. Najhuje je seveda to, da je nesreča usekala sredi zime.

Stefan Galič, direktor „Gorjancev“, je 12. januarja po telefonu sporočil: „Lahko povem, da ob tej nesreči našega sodelavca nismo odrekli. Gatti smo takoj nakazali 15.000 din za prvo pomoč. Kolektiv je na sestanku sklenil, da mu pomagamo tudi z enodnevnim decembrskim zaduzkom, kar da 20.000 din. Tako je skupna pomoč kolektiva 35.000 din in tega Gatti ne bo treba vračati. Poleg tega mu je podjetje prostovoljno dalo 30.000 din posojila za obnovo hiše.“

Zavedamo se, da to v primerjavi z bolečinami in ranami, ki jih je Gatti naložila nesreča, ni veliko. Dali pa smo hitro, ker želimo, da bi si naš sodelavec čimprej opomogel.“ I. ZORAN

Telefon

Kaj bodo odgovorili iz Novega mesta

Iz Smihela do Žužemberka je 5 km, druge vasi so od Žužemberka še bolj oddaljene — po 6 do 10 km. Brez telefona pri taki oddaljenosti ne gre, najbolj pa bi ga potrebovali za zdravnika in živinozdravnika. Nič manj ne bi bila telefonska zveza potrebna s krajevnim uradom, občino in bolnišnico.

Potrebe ne bi smeli prezreti. Upoštevati velja tudi pripravljenost ljudi: sami bi skopali jame za droge, pomagali pri postavljanju drogov in napeljavi žice.

Smihel pri Žužemberku je na območju novomeškega poštnega podjetja, zato bi bila možna telefonska napeljava oziroma zveza prek avtomatske centrale v Žužemberku. Ker je ta centrala že zdaj močno obremenjena, je krajevna skupnost poslala pošto podjetje, naj pojasni, kakšne so možnosti, da bi uresničili želje ljudi.

Če bo napeljava telefona v Smihel izvedljiva že letos, bo pomagala tudi krajevna skupnost v Žužemberku: ta telefon bo imela tudi v svojem načrtu za leto 1972.

M. S.

MINI ANKETA

Po sklepu republiškega izvršnega sveta bo letos osnova neobdavčenega osebnega dohodka enaka lanski: 25.000 din. Znesek olajšave za družinskega člana (pretežno za otroke in nezaposileno ženo) so povečali od 5000 na 8000 din.

Kako so to sprejeli zaposleni Novomeščani?

IVAN HROVATIČ, Dominant: »Pri svojih dohodkih ne bom bistveno prizadet. Pristajam na mejo 25.000 din in olajšavo 8.000 din. Če bi pri tem previsoko merili, bi lahko znatno zamajali stabilizacijo, za katero smo se enodušno ogreli. Vsekakor pa bi morali pri obdavčenju upoštevati skupni družinski dohodek, davek pa odmeriti še posebej glede na to, ali ljudje plačo koristno porabijo ali jo pozenejo.«

CIRIL MIRTIC, Novotehna: »Meja za obdavčitev ni pravilna, ker 25.000 din še ni dohodek, ki bi ga morali zapisati davkarji.«

Obdavčitev

Sam bi bil veliko bolj zadovoljen, če bi se izvršni svet odločil za 30.000 ali 35.000 din. Pošteno in pravično pa je, da je letos vsaj ugodnost za otroke in druge nezaposlene družinske člane nekoliko večja.«

INŽ. RADE KALINOVIC, Gozdno gospodarstvo: »Neobdavčena osnova 25.000 din ustreza slovenskemu povprečnemu osebnemu dohodku, ki se je povzpela na okoli 1800 din. Zdi pa se mi, da izvršni svet ni upošteval podražitev, saj so cene lani spet bolj poskočile, kot smo računali.«

INŽ. NIKO RIHAR, Grmiska šola: »Meja 25.000 din naj bi obsegala, če hočemo v strugi obdržati stabilizacijo. Neobdavčen pribitek za preživljanje otrok in drugih nezaposlenih v družini ustreza.«

STANE ZUPANČIČ, Zavod za zaposlovanje: »To — za otroke — je čisto v redu in se strinjam, da je tako. Ne zdi pa se mi prav, da smo v Sloveniji ostali pri tako nizki meji za obdavčitev osebnih dohodkov. Še več: prepričan sem, da bi obdavčenje dobilo pravičen namen šele tedaj, če bi upoštevali skupne družinske dohodke.«

Ljudem je vsaj malenkostno zadoščeno: ob dveh devalvacijah dinarja in podražitvah v janskem letu bodo pri davnih prijavah pripisali še po 8000 din neobdavčene vsote na vsakega otroka. Bolj bodo zadovoljni kajpak tisti, ki morajo z eno plačo hraniti več usti. Ali pa bodo sicer res bolj zadovoljni od tistih, ki bodo mimogrede odrinili davkarji drobne in še naprej bolje živeli?

Novomeška kronika

PRITOŽBE — Novovseljeni stanovanjci v novih blokih v Kristanovi ulici na Znančevih nji vah se pritožujejo nad slabo izvedbo del v stanovanjih. Najpogostejše so pritožbe nad slabo zalepljenimi podi v kuhinjah.

SLASČICARNA — Ta teden je Solski center za gostinstvo iz Novega mesta pri pekarni na Glavnem trgu odprl novo prodajalno slaščice, ki so jo v našem mestu mnogi težko pričakovali.

OGLEDALO — V nepreglednem ovinku na tržnici so prejšnji teden delavci Komunalnega podjetja postavili ogledalo, ki bo tu olajšalo v tržnih dneh otežen promet.

PREDAVANJE — V torek, 1. februarja, bo v sindikalnem domu ob 17. uri predavala dr. Dušana Misa iz Ljubljane. Naslov predavanja je „Holandija — dežela cvetja in mlina“. Predavateljica bo predavanje popestrila z 250 barvnimi diapozitivi.

Kdo je objestnej?

V nedeljo zvečer okrog 21. ure je prebivalce novomeških Mestnih njiv razburila huda eksplozija, ki so jo slišali tudi v mestu. Močan pok je prestrašil meščane. Miličniki, ki so prišli na Mestne njive, so ugotovili lahko le to, da si je neznan objestnejš privoščil nesano šalo. Močan pok je namreč povzročila sicer nevarna petarda (lahko jih je vrigel tudi voč). Objestnejš je po zlobnem dejanju ušel!

80 POROTNIKOV

Sodbe v imenu ljudstva na občinskem sodišču v Novem mestu bodo v naslednjih treh letih soizrekli novi sodniki porotniki. Občinska skupščina je 80 takih sodnikov izvolila 14. decembra na predlog krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij iz vse občine.

— Ena gospa je rekla, da je njen prvošolček večji računski talent kot katerikoli mesar: še preden mu pove, kaj naj prinese iz trgovine, že briljantna glavica izračuna, koliko bo vse stalo.

Najvišje priznanje — v Žužemberku

Izvenšolsko delo v novomeški občini spet ocenjeno — Nova merila?

V novomeški občini so učenci množično vključeni v prostovoljna dela, tako imenovano izvenšolsko dejavnost. Izvršni odbor temeljne izobraževalne skupnosti je po oceni

nedavno priznal največje uspehe učencem in mentorjem na osnovni šoli v Žužemberku.

Nagradni sklad 100.000 din so razdelili tako, da so dobili: Žužemberk 12.738 din, Sentjerne 18.121, „Katja Rupena“ — Novo mesto 27.121, Dolenjske Toplice 6326, Vavta vas 6046 din itd.

Vrstni red po točkah: Žužemberk 145, Sentjerne 141, „Katja Rupena“ Novo mesto 121, Dolenjske Toplice 120, Vavta vas 105, Šmihel pri Novem mestu 77, Brusnice 76, Otočec 75, Smarjeta 72 itd. Prosvetni delavci imajo precej pri-

pomb glede načina točkovanja in vrednotenja točk pri določanju nagrad. Očitno je, da to povzroča glavobol in nejevoljo. Prav bi bilo, da bi izobraževalna skupnost pripravila nova merila, s katerimi bi pravičnejše vrednotili prizadevanje v izvenšolskih dejavnostih. S. DOKL

PO DINARJE IN LIRE

23. januarja je tat obiskal Toneta Kordiša, ki stanuje v bloku na Zagrebški 13 v Novem mestu. Ukradel mu je denarnico z 900 dinarji in 10.000 lirami ter dokumenti. Za neznanim ljubiteljem tujega denarja poizvedujejo.

LJUBI RIBJE MESO?

Z Otočca so sporočili, da je nekdo s čolna, kjer imajo spravljene ribe, v ponedeljek odtrgal obe ključavnici — obeškanki. Niso pa mogli ugotoviti, če jim je zamnkalo kaj rib. Tako še ni čisto jasno, ali gre za zbiralca ključavnic ali pa za požrešnega človeka, ki mu tekne ribje meso. To bodo poskušali izvedeti miličniki.

Mesno prehrambno podjetje Novo mesto KOMANDANTA STANETA 24

proda

karamboliran avto MERCEDES letnik 1960

Vse druge informacije lahko dobite v podjetju.

Smetišča

Odborniki so na zadnji seji opozorili, da lastniki zadnje čase v gozdovih v bližini Novega mesta izmenadeni pogosto nalete na smetišča. Gotovo gre pri tem za brezvestne šoferje, ki smeti raje stresajo kar ob poti, kot pa da bi jih iz podjetja odpeljali na za to določena smetišča. Krivce, ki tako neodgovorno skrunijo naravo in delajo škodo, bo treba poiskati in ostro kaznovati.

S smetišči in smetini pa imamo tudi sicer v Novem mestu težav čez glavo. Komunalno podjetje si zelo prizadeva za reden in urejen odvoz smeti, kljub temu pa je pri tem še vedno veliko odprtih vprašanj. V stanovanjskih naseljih marsikje nihče ne čisti prostorov ob stavbah, kjer so postavljeni smetnjaki. Nekaj smeti potresejo stanovanjci, nekaj Ciganke, ki po smetnjakih brskajo za odpadki, nekaj pa komunalci, ki smeti odvažajo. Okolica smetnjakov marsikje mestu ni v okras. Vprašanje zase, ki se odlagališče smeti pri Zabajku. V neposredni bližini je cigansko naselje, prihod vozila, ki dovažajo smeti, pa je za Cigane dogodek. Temeljito „prečesto“ pošilko in izberejo vse, kar je količkar uporabno. Pri tem potresejo veliko smeti, tako da je cesta proti Mirni peči od odlagališča do ciganskega naselja dobesedno postlana z odpadki. M. JAKOPEC

Novi pevski zbor osnovne šole Kočevje pod vodstvom učitelja Iveta Staniča že uspešno nastopa na raznih prireditvah. (Foto: J. Primc)

BESEDE POSLANCA

Popraviti storjeno krivico

Pripraviti nov predlog o delitvi denarja za reševanje stanovanjskih zadev borcev — Kdo naj zastopa občana pred sodiščem?

Republiškega poslanca Draga Benčina iz Kočevja smo zaprosili, naj za naše bralce pove, o katerih zadevah je republiška skupščina razpravljala na zadnji seji (19. januarja) in ki so najpomembnejše za naše območje, posebno za kočevsko občino. Odgovoril je:

Za več občin na našem območju in tudi za kočevsko je pomembno, da se bodo sredstva

za reševanje stanovanjskih zadev borcev zbirala še letos. Izvršni svet in komisija za borce pri republiški skupščini pa bosta v sodelovanju z republiškim odborom ZZB in občinskimi pripravila nov predlog o delitvi teh sredstev. Pri prejšnji delitvi so bile nekatere občine prizadete. Med njimi so bile predvsem tiste, kjer živi največ borcev in ki niso toliko razvite, da bi lahko same uspešno reševale te probleme.

Pripraviti je treba tudi bilanco, iz katere se bo videlo, koliko je katera občina že dobila, kakšno je bilo prelivanje sredstev, koliko borcem je bilo rešeno stanovanjsko vprašanje in kolikernim ga je treba še rešiti.

Anuitete od teh posojil se bodo stekale na posebne račune pri občinskih solidarnostnih skladih. S tem denarjem bo mogoče izjemne stanovanjske te-

žave borcev reševati tudi v bodoče.

Pomembno je še, da je republiška skupščina že drugič odločila sprejem zakona o odvetništvu in nujenju pravne pomoči občanom. Odvetniška zbornica se namreč ne strinja, da bi razen odvetništva organizirali po zakonu službe pravne pomoči pri sindikatih in občinskih skupščinah, ki bi imele pravico zastopati občane pred sodišči in drugimi državnimi organi. Za ta predlog pa se zavzema republiški svet zveze sindikatov. Problem je verjetno tudi v tem, da je odvetnikov premalo. Za območje občin Kočevje in Ribnica imamo le enega.

J. PRIMC

ANA NOVAK

Ano Tomšič, poročena Novak, rojena 6. junija 1893 v Šmihelu pri Postojni, smo pokopali 5. decembra v Dolgi vasi pri Kočevju.

Kot mlado dekle se je v stari Avstriji zaposlila na Reki, kjer se je spoznala z ladjedelnim delavcem Ivanom Novakom iz Krke na Dolenjskem.

Med prvo vojno sta zapustila Reko. Vse jima je uničila vojna. Mož se je nato zaposlil na Rudniku v Kočevju, nazadnje pa je delal na železnici.

Ročila mu je 5 otrok: Ivana, Antona, Vinka, Marijo in Rozalijo. Vsa družina je od začetka sodelovala v OF, zato so Italijani 7. maja 1942 aretirali moža, ga odgnali v Italijo, od tod pa v Buchenwald, kjer so ga tik pred osvoboditvijo ustrelili. Aretirali so še sina Ivana, medtem ko sta Anton in Vinko odšla v partizane. 11. maja 1942. Ivan se jima je pridružil po vrnitvi iz internacije 1943. Končno so prišli še po Marijo, jo odgnali v Italijo, mater in Rozalijo pa so držali v Kočevju. Sin Anton je bil v Cankarjevi brigadi, Vinko pa v Tomšičevih, oba pa sta padla 1942 pri Sentupertu na Dolenjskem.

Do smrti je bila ponosna na svojo družino, mi pa jo ohranimo v trajnem spominu.

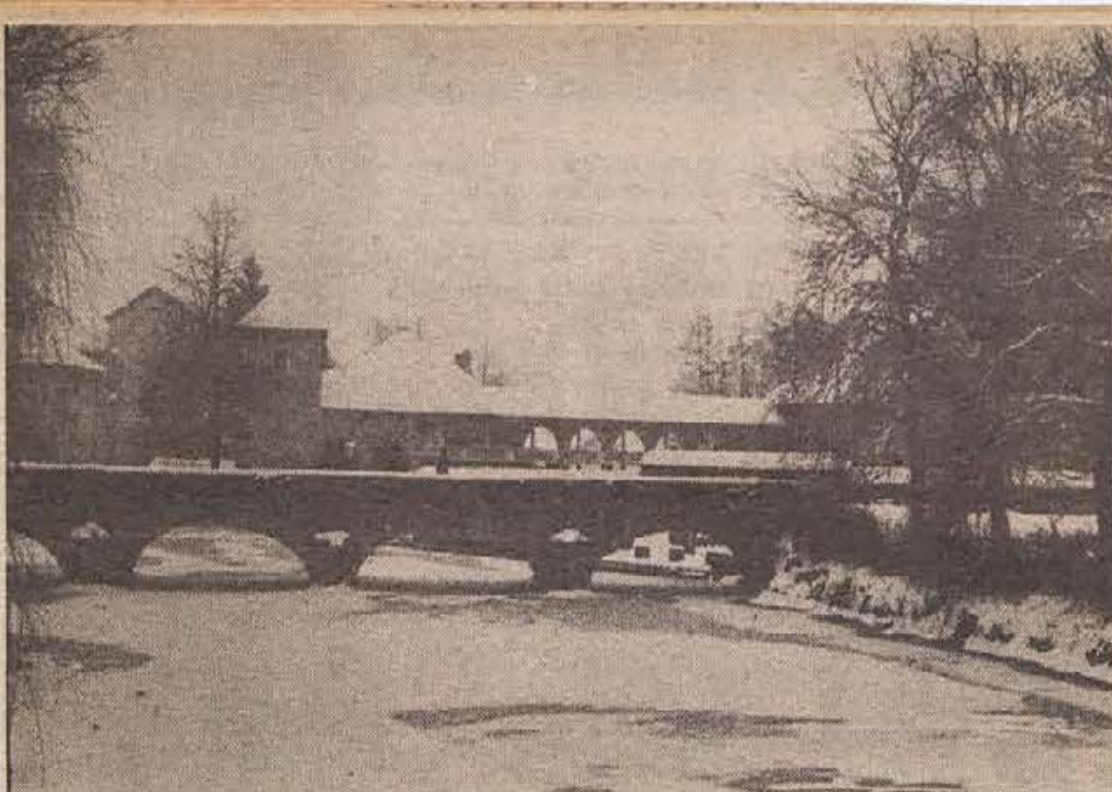
JULKA KRIŽ

18. januarja smo v Kočevju pokopali Križovo mamo. Rojena je bila 22. aprila 1895 v Bajtah pri Caturu. Lani poleti smo v Dolenjskem listu brali o njej, da je še zdrava, vedra in nasmejana. Zdal je v zelo tako rekoč čez noč, kot odpihne vetrič z veje rosnog kapljico.

Malo je partizanov, ki so bili na Kočevskem, ali skozi Borovške gore, a ne bi vedeli za njo, v srcu ohranili njeno ime. Veliko lačnih partizanovskih ust je nahranila. Kje je jemala, da ni nihče odšel čez prag s praznim želodcem, mi bo vedno uganka. Dobra je bila za vse: za poveljnike in borece. Vsi smo bili njeni.

Cvarov in Zmagov-spremljevalec Peter se je pred njeno krsto spomnil: „Zanjo nisimo bili le tovariši, ampak kar njeni otroci. Bila ni le mati svojih sinov-partizanov, Jureta in Toneta, bila je mati vseh nas, tudi tedaj, ko je bilo sprejeti partizana pod streho gorje. Zategadelj so ji Italijani 1942 zverinsko ubili moža.“

Z rosnimi očmi smo se poslovi za vedno od nje, ki je bila naša mama in nosilka več odlikovanj. Med drugim je bila že 1944 odlikovana z medaljo za hrabrost.

Ribnica pozimi. (Foto: J. Primc)

Končno prevoz je

Z novim letom so končno začeli voziti delavce iz Ribnice v Sodražico. Predstavniki občinske skupščine, SAP, temeljne izobraževalne skupnosti Ribnice in sodražičkih podjetij oziroma obratov so se dogovorili, da bodo delavce vozili v začetku z avtobusom, ki bo vozil tudi šolarje, kasneje, ko se bo čas prihodov in odhodov ustalil, pa tudi druge občane. Kaže, da bodo v začetku vozili iz Ribnice na delo v Sodražico in nato spet domov okoli 50 ljudi. Kot smo že poročali, so ti delavci zaposleni v obratih modna konfekcija KRIM, DONIT — tovarna „Pletilnica“ in INLES. V Sodražici je namreč dovolj delovnih mest, manjkalo pa je delavcev.

J. P.

Ribnica: več proslav

Kaže, da bo letošnje leto v ribniški občini po številu proslav najbolj bogato. Osebnih dve proslavi bosta v Loškem potoku in Dolenji vasi.

30. julija bodo v Loškem potoku odprli novo osnovno šolo in proslavili 30-letnico oboževanega upora. V Dolenji vasi pa bodo 13. avgusta slavili 30-letnico začetka partizanstva v tem kraju in 100-letnice delovanja gasilskega društva.

Za krajevni praznik Sodražice, 25. maj, pripravljajo domači botri tovariško srečanje. 4. julija je v narčtu pohod 4. čete Dolenjskega oddela na Malo goro pri Ribnici. V pohodu bodo predvidoma sodelovali tudi mladinci, pripadniki JLA, rezervni vojaški starešine in člani ZB.

NAJVEČ ŠOLARJEV

Lani je obiskalo ribniški etnografski muzej 2700 obiskovalcev. Muzejske zbirke si posebno radi ogledujejo šolarji. Prihajajo iz vseh krajev Slovenije. Muzej je pozimi sicer zaprt, vendar je večjim skupinam, če se prej prijavijo, vodi Janez Arko iz Ribnice na razpolago. Muzej bo redno odprt spet spomladi in nato vse do novembra.

POSODOBITI CESTO

Med prebivalci Loškega potoka je vse več ljudi, ki so prepričani, da je nadaljnji napredek tega področja odvisen od posodobitve ceste Sodražica-Loški potok. Sedanja makadamska in vijugasta cesta postaja vedno večja cokla gospodarstvenega razvoja Loškega potoka. Zato bo potrebno cesto čimprej asfaltirati. Urejena cesta bi odprla tudi lepe možnosti za razvoj letnega in zimskega turizma. V Loškem potoku so idealna smučišča, pa tudi sneg se obdržal tu dalj kot v nižinah.

VPRASAŠNIK O NAČRTU

V želji, da sodeluje pri izdelavi srednjeročnega plana razvoja občine Ribnica za obdobje 1971 do 1975 čim več ljudi, je komisija za izdelavo tega plana s pomočjo posebnega vprašalnika povprašala za mnenje in predloge ljudi, ki poznajo značilnosti, težave in tudi razvojne možnosti ribniške občine. Prepričani smo, da bodo prinesli odgovori na vprašalnik mnogo dobrih misli.

STANOVALCI BREZ PRAVIC

Nedavni posvet predstavnikov hišnih svetov v Ribnici je pokazal na mnoge težave. Osnovna ugotovitev je bila, da nizke najemnine ne morejo zagotoviti dovolj denarja za redno vzdrževanje družbenih stanovanj. Najemnine razvrednoti še inflacija. Druga težava je družbeno samoupravljanje hišnih svetov. Hišni sveti praktično nimajo pravice odločati o sredstvih najemnin za popravila stavbe, v kateri živijo. Pogosti so tudi primeri malomarnega odnosa stanovalcev do družbene imovine in prostorov.

To se med seboj prepleta in vzbuja slabo voljo pri stanovanjski enoti STANGRADA, ki upravlja z okoli 300 družbenimi stanovanji, ter pri stanovalcih. Vse to narekuje nove oblike gospodarjenja z družbenimi stanovanji, ki naj bi bile take, da bi imeli stanovalci več samoupravnih pravic.

»Nej dnarja, nej blaga ...«

Nikogar še ni, ki bi zgradil v Ribnici veliko trgovsko hišo — Ribničanje kupujejo drugod

Usklajevalni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine Ribnica, je na zadnjem sestanku razpravjal o trgovsko-gostinskem podjetju JELKA ter o trgovini, gostinstvu in turizmu v občini.

Zaradi šibke trgovske mreže odteka veliko denarja v Kočevje, Ljubljano in drugam. JELKA razpolaga z okrog 4500 kvadratnimi metri površin, od tega odpade okoli 2000 kvadratnih metrov na skladišča. Po približnih izračunih bi potrebovali vsaj še 2000 kvadratnih metrov prodajnih površin.

Kdo naj investira v ribniško trgovino? Predstavnika JELKE, ki sta se udeležila sestanka, sta povedala, da je najtežje vprašanje, kje dobiti denar za razširitev trgovske mreže. Lokale bodo sicer začeli posodobljati že v kratkem, toda glavno, kako zgraditi sodobno trgovsko hišo, kjer bi lahko kupec dobil vse v eni stavbi, ostaja še vedno odprto.

Usklajevalni odbor je po vsestranski razpravi sprejel predlog, da v kratkem pristojni občinski organ pokliče predstavnika JELKE, ribniške kmetijske zadruge in nekaterih večjih trgovskih podjetij iz Ljubljane na pogovor o trgovini v ribniški občini.

Podanih je bilo tudi več zanimivih misli o razvoju gostinstva in

turizma v občini. Trgovina, gostinstvo in turizem bodo morali biti podrobneje obdelani v srednjeročnem programu občine, ki bo osnova za razvoj teh dveh, sicer precej sorodnih panog.

BORCI NA PREGLED

Na razširjeni seji občinskega odbora Zveze združenj borcev NOV Ribnica so sklenili, da bodo letos organizirali splošni zdravstveni pregled bivših borcev. Od zadnjega takšnega pregleda je namreč minilo že več let. Zdravstveno stanje bivših borcev na splošno ni zadovoljivo, kar je treba pripisati vojnemu naporu in tudi letom. V komisiji, ki bo organizirala zdravstvene preglede, so Stanko Rus, Vinko Drobnič, Vinko Kersnič in Jožica Košmrj.

Polovico sprav

Največ sporov zaradi žaltitev

Poravnalni svet pri krajevni skupnosti Ribnica je imel lani sedemnajst obravnjav. V devetih primerih so se sprte stranke poravnale, v osmih pa ne.

Med ljudmi je prišlo največkrat do prepričev zaradi razhajenja. Za preprič ni treba dosti, teže je pa ljudi potem spraviti, da bodo spet prijatelji, kot so bili pred prepričevom. Čeprav pride na poravnalnem svetu do sprave, ni več pravega sožitja.

Ljudje se radi tožarijo zaradi spornih meja, lastninskih pravic do uporabe poti, ki vodi čez sosedovo parcelo, itd.

Ribniški poravnalni svet je lani dobro opravil svojo nalogo, saj je bilo precej sporov med ljudmi rešenih brez obravnave. Predvsem v manjših spornih zadevah je zalegla že beseda predstavnika poravnalnega sveta.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCCI

NONSTOP — Kmetijska zadruga Ribnica je v svojem trgovskem lokalu „Izbira“ v Ribnici uvedla nepretrgano prodajo od 7. ure zjutraj do 19. ure zvečer. S tem so ustregli številnim potrošnikom.

PETKOVA PLOŠČA — Petkova hiša je podrt. Načrti za asfaltiranje ceste križišča je narujen. Potrebno je izdelati le še načrt dokončne ureditve okolice križišča. Tu v bližini bo predvidoma namreč tudi zidana ograja, v katero bodo vzdali nekateri dele Petkove hiše (vrata, okna) in spominsko ploščo. Tako bo spomin na slavnega partizanskega fotografa ohranjen, čeprav njegove rojstne hiše ni več.

PRODAJALNE KRUHA v Ribnici kmetijska zadruga še vedno ni odprla, čeprav je njeno otvoritev napovedala že za lanski september. Zdal pravijo, da so le dobili prodajalke, boje pa se, da prodaja ne bi bila rentabilna.

TRSKI ODBOR so ustanovili pri krajevni skupnosti Sodražica. Njegova naloga je, da bo skrbel za komunalno urejanje Sodražice, medtem ko bo svet krajevne skupnosti skrbel za vsa območja skupnosti, ki sega od Podklanca do Vinca.

DOBRO JE VZDRŽEVANA cesta iz Loškega potoka proti cerkniški občini, čeprav je na njej redkokdaj videti cestarja.

SREDNJEROČNI PLAN — Včeraj je bila seja komisije za srednjeročni plan občine. Razpravljala je o predlogih občanov za razvoj občine. Zamislili občanov o ključnih smereh razvoja občine komisija upošteva pri izdelavi srednjeročnega plana. Prav gotovo pa vseh predlogov ne bo mogla upoštevati, ker bo morala želje, predloge in potrebe uskladiti z dejanskimi možnostmi, ki pa so najpogosteje odvisne od tega, koliko je denarja za njihovo uresničitev.

Tudi ti razlagaš o svojih „možnostih“, kadar nimaš „možnosti“ nabirati medu?

— Jaž razlikuj: m pomen teh dveh besed, sliša pa sem, da nekateri naši govorniki res govorijo o „možnostih“, ko imajo v resnici v mislih čisto navadno „možnosti“.

DROBNE IZ KOČEVJA

DAVEK — Davčna uprava je razposlala pole za davčne napovedi obrtnikov za lani. Tudi pole za napoved za odmero prispevka iz skupnega dohodka občanov se že dobijo na davčni upravi. Formularji za to napoved so nove oblike, imajo več rubrik in bolj podrobna vprašanja. Na novo so vpeljane šifre poklicev oziroma skupin poklicev. Kar 77 jih je.

NETOPIRJI na snegu pod vrbo v parku Gaj so vzbudili veliko zanimanje med šolskimi otroki, ki so čakali pred osnovno šolo na pouk. Seveda je bilo v gruči, ki jih je opazovala, veliko takih otrok, ki so netopirja prvič videli. Zanimivo bi bilo zvedeti, od kod so prileteli. Kasneje je bilo ugotovljeno, da so otrpli padali iz skorčnic, ki so na vrbi, ko so jih iz njih nagnali vrabci. Zanimiva igra narave oziroma boj za košček strehe.

STARIH DINARJEV oziroma obračunavanja v starih dinarjih se kar ne moremo odvaditi. Kar naprej sliši po radiu in televiziji številke v „starih“ oziroma „novih“ dinarjih ali pa brez te oznake, tako da ne veš več, za kakšne dinarje sploh gre. Podobno je tudi v časopisih. Čas bi se bil, da bi prešli samo na dinarje, se pravi nove dinarje. Kdor pa želi vedeti, koliko je to ali ogo v starih dinarjih, naj si pa sam preračuna.

HITRO POSLOVANJE poštnih hranilnice je bilo tudi letos. Lastniki poštnih hranilnih knjižic so že prejeli iz Beograda obvestila za knjižne otresti.

CESTNE GRANITNE KOCKE so pustili po popravilu ceste čez most kar v kotu pločnika ob mostu pri tržnici. Nič bolj niso mogli ustreči otrokom, ki vedno iščejo kamenje ali druge predmete, da jih mečejo z mostu na led v Rinži. Kar hitro kopni kup kock pri mostu, na ledu pa jih je vedno več. Ker stane kocka nad 50 par, nam je lahko izračunati, koliko bo veljalo to otroško veselje družbo zaradi nemarnosti tistih, ki so pustili kocke na pločniku.

POLLETNI ŠOLSKI USPEH na osnovni šoli Kočevje je zadovoljiv. Pretekli petek so razdelili spričevala. Uspeh je za pribl. 6 odstotkov boljši, kot je bil ob lanskem prvem polletju.

— Si bral pred letom, da se bo močan, pameten, deloven fant, ki živi ob Reški cesti, poročil z bogato nevesto ob Roški cesti?

— Sem, vendar vidim, da se je fant spridil. Zdal, ko je mož, se obnaša kot pijani kavboj.

KOČEVJSKE NOVICE

REŠETO

Mladi ne poznajo nasprotij

»Vrata so odprta vsem, ki se hočejo izučiti in delati, ne glede na narodnost,« je načelo poklicne šole v tovarni BETI — Da ga tudi v praksi dosledno spuščajo, pričajo odgovori slušateljev

V vašem dijaškem kolektivu je poleg domačinov precej mladih s hrvaške strani Kolpe, v svoji sredi pa imate tudi pripadnike srbske in makedonske narodnosti. Kako se med seboj razumete? Na to vprašanje je odgovorilo pet učencev in učenk: BARICA PERIČAK, učenka I. letnika, doma iz Bujarce na Hrvaškem: — V šoli nas nihče ne vpraša, od kod je kdo doma in tudi nam, mladim, se to ne zdi pomembno. Lepo se razumemo in nesoglasij ne poznamo. Ker sem osnovno šolo obiskovala v Kamanju na Hrvaškem, zdaj pa nadaljujem s poklicnim šolanjem na slovenski strani, sem imela v začetku malce težav z jezikom, vendar to kmalu mine. BOSILJKA MILČINOVIČ, učenka I. letnika, doma iz Radatovci v predelu Zumberka: — Meni slovenščina dela precej težav, ker do zdaj nisem imela toliko stika z jezikom. Osnovno šolo sem obiskovala v domači vasi, medtem ko zdaj stanujem v Metliki in hodim domov le čez nedelje. V šoli se prav dobro počutim, prav tako nimam nobenih pripomb čez sošolce. JANEZ JAKSA, dijak I. letnika, doma iz Vranovič pri Črnomlju: —

Zbrani smo mladi iz raznih krajev, toda med nami je lepo soglasje. Še nikoli nisem opazil, da bi bil kdo zaradi narodnosti prizadet. Sklepamo trdna prijateljstva med seboj in upamo, da bomo ostali v stikih tudi po končanem šolanju. DRAGICA JURKAS, učenka II. letnika, doma iz Jurovega na Hrvaškem: — Do doma imam samo tri kilometre. Čeprav sem osnovno šolo obiskovala v Zakanju, s slovenščino v poklicni šoli nimam nobenih težav, jezik mi je znan že od malega, saj smo večkrat hodili v Metliko. Ni mi žal, da sem se vpisala v to šolo, saj trdno računam tudi na službo v tovarni. Sodelujem tudi pri pevskem zboru in v mladinskem aktivu tovarne. MARICA LIPOŠČAK, učenka II. letnika, doma iz Pribančev na Hrvaškem, ki ležijo 1 km od Vinice čez Kolpo. — Jaz sploh nimam nobenih težav, celo z jezikom ne, ker sem tudi v osnovno šolo hodila na Vinico. Starši so me dali raje v slovensko šolo, ki je bliže, sicer bi morala hoditi 5 km daleč. Zdjaj mi ta oddaljenost zelo pravi. Vse mi je vdušje v šoli in tudi učitelji so dobri z nami.

Poskus: klubi odbornikov

Socialistična zveza se zavzema za učinkovitejše sodelovanje odbornikov z volivci

Na seji izvršnega odbora občinske konference SZDL v Metliki so prejšnji teden obravnavali tudi delo odbornikov občinske skupščine. Ugotavljali so, da so bili ti pri delu v skupščini aktivni, niso pa imeli dovolj stikov z občani na terenu. Tako so glasovali za ta ali oni odlok, za občinsko politiko itd. v imenu volivcev, ti pa sploh niso bili o zadevah obveščeni. Da bi pomanjkljivosti odpravili, so predlagali novo obliko dela, in sicer delovanje odborniških klubov. Zadrževali naj bi v posameznih krajevnih skupnostih in naj bi poleg odbornikov vključevali še vodstva krajevnih organizacij. Gradivo za občinske seje naj bi v takem krogu predelali, preden bi prišlo do glasovanja v občinski dvorani. Podobno obliko naj bi uvedli še za odbornike zbora delovnih skupnosti, samo da bi taki klubi združevali zainteresirane iz družbenih dejavnosti, gospodarstva in drugih panog. Klubi bodo poskusno začeli delati takoj, tako da bi do prve prihodnje občinske seje že dobili preko odbornikov mnenje iz terena. Izvršni odbor je razpravljal še o pripravah na kandidacijsko

konferenco SZDL, o razmerah v zdravstvenem domu in o nujni sodobnejši organizaciji pogrebob, kot jih ima mesto zdaj.

Na takem delovnem mestu, kot sta Janko Goleš in Martin Stariha v obratu IMV na Suhorju, ni prijetno, zlasti ne pozimi. Onadva sta zadovoljna. V metliški občini manjka delovnih mest za moške, zlasti pa za nekvalificirano delovno silo. (Foto: R. Bačar)

SPREHOD PO METLIKI

TRETIJ 12-STANOVANJSKI blok na nekdanjih Bračičevih pristanih gradi metliško Komunalno podjetje. Z dograditvijo te stavbe bo zaključena nova stanovanjska soseska v tem mestnem predelu.

GLOBOKE JAME na cesti med Metliko in Rosanicami so pred kratkim zasipali z gromozom, vendar je to le trenutna rešitev. Česta je v izredno slabem stanju in bi bila potrebna večjih popravil. Verjetno čakajo modernizacijo in možnosti za asfalt, o katerem je bilo že lani govora.

SEMINAR ZA VARSTVO ostarelih je 17. januarja organizirala občinska konferenca SZDL v sodelovanju z Rdečim križem. Vabljeni so bili predsedniki Socialistične zveze s terena, predsedniki vaških organizacij RK in vsi tisti, ki se ukvarjajo s socialno problematiko na vasi. Predavatelji so prišli iz Ljubljane.

TUDI V METLISKIH TRGOVINAH se je izbira blaga občutno zmanjšala. Potrošniki se pritožujejo, da manjka tega in onega. Prepričani so, da bodo police spet polne, ko bo nastopila odjuga cen.

NA OSNOVNI SOLI imajo organiziran obsežen dopolnilni pouk za učence, ki jim posamezni predmeti delajo težave. Po eno dodatno uro matematike, angleščine in slovenščine imajo vsak teden za učence vseh razredov.

NOVI ODBOR mestne organizacije Rdečega križa v Metliki je pokazal veliko vnemo za delo. Še prvo večjo akcijo se je izkazal ob novem letu, ko so člani odbora obiskovali starejše ljudi na domu, prav tako socialne ogrožence. Z voščilnicami so potrebnim dobili tudi skromna darila.

24. KANDIDATOV je bil prijaviteljnih v tečaj iz prve pomoči za voznike amatere. Predavanja se bodo

začela v februarju. Tečaj organizira občinski odbor RK v Metliki.

450 RAZNIH MOTORNIH VOZIL (osebni in tovarni avtomobili, traktorji, priklopniki, motorji, mopedi) je bilo na novo registriranih v metliški občini preteklo leto. Razen tega je bilo izdanih 62 novih vozniških dovoljenj. Približno polovica voznikov je opravila izpit pri vozniški komisiji v Novem mestu, druga polovica pa v Črnomlju.

409 POTNIH LISTOV je v preteklem letu na novo izdal oziroma jim podaljšal veljavnost organ, pristojen za notranje zadeve pri metliški občinski skupščini. Občani so potovali največ kot zasebni turisti v Italijo in Avstrijo. Registriranih je bilo tudi 6 stalnih izselitvev, in sicer v Kanado, ZDA in Avstralijo.

GASILSKO DRUŠTVO IZ MARIBORA je pred kratkim poslalo Slovenskemu gasilskemu muzeju v Metliki staro ročno brizgalno, odsluženo motorno brizgalno in še nekaj starih gasilskih priprav. Začasno so nekateri predmeti depozirani kar na prostem in bo treba že letos misliti na gradnjo gasilske lope, kjer naj bi bili ti predmeti varno razstavljeni.

PRAV LEPE KOVINSKE REKLAMNE ZNAČKE si je omislila tovarna BETI. Na okroglem zlatem polju je rdeč trikotnik, na njem pa tovarniška zaščitna znamka: zlat metliški grb in pod njim napis BETI. Zbiralci značk bodo prišli na svoj račun, značka sama pa bo tudi dobro opravila svojo reklamno nalogo.

ZIMSKE SOLSKE POČITNICE so se v soboto, 22. januarja, pričele tudi na metliški osemletki. Trajale bodo do ponedeljka, 31. januarja. Učenci bi si želeli snega, toda teh nekaj centimetrov, ki ga je zapadlo, je premalo za sankanje in smučanje.

metliški tednik

Zenski pevski zbor iz Črnomlja pod vodstvom Franceta Zupančiča nikdar ne manjka na prireditvah in javnih proslavah, čeprav so pevke večinoma starejše in že upokojene. Ker si želijo, da bi njihovi nastopi učinkovali tudi na oko, ne samo na ušesa, so začele akcijo po podjetjih. Prosijo za pomoč pri nabavi enotnih oblačil. (Foto: R. Bačar)

Oprema še vedno slaba točka

Gasilstvo v črnomaljski občini stopa nasproti boljšemu, toda korak je bolj mlahav — Lani je bila v teku akcija za gradnjo ali popravilo podeželskih gasilskih domov — Nujno: večja cisterna!

Občinska gasilska zveza vključuje 31 organizacij s 1586 člani. Gasilci premorejo skupno 38 motornih brizgal in 14 ročnih, 1 nov gasilski avto in okrog 6000 metrov cevi. Oskrba z opremo se je zadnja leta izboljšala, še vedno pa veliko manjka, da bi bili lahko zadovoljni.

Gasilstvo je razpolagalo lani za vse potrebe v občini z 72.000 dinarji občinske dotacije in 30.000 dinarji zavarovalnice SAVA. S tem denarjem niso mogli v vseh 31 društvih spraviti dejavnosti na zadovoljivo raven, zlasti ne v opremi. Občutno je tudi pomanjkanje prostorov za ga-

silsko dejavnost na podeželju, zato je lani gasilska zveza spodbudila akcijo za gradnjo ali popravilo gasilskih domov. Gasilci iz Gribej so že začeli dograjevati dom, v Dobljčah gradijo novo stavbo, društvo Kot-Brezje pa gradi večji prostor, v katerem se bodo lahko sestajali gasilci in člani drugih vaških organi-

zacij. Podobnih potreb je še veliko in jih bo treba v novem letu reševati. Lani so društva sodelovala pri gašenju 32 večjih in manjših požarov, prirajala so gasilske vaje in veselice. Pomembna slavlja so bila v Črnomlju, kjer so lepo počastili 90-letnico društva, v Dragatušu, kjer so imeli 60-letnico dela, in v Stranski vasi s 40-letnim jubilejem.

V gasilskih vrstah je pripravljenost za pomoč bližnjemu dobro razvita, zlasti se je to izkazalo v lanski suši. Ljudje so se kar naprej obračali h gasilcem po pomoč za dovažanje vode, toda za take primere ni dovolj opreme. Nujno bi bilo nabaviti vsaj večjo cisterno, ker samo z gasilskim avtom ni mogoče navoziti v ogrožene vasi dovolj vode. Razen tega je treba misliti naprej. Če bo novi avtomobil več let neprestano na vožnjah kot zadnje mesoco, se bo kmalu izrabil. Kaj potem?

Na sušna obdobja in obrambo proti tovrstnim elementarnim nevarnostim bi morali misliti prej, ne pa šele takrat, ko z vseh strani donijo kliči: SOS. Ko bodo za leto 1972 odmerjali gasilstvu denar iz proračuna, bi morali vse to dobro pretehtati.

Kdaj ATC na Vinici?

Med vaščani narašča zanimanje za telefone

Viniška pošta ima trenutno le osem telefonskih naročnikov na svojem območju, telefonski pogovori pa so možni le preko poštne vezave, kadar imajo tam uradne ure. Za napeljavo novih telefonskih aparatov je v vasi zadnje čase precej zanimanja, saj so se za to pridobitev sodobne tehnike odločili spet štirje domačini.

Vinico nujna. Pri tem pa bi moralo PTT podjetje Novo mesto razmišljati tudi o gradnji pošte, kajti vgraditev avtomatskih naprav v sedanje zasebne in neustrezne prostore ne bi bila primerna. F. P.

Kakšni naj bodo poslanci?

Škoda, da jih ne posnema tudi Gostinsko podjetje Črnomelj, ki bi tudi potrebovalo telefonsko zvezo s kampom ob Kolpi. Skupna in istosčasna montaža bi bila vsekakor cenejša.

Kaže, da postaja vgraditev avtomatske telefonske centrale tudi za

Na nedavni kandidacijski konferenci Socialistične zveze v Črnomlju, kjer so podprli kandidaturu Romana Ogrina za kandidata v predsedstvo skupščine SRS in ponovno kandidiranje Staneta Kavčiča za predsednika republiškega izvršnega sveta, so obširno govorili še o pripravah na volitve.

Menili so, da je potrebno uvesti stalni sistem evidentiranja tudi v delovnih organizacijah, ne samo na terenu. Vse kadrovske priprave in zamenjave naj bi bile v široki javni razpravi tako v Socialistični zvezi kot v sindikatih, za uvedbo te akcije pa bo volilna komisija pripravila akcijski načrt. Na podlagi potreb in neresenih vprašanj v občini bo ob enem izvršni odbor SZDL pripravil nov volilni program.

Nameravajo pa zahtevati od republiških organov, naj pravočasno sprejmejo volilno zakonodajo, da ne bo podobnih napak, kot so se dogajale pri zadnjih volitvah.

V razpravi je več članov poudarilo, da so volilne enote za poslance republiškega zbora preobsežne, saj ena enota zajema 4 dolenjske občine. Posledica tega je, da poslanci ne morejo dovolj sodelovati s terenom in z delovnimi organizacijami. Prav tako so menili, da bi morali novi poslanci izhajati iz domače sredine, ker morajo do podrobnosti poznati razmere in posebnosti Bele krajine ter njena prizadevanja za hitrejšo gospodarsko rast.

Ponovno so načeli tudi vprašanje odnosa republike do manj razvitih območij, pri čemer je bilo več kritičnih pripomb, češ da nekateri republiški skladi, npr. vodni, cestni in sklad otroškega varstva, premalo vlagajo na nerazvita območja. Niso pa pozabili tudi sedanje pomoči širše družbene skupnosti, ki se je kazala predvsem na področju izobraževanja in vzgoje ter pri reševanju socialne problematike. V teh dveh dejavnostih je republika precej pomagala, še vedno pa niso spivali iz tečaj.

TAKIH SREČANJ SI SE ŽELJO

22. januarja je bil v okviru abonmaja glasbeno-baletni večer v črnomaljskem Prosvetnem domu. Nastop je zelo uspel, saj so bili poslušalci prijetno navdušeni nad izvajalci programa, enako pa so bili nastopajoči presenečeni nad publiko, ki je nastop tako lepo pozdravila. Takih prireditelj iz Črnomlja ni nedvomno še želijo.

K. W.

Po vsem tekalnem blagu, perilu, pleteninah, konfekcijah in preprogah boste svoje potrebe zadovoljili najugodnejše pri

»VELETEKSTILU«, Črnomelj

ČRNOMALJSKI DROBIR

PEŠCI SE PRITOŽUJEJO, ker pred novo gostilno Roje zlasti popoldne in zvečer parkirajo avtomobili na pločniku, tako da se morajo ljudje umikati na najbolj prometno cesto. Če ne zaležejo opomini in prepovedni znak za parkiranje, naj bi miličniki zahtevali plačilo kazni.

V ČRNOMLJU SE JE končal 10-urni tečaj za prvo pomoč, ki ga je obiskovalo 25 kandidatov za voznike amatere. Ker je med občani še precej zanimanja za vozništvu, že sprejemajo prijave za novi tečaj, ki bo organiziran februarja. Prijavite se lahko v pisarni občinskega odbora RK.

MATIJA WEISS je na občinski skupščini začasno prevzel pose umrlega referenta za premoženjsko-pravne zadeve, medtem ko prav tako začasno opravlja tajniške pose za mestno krajevno skupnost Peter Ambrožič.

SVET ZA GOSPODARSTVO pri občinski skupščini je sprejel sklep, da je treba plačati 33 din komunal-

nega prispevka za vsak kvadratni meter stavbne zemlje na urbanističnem območju Črnomlja. To velja za mesto, Kočevje, del Kanizariče, Vojno vas in Svibnik. Za ta znesek jamči občina napeljavo vodovoda in elektrike.

DIJAKI ČRNOMALJSKE GIMNAZIJE imajo letošnje polletne počitnice v času od 22. do vključno 30. januarja. Letos so počitnice prvič tako kratke. Vzrok? Uvedba petdnevnega delovnega tedna.

NA MATIČNEM URADU v Črnomlju je bilo v preteklem letu sklenjenih 88 porok. Kot ugotavljajo, je bilo število ženinov in nevest približno enako kot leto dni prej.

PLAN ZA LETOŠNJA komunalna dela v okviru 5-letnega načrta javnih del v občini je v pripravi. Dokler pa ne bo znano, s kolikšnim denarjem bo letos razpolagal občinski proračun, ni mogoče o tem nič dokončnega povedati, čeprav občani sprašujejo.

Črnomaljski poročevalec

Taborniška organizacija je najmočnejša v Brežicah, manj številna pa v Cerkljah in na Bizeljskem. V Artičah in Dobovi sta organizaciji izumrli, ko so taborniki izgubili vodje. Brežiški taborniki se lotevajo tudi večjih akcij, da si prislužijo denar za svojo dejavnost. Na sliki med zbiranjem starega papirja. (Foto: J. Teppey)

RAZDALJE Delavci tožijo zdaj svoje podjetje

Zaposleni so v obratu novo-

meške tovarne avtomobilov in že več let delajo na istem delovnem mestu. Razočaranje je prišlo nenadoma, pred meseci, ko so jim brez vsakega pojasnila in odločbe začeli izplačevati za 200 dinarjev manjši mesečni dohodek. Prizadeti so bili 13 delavcev.

Zelali so pojasniti in zvedeli, da so se tako odločili na sedežu podjetja. Niso si vedeli pomagati. Obrnili so se na pravno posvetovalnico pri občinski sindikalnem svetu. Na nasvet, ki so ga dobili, so zahtevali pisne odločbe in jih „za pravniko in zanje pomankljive“ prejeli šele v drugi polovici julija. Iz njih ni bilo jasno, zakaj prejemajo nižje osebnice dohodke, razen tega so bile datirane s 1. aprilom 1971. Pot do vročitve je torej trajala tri mesece in pol.

Ker delajo vsi na starih delovnih mestih, pomeni to, da ne gre za razporeditev na druga delovna mesta, pač pa so njihovo delo uvrstili v nižji razred z 200 din manjšimi prejemki.

„To se bo uredilo,“ so jih potolažili na sindikatu. „Počakajte, prišli bodo sem in pogovorili se boste.“ Ker pa IMV kljub zagotovitvam še vedno ni izpolnil obljube in rešil spora s prizadetimi, so se delavci odločili za tožbo. V njej zahtevajo, da jim za vse mesece od aprila dalje izplačajo po 200 din, za kolikor so bili prikrajšani.

Za mogočno podjetje je tako zavlačevanje morda malenkost, za delavce, ki ga občutijo kot krivico, pa ne. Dolgo so upali, da se bo zadeva sporazumno rešila, vendar niso bili pripravljani čakati v nedogled. Človek se ob tem vpraša, ali so razdalje med matičnimi podjetji in obrati res tako velike, da jih v podobnih primerih ne morejo premagati. Pri krojenju usode velikih tovarnih obratov delavnice gotovo niso pomembne, ljudje pa so povsod enako občutljivi, še posebej tedaj, če to prizadene njihov žep.

J. TEPPEY

Zdaj se spoprijemajo z umazanijo

in miselnostjo, ki še ni došla, kaj pomeni čiščenje raznih odplak

Specializirano podjetje za industrijsko opremo SOP Krško se razvija v dve smeri: izdeluje opremo za površinsko zaščito kovin in naprave za industrijske lakirnice, ukvarja pa se tudi z napravami za čiščenje pitne vode, komunalnih odplak, čiščenje vode v bazenih in izdelovanjem črpalnih postaj za vodovode.

Vse to projektira inženirski biro, ki ga ima podjetje v Ljubljani. V njem je zaposlenih 15 ljudi: inženirjev, risarjev in konstruktorjev.

„Živimo od tega, kar naredimo,“ mi je pojasnil inženir

elektro stroke Bogomil Magajna. V biroju se je zaposlil pred tremi leti, leto dni po njegovi ustanovitvi. „S kolektivom v Krškem se strokovnjaki dobro razumemo, ker imamo tudi vedno čiste račune. Vsak je plačan po svojem delu.“

SOP nima konkurence pri domačih podjetjih, večje posle pa mu požro tujci, ker lahko dajejo opremo na kredit. Nekoliko boljše pri tem tudi nezupanje do domačih proizvajalcev, vendar trdijo strokovnjaki, da ne zaostajajo za zahodnimi firmami. Nemci so na boljšem toliko, ker imajo na primer za lakirnice večje zaloge izdelkov kooperantov (ventilatorjev, instrumentov itd.).

Počasi in vztrajno prodira podjetje tudi z napravami za čiščenje vode, žal pa investitorji dostikrat ne dojemajo pravočasno, kaj pomenita pred hote-

lom smrdljivo morje ali reka, polna alg zaradi odplak, ki jih neprečiščene spuščajo vanjo.

Nismo še prišli tako daleč, da bi spoznali, kako dobro je naložen denar za čistilne naprave. Zakoni pa bodo vedno osterjši in bodo v takih primerih zahtevali svoje.

JOŽICA TEPPEY

PRIZADEVNOST Medalja Puntarju za zborovodsko delo

Za dolgoletno zborovodsko delo je Jože Puntar, 63-letni kmetovalec s Trške gore pri Krškem, prejel „medaljo zaslug za narod“, katero mu je v imenu predsednika republike Tita izročil na njegovem domu Joško Radej, predsednik krške občinske skupščine. Odlikovanec je vsekakor izjemna osebnost v krškem pojavnem kulturnem življenju. Nadarjenost in ljubezen do glasbe sta Puntarja zapisali med tiste zanesenjake, ki so ves prosti čas posvetili amaterskemu kulturnemu delu.

Puntar je 1948 prevzel vodstvo pevskega zbora prosvetnega društva na Vidmu. Iz njega je kasneje nastal „Videmski oktet“, ansambel, ki je pod Puntarjevim vodstvom dosegel izjemno kakovost. Že 1950 je oktet na hrvaško-slovenskem kulturnem festivalu zasedel prvo mesto in ta uspeh ponovil še nekajkrat zapored. 1954 je oktet na republiškem tekmovalju v Kranju dosegel odlično drugo mesto. Kvaliteto „Videmskega okteta“ izpričuje tudi snemanje za radio Zagreb in nekajkratna snemanja za ljubljansko radijsko postajo. Jože Puntar je kot zborovodja zaslužen tudi za nastanek zborov v Leskovcu, Krškem in drugih krajih v občini. Koliko je odlikovanec pomenil za negovanje zborovske tradicije, najbolje pričča dejstvo, da je z njegovo boleznijo in prenehanjem aktivnega dela, vsaj v Krškem, zborovsko petje povsem zamrlo.

Z. ŠEBEK

IZ PODBOČJA

Pokopali smo komaj 43-letnega kmeta Jožeta Juratoveca z Brezja. Na hribovski kmetiji je ostala vdova s 4 otroki, s 73-letnim bolnim tantom in 63-letno taščo. Že tako težko življenje bo brez gospodarja dvakrat težje.

J. Š.

OGROŽENI SO ŠOLARJI

Na čestnem križišču na Vidmu ni znakov, da je v neposredni bližini šola. Tudi hitrost vožnje bi morala biti omejena. Na to opozarjajo starši, pa tudi občinski svet, ki so povedali na zadnji seji skupščine, da so otroci brez teh ukrepov v nevarnosti. F. B.

V POLDRUGEM LETU 137 GROBOV

Bilo je 9. maja 1970, ko so pokopali na novem senovskem pokopališču prvega občana. Do danes so jih pokopali 50, razen tega pa so svojci prenesli na Senovo že 87 trupel z breznjskega pokopališča. S tem so ga nekoliko razbremenili, saj je že zdavnaj preteno. Do novega pokopališča je urejena asfaltirana cesta. Tam je tudi lepa mrliška vožnja, manjka pa še smetišče, saj potok za to res ni primeren.

Vodo v 10 vasi Podpisov bo dvesto

Prvega februarja bo okoli 200 gospodinjstev z območja raške krajevnosti podpisalo pristopno izjavo in položilo po 1.000 dinarjev kot prispevek za graditev 11 km dolgega vodovoda. Ta bo pripeljal pitno vodo v deset naselij. To so: Jelenk, Celine, Koritnica, Zabukovo, Brezje, Dolenja vas, Povrje, Ravno, Gmajna in Križišče.

Po dosežanih računih bo veljalo to delo okrog 640 tisočakov. Vsako gospodinjstvo bo odštelo za vodovod po 2.200 dinarjev in razen tega prispevalo še 300 do 400 ur prostovoljnega dela. Prizadevnim občanom bo krška občinska skupščina priskočila na pomoč z 220 tisoč dinarji.

Vodovod bo delno gravitacijski, delno pa bo vezan na črpalko. Ko bo zgrajen, bodo imela vodo vsa naselja krajevnosti Raka, razen Planine.

ŠEBEK

DAVČNI PREKRŠKI V DINARJIH Kazni so tudi za zamude

Prodaja zemljišč za vikende hitro narašča

Za prepozno poslano podatke o opravljenem prometu in za nepravilno vodenje poslovnih knjig (nekateri jih sploh niso imeli) je bilo obrtnikom v brežiški občini lani izrečenih 25 mandatnih kazni v skupnem znesku 18.700 din.

Sodnik za prekrške je dobil 54 prijav. V 36 primerih je zaključil postopek z izrekom kazni za skupno vsoto 10.300 din. Kazni so po mnenju davčne uprave imele ugoden odmev in so vplivale na točnejše poslovanje v tej dejavnosti.

Lani so zabeležili v brežiški občini izredno velik promet z zemljišči. Vloženih je bilo 979 kupoprodajnih pogodb. V 213 primerih je morala ugotovljati prometno vrednost zemljišča ali stavbe cenilna komisija.

Vrednost po prijavi je tako pokoščila od 1.585.914 dinarjev na 2.957.761 din. Nova vrednost je šele postala osnova za odmero prometnega davka od nepremičnin in pravice.

V dobri tretjini primerov so bile prodane le majhne parcele, od tega veliko za vikende. To pretirano drobljenje kmečkih posestev bo ustavil šele novi zakon o dedovanju.

V BREŽICAH ZA TRI

Na občinski kandidacijski konferenci SZDL so se 17. januarja izrekli v Brežicah za predlog Zdravka Krvinca iz Skofje Loke in Romana Ogrina iz Trebnjega. Dodatno so predlagali še dr. Marjo Beštrovo, ki pa kandidature ni sprejela.

NOVO V BREŽICAH

PREDSEDNIKI OBČINSKIH KONFERENC Zveze mladine so bili v soboto in nedeljo na seminarju v Čateških Toplicah. Na pobudo Brežičanov je bil med potekom seminarja tudi pogovor o vlogi občinske organizacije ZM in vprašanjih, s katerimi se bo morala spoprijeti v novi mandatni dobi. Konferenca bo v začetku marca.

ŠE TA MESEC je pričakovati novo številko hortikulturnega glasila, ki ga izdaja brežiško društvo. Bilten bo tokrat izšel v stari obliki, za prihodnjic pa je izdelal osnutek za naslovno stran akademski slikar Miroslav Kugler.

ZA ČETRTKOVO GOSTOVANJE Mestnega gledališča ljubljanskega je zmanjkalo vstopnic, tolikšno je bilo zanimanje za uprizoritev Reforme v paradizu. Za Brežice je to veselo presenečenje, ki obeta zasedeno dvorano tudi na naslednjih štirih predstavah. Dvakrat bodo prišli v goste Celjani, dvakrat pa ljubljanska Drama.

DELAJSKA UNIVERZA je v tej sezoni na novo odprla oddelek srednje komercialne šole, ima pa tudi dva oddelka ekonomske srednje

šole. Prva je vezana na Ljubljano, druga na Novo mesto. Med tečajniki je bilo od jeseni dalje za dva oddelka šoferjev za kvalifikacijo in za dva oddelka slušateljev gostinske popoldanske šole za polkvalifikacijo.

V TEM TEDNU bodo sekretariati aktivov in organizacij ZK predložili delovne programe komiteju. Več kot tretjina se jih lahko pohvali, da so programe že izoblikovali, upoštevajoč predloge na konferencah. ZK bo letos pozorno pretresala predlog občinskega proračuna, ker meniti, da bo treba nekatere stvari spremeniti, zlasti pa upoštevati potrebe krajevnih skupnosti, za katere bi bila potrebna popravljena merila.

SOBOTNE CENE V POSLOVALNICI AGRARIE V BREŽICAH: cvetača 7 din kg, čebula 3, česen 8, fižol 4,5 do 8,5 din kg, krompir 80 par do 1 din, korenje 3 in 5 din, motovilce 15 din, ohrovt 5, pesa 3,5, pur 5, peteršilj 9, kislja repa 4,5, endivija 6, zelje v glavah 1,3, kisljo zelje 4,5, suhe slive 7,5, suhe smokve 9 in 11 din, grozde 8, hruške 5,2, banane 7,4, pomaranče 5,5 in 6 din kg, jabolka 3 in 5 din, limone 6 din kg.

Starim ljudem je dostikrat prišlo prav, če so lahko ugodno prodali zapuščen, neobdelan vinograd, ki jim ni nič več donasal. Za nekaj časa so si opomogli in porabili izkupiček za najnujnejše izdatke, včasih tudi za plačilo zdravstvenega zavarovanja.

J. T.

6 SIREN, 9 ORODNIH VOZIL, 7900 m CEVI Bomo poslej mirneje spali?

Vas morda zanima, kako so gasilci opremljeni?

„Očitki skupščini ob zadnjem požaru v Brežicah niso bili umestni,“ je dejal referent za požarno varnost Karel Pinterič in mi nanižal vrsto podatkov, ki dokazujejo njeno razumevanje za potrebe gasilstva. To velja zlasti za zadnjih sedem let.

Na leto gre za potrebe gasilcev približno 69 tisoč din iz proračuna, temu pa moramo pristeti še 110 tisočakov od zavarovalnic. Pa poglejmo, kako so gasilci opremljeni!

Za alarmiranje požarov ima električne sirene 6 društev, po ena pa še krajevna skupnost in PPV Dobova. Stalno telefonsko zvezo imata samo društvi Brežice mesto in okolica. V občini je 29 gasilskih enot, ki so združene v šest centrov. Društva štejejo 778 operativnih članov, od tega 130 častnikov, 33 podčastnikov in dva višja častnika.

Gasilci v občini razpolagajo z 9 orodnimi vozili in eno avtocisterno,

ki pa si je že zaslužila pokoj, vsaj pri gasilcih. Na voljo imajo še 32 motornih brizgal in 7.900 metrov tlačnih cevi. Od tega jih ima društvo Brežice-mesto 310 metrov. Ko je gorelo pri Gattovih, so jih pomotoma zamemljali s cevmi za vaje, zato pri gašenju ni bilo uspeha. V tem primeru krivda res ne zadene skupščine.

Seveda je cevi še vedno premalo, razen tega bi najmoj potrebovali gumirane cevi namesto Konopljenih. Nakup teh je že predviden.

V kratkem je pričakovati, da bo skupščina imenovala gasilskega inspektorja, kajti do sedaj se s požarnim varstvom nihče ni ukvarjal poklicno. To dolžnost je opravljal en uslužbenec kot referent za promet in referent za požarno varnost. Poslej bomo torej lahko mirneje spali, saj se bo to gotovo pokazalo na preventivnih ukrepih. Dobro, da ne razmišljamo, kaj vse nas ogroža, ker je v občini precej nevarnosti za večje požare. V neposredni bližini ali v naselju so: Tovarna pohištva, skladišče Petrova, letališče, obrat podjetja Kamnik, skladišče butanskih bomb itd.

JOŽICA TEPPEY

POČITNICE NA SNEGU

Kljub temu da v Brežicah ni snega, so šolski otroci vendarle deležni veselja na belih pobočjih. Z avtobusom jih vozijo v Pečice, kjer imajo smučarske tečaje za začetnike in za tiste, ki osnove že obvladajo. Vse to organizira smučarski klub. Za petdnevni pouk iz smučanja plačajo solarji samo dvajset dinarjev, kar je izredno poceni. Všeteta je vožnja (17 km v obe smeri) in še dan jim skuhamo vaščani. Zbirališče je v sili, ki jo nameravajo sčasoma preurediti v smučarsko središče.

BREŽIČAN V ŽIRJU

Jugoslovanska radiotelevizija bo letos organizirala izbor popevke za evrovizijski festival 1972. Prireditel bo 12. marca v Sarajevu. Pri izboru bo sodelovalo 30 jugoslovanskih mest, iz Slovenije pa Koper, Slovenj Gradec, Ptuj, Jesenice in Brežice. Vsako mesto bo zastopala desetčlanska žirija. Brežička bo opravljala svoje delo v prostorih lokalne radijske postaje.

VESELJE JUBILANTOV, OTROK IN VNUKOV Zmernost za dolgo življenje

Krevljeva iz Lokev živita v slogi že 60 let

Ana in Mihael Krevelj po 60 letih skupnega življenja še vedno čila, še vedno zadovoljna.

Dočakala sta biserno obletnico poroke, pa nista šla ne v cerkev ne na matični urad; stavila sta v družinskem krogu. Prišlo je osem otrok, deveti je v Belgiji. Na malem hribovskem posestvu v Lokvah pri Senovem sta jih vzredila deset. Eden je padel kot partizan. Zdaj imata že petnajst vnukov in osem pravnukov.

Živita z najmlajšim sinom, snahu in tremi vnuki. V največje veselje jima je, da se otroci razumejo med seboj in da vedno radi prihajajo v rojstno hišo. Še sta pri močeh in rada poprimeta za delo, ki ga zmoreta.

Oče Mihael Krevelj je star 87 let, mati jhi ima 79. Očetov recept za dolgo življenje je: „Pridno delo in zmernost pri vseh stvareh, kajenja in alkohola pa nič.“

T.

KRŠKE NOVICE

PRI KOMITEJU OBČINSKE KONFERENCE ZK so na prvi letošnji seji ustanovili komisijo za zunanjepolitična vprašanja. Vodil jo bo Alfonz Sola, svoje delo pa bo posvetila spremljanju najaktualnejših dogodkov po svetu in o njih razpravljala v lastnem okviru, v okviru občinske konference ali osnovnih organizacij ZK.

KANDIDACIJSKA KONFERENCA PRI OBČINSKI konferenci SZDL je minulo sredo volila kandidature za predsedstvo republiške skupščine in potrdila kandidature Zdravka Krvinca. Drugi na listi kandidatov ni prejel dvotretjinske večine potrebnih glasov.

ZAKLJUČNI DEL DVELETNEGA TEKMOVANJA za pionirski znak „Tisoč radosti“ bo v krški občini potekal ob sodelovanju vseh trinajstih pionirskih odredov, ki se jim bo prvi priključila tudi „Posebna šola“. V okviru jugoslovanskih pionirskih iger se je največ odredov prijavilo za sportne nastope, najbolj množične pa bodo proslave ob 30-letnici ustanovitve zveze pionirjev Jugoslavije.

DANES DOPOLDNE SE JE v sejni dvorani občinske skupščine pričela seja konference občinske zveze združenih borcev NOV. Na njej ocenjujejo lanskoletno delo in sprejemajo letošnji delovni načrt. Nekdajji borci bodo obravnavali danes tudi aktualne notranjpolitične dogodke in sklepe 21. seje predsedstva ZKJ.

Bolj domače!

V tovarniških glasilih podcenjujejo jezik

Črna na belem je in odveč se je sklicevati na mnenja predstavniških teles: le dobro obveščen samoupravljalec lahko sodeluje pri odločanju v delovnih organizacijah.

V sevniški občini se ne bi mogli ravnati pohvaliti izdajanjem glasil in podjetij. Tovarniške časopise imata le dve podjetji: Liscia, ki izdaja svoje glasilo že deveto leto in Stilles, ki ga ima drugo leto. Glasilo izhajata le občasno; letos pa sta že izšli prvi številki. Razen prispevkov o lanskem poslovanju obravnavata načrte za letos, tovarniški list Stillesa pa tudi razgovore z nekaterimi delavci. Uredniški odbor glasila Liscie napoveduje rubriko „Vi sprašujete, mi odgovorjamo“, po obratih pa namerava namestiti skrinjice za vprašanja, da bi zvedel za mnenja in predloge zaposlenih.

Obe glasili dopolnjujeta običajni ustni način obveščanja, oglasne deske in razglasjanje po zvočnikih. Časopis ima svoje prednosti: v roke ga dobi vsak delavec, ki potem lahko doma v miru prebere in premisli o odločitvah samoupravnih organov, o gospodarjenju in notranjih odnosih v kolektivu.

Zal pa sta oba omenjena lista sprta z lepo slovenščino. To je tudi sicer značilno za tovarniška glasila, ki jih pišejo posamezni strokovnjaki, ki podcenjujejo pomen tehtne domače besede. Še tako dobro obvestilo, podatek sta poprečnemu delavcu nerazumljiva, če sta zavita v tujke in besedne puhlice, ki se tako naglo širijo in zaradi katerih pravijo jezikoslovci, da je pri nas vse več zaničevalcev slovenščine. Ker je v izid vsake tovarniške številke vloženo precej truda, ne bi bilo odveč, če bi si uredniški odbori poiskali pomoč poznavalcev materinega jezika. A. Z.

POTRDILI KANDIDATE

19. januarja je kandidacijska konferenca SZDL v Sevnici šele po tretjem glasovanju zbrala zadostno večino za potrditev kandidatov novega predsedstva slovenske skupščine. Največ glasov je dobil Zdravko Krivina, dosedanji predsednik občinske skupščine Škofja Loka, za drugega kandidata pa so predlagali dr. Maro Bešter, profesorico na ekonomski fakulteti v Ljubljani. Soglasno so podprli kandidaturu Staneta Kavčiča za predsednika republiškega izvršnega sveta. A. Z.

SEVNIŠKI PABERKI

PRIZNANJE PLANINCEV - Na občinskem zboru planinskega društva Liscia so najzaslužnejšim članom podelili priznanja planincev. Zlati častni znak je prejel Jela Frankič, srebrnega pa Vinko Božič, Andreja Flajs, Franc Ogorevc in Marjanka Strgar. Več o delu društva prihodnjič.

NA LISCO JE POT PREVOZNA - Čeprav je v dolini bolj malo snega, ga je na Lisci, tej priljubljeni izletniški točki, za smuko dovolj. Često redno vzdržujejo in je zato vse do Tončkovega doma spet prevozna.

DOČAKALI CISTERNO - Minuli teden so sevniški gasilci dobili 2300-litrsko gasilsko cisterno, s katero bodo lahko pomagali pri gašenju požarov vsem gasilskim društvom v občini. Potrebujemo je dodatno opremo. Moštvo so že začeli usposabljati za ravnanje s cisterno.

ZAMRNJEN HUMOR - Kaj neki kamijo uganiti za letošnji praznik pusta v Sevnici? Slikati je, da se bodo tudi humoristi podredili splošnemu varčevanju, zato karnevala po vsej verjetnosti ne bo, če izvzamemo norčije po gostičih. Doslej sta nam reč napovedani že dve veselici.

Načrti in želje 1972

Na naša vprašanja odgovarjajo »mali župan«

O težavah in načrtih krajevnih skupnosti v sevniški občini smo se pogovarjali z njihovimi predsedniki oz. tajniki.

BOJAN NOVŠAK, Boštanj: „Večina denarja, ki ga dobimo, gre za ceste in poti. Ker je vsakih odborov veliko, dobi vsak le manjšo vsoto, ki

BOJAN NOVŠAK

pa jo potem tudi podeseteri. Načrt za leto 1972? Ker so znane težave zaradi vode, bomo morali letos urediti načrt, po katerem bi v Boštanj speljali vodo iz doline Grahovice. To bi stalo kakih 200.000 dinarjev.“

JOŽE STANIČ, Loka pri Zidanem mostu: „Menda smo edina KS, ki ima petletni načrt. Letos se bomo oddali od oddačanja posojila za vodovod. Vnaprej ne bo mogoče brez samoprispevka ali prispevka za

JOŽE STANIČ

uporabo mestnega zemljišča. Nujno je asfaltirati cesto v Loku in Račici, novo naselje v Loku potrebuje kanalizacijo. V načrt smo vključili tudi vzdrževanje naravnih znamenitosti in turističnih privlačnosti (pot na Lovrenc, ruševine Rudo ipd).“

ALOJZ FLAJS, Sentjanž: „Naši ljudje zdaj vidijo prednosti asfalta in

ALOJZ FLAJS

drugih pridobitev ob proslavi v Sentjanžu. Za letos bi radi, da bi dokončali nekatere ceste, ki so zdaj v „su-

rovem“ stanju, kot na primer ceste Sentjanž-Kal, Kamensko-Kamenca, pa tudi novo cesto v Murnico, sicer jo bo uničila voda.“

ANICA ZELEDNIK, tajnica KS Bučka: „Radi bi končali naš vodovod. Približno 80 gospodinjstev je prispevalo po 2200 dinarjev, kar predvsem za revnejše hiše ni malo. Če bomo to naredili, bo uspeh.“

MILAN LEVSTEK, Krmelj: „Naš kraj se naglo širi. Letos bo vselijih 22 novih hiš, 30 pa jih bo ostalo še v gradnji. Ker postaja preskrba z vodo vse težja, se bo letos treba lotiti vsaj

MILAN LEVSTEK

prve etape za gradnjo novega vodovoda. Pričakujemo, da naša vloga za 900.000 dinarjev posojila ne bo prezrta, čeprav nas že muči negotovost. Na zadnji seji krajevne skupnosti so člani tudi menili, da bi bilo treba napeljati električno razsvetljavo proti Tržišču in Hinjam.“

JOŽE ŽIBERT, tajnik KS Studenec: „Naša krajevna skupnost ima za seboj bogato leto. Zgrajenih je bilo kar šest vodovodov, prispevek ljudi pa se je gibal med 3000 in

JOŽE ŽIBERT

4000 din na gospodinjstvo. Za letos je v načrtu vodovod v Rovišču, tako da bodo brez tekoče vode ostale le še Ponike in del Hudega Brezja.“

JANKO REBERNIK, Sevnica: „Po mojem bi morale krajevne skupnosti razpolagati s celotnim prispevkom od mestnega zemljišča. Letošnji program naj bi zajel ureditev

JANKO REBERNIK

posebne šole v Sevnici, preureditev šole v Zabukovju, drugo etapo gradnje vrta, ureditev odra v domu TVD Partizan, nakup gasilske cisterne, gradnjo mlinske vežice...“

Tov. Rebernik meni, da bi kazalo pripraviti novo teritorialno delitev, v mestu pa naj bi imeli tudi mestni svet KS, kazalo pa bi ustanoviti še komisije za posamezna območja.

A. ZELEDNIK

LETOS MOST PRI TRŽIŠČU

Na posvetovanju krajevnih skupnosti Krmelj, Sentjanž in Tržišče, na katerem so sodelovali tudi zastopniki krajevne organizacije SZDL Krmelj in Metalne, so ugotovili, da imajo načrti posameznih krajevnih skupnosti veliko skupnega in da je treba v prihodnje bolj sodelovati kot doslej. Pretresali so najvažnejše probleme krajev, kot so: vodovod v Krmelju, pokopališče v Gabrijelah in Tržišču ter podobno. Na sestanku so bili seznanjeni, da bo verjetno še letos najprej most čez Mirno pri Tržišču, ki ga bo pomagala delati tudi krmeljska Metalna. Novi most bo imel 30-ton nosilnost in bo širok 6 metrov.

B. D.

VSE ZA MLADE, TO VEČNO UPANJE STAREJŠIH: prijetno je v novem vrtnu, ki ga je Trebnje dobilo z novim letom. (Foto: Legan)

OBRAČUN PO TREH LETIH

Koliko in kam je šlo?

Krajevne samoprispevka za šolstvo se je zbralo za tretjino več, kot je bil načrt

Kot vsako leto doslej spet poročamo o zbiranju samoprispevka za šolstvo ter o uporabi tega denarja, brez katerega ne bi bilo mogoče urediti načrte o posodobitvi šol v trebanjski občini. Z zdaj, dve leti pred iztekom plačevanja (samoprispevek je bil na referendumu decembra 1968 podalšan za pet let), je stanje naslednje.

V treh minulih letih se je na račun samoprispevka zbralo skupno 2.434.190 din, kar je skoraj ena tretjina več, kot je bilo za ta čas predvideno. K temu je največ pripomogel prispevek od osebnega dohodka zaposlenih, ki se je povečal predvsem zaradi tega, ker so bili večji prejemniki. Povečal se je tudi

prispevek od dohodka iz obrti in drugih gospodarskih dejavnosti ter prispevek od pokojnin, medtem ko je bil prispevek od katastrskega dohodka kmetov za dobrih 20 odstotkov manjši, kot je bilo predvideno. Če prispevke posameznih skupin prebivalstva predstavimo v številkah, dobimo naslednje zneske: prispevek iz osebnih dohodkov je znašal do konca decembra lani 1.799.134 din, prispevek od katastrskega dohodka kmetov 268.068 din, prispevek od obrti in drugih gospodarskih dejavnosti 119.487 din in prispevek od pokojnin 223.975 din.

Bralce smo svoj čas že seznanili, za katere namene je bil porabljen zbrani denar, ki se razdeljuje na podlagi načrta, ki ga je sprejela občinska skupščina. Doslej zbrani samoprispevek je bil takole razdeljen: osnovna šola Veliki Gaber 114.360 din, OS Sentlovrnc 142.656, Trebnje 5554, Trebno 469.568, Jelševce 264.793, Mima 61.511, pri Došenjski banki in hranilnici pa je oročeno 673.654 din, na računu pa je še 697.130 din.

FRANC KOPRIVEC

Nedolgo tega je umrl Franc Koprivec iz Stare gore pri Mirni, star 80 let, pu domače „Spanek“.

Rodil se je v Zabrdu pri Mirni. V prvi svetovni vojni se je boril na tirolski in ruski fronti, zatem pa kot prostovoljec za severno mejo. Ko se je vrnil domov, si je ustvaril družino in skupaj z ženo Jožefo Novak iz Stare gore vzredil osmero otrok. Sin Ludvik je bil aktiven bорец NOV in je padel 1944. leta kot partizan v Cankarjevi brigadi. Pokojni Franc je v času revolucije pomagal marsikateremu borcu, posebno ranjencu, v njegovi hiši je bila čevljarska partijska delavnica, tam pa so našli zatočišče tudi mnogi partizani, ki so se nahajali v gozdovih okoli Blatnega klanca. Družba mu je za to sodelovanje pomagala, ljudje pa so ga nasploh imeli radi, saj je bil skromen, pošten in po srcu dober človek. A. K.

TREBANJSKE IVERI

JUBILEJ GODBE NA PIHALA - Vsakdo ne ve, da je trebanjska godba na pihala obstajala že pred vojno. Letos bo slavila 35-letnico svojega delovanja, kar nameravajo dostojno proslaviti. Izmed nekdanjih godbenikov, ki so prvič zaigrali na pihalne instrumente v Trebnjem, je živ še Anton Hren iz Benečje.

LETOS TUDI PRODAJNI ODELEK - Mimo obsežnega letošnjega programa Tabora slovenskih likovnih samorastnikov, o čemer več pišemo na kulturni strani, bodo letos v Trebnjem odprli tudi prodajni oddelek galerije, v katerem bodo na prodaj delo likovnih samorastnikov.

SPET ODPRTA GOSTILNA - Nekdaj tako znana Springerjeva gostilna v Trebnjem je bila po krajšem presledku v soboto spet prvič odprta. Notranost je lepo prenovljena, obetajo pa tudi dobro kuhinjo in strežbo, tako kot je bilo nekdaj.

LE NAČRTI - Trebanjska osnovna šola je že prepolna. Zaradi stiske

TREBNJE - V torek popoldne so se v Trebnjem pogovarjali s predstavnikoma SAPA in GORJANCEV, da bi Trebnje s pomočjo teh dveh podjetij le dobilo primerno avtobusno postajo, ki bo pri stari osnovni šoli.

TREBNJE - Političnemu aktivu trebanjske občine bo o mednarodnem položaju in o vtiših z generalnega zasedanja OZN v torek popoldne ob 15. uri govoril Bogdan Osolnik, član jugoslovanske delegacije.

Velikološka želja

Želja pri nas ne bo nikoli zmanjkala, to potrjujejo naši sestanki. V Veliki Loki na primer so na nedavni seji odbora krajevne organizacije SZDL želeli, naj bi cesto proti temu kraju asfaltirali. Ker je znano, da tudi prometnejše ceste pri nas ne pridejo na vrsto, je gotovo, da bo to ostalo le želja. V Veliki Loki so se tudi hudo pritoževali nad Cigani, češ da sekajo gozdove in s tem delajo lastnikom veliko škodo.

MIRNA: DOVOLJ ZIVLJENSKEGA PROSTORA

Na Mirni ne bo zmanjkalo parcel za graditev zasebnih stanovanjskih hiš. Na gradbenem kompleksu z oznako „Roje II“ je resda prostora le še za 14 hiš, toda še letos bo na voljo kar 60 parcel v zazidalnem predelu „Roje I“, ki je bil sprva rezerviran za večanje Tovarne gospodinske opreme. Cena zemljišča bo 10 do 20 dinarjev za površinski meter, komunalni prispevek pa približno 25.000 dinarjev na parcelo. Zemljišča si bodo ljudje lahko kupili na podlagi javnega razpisa in zbiranja ponudb.

FRANC GLAVAN

Prejšnji teden smo se na dobrničkem pokopališču poslovili od našega dolgoletnega pismonoše Franca Glavana. Strla ga je huda in zahrbtna bolezen, ki mu ni dovolila, da bi po trudopolnem delu užival zasluženi pokoj, ki ga je nastopil lani.

Pokojni Franc je bil doma iz Zeleznege pri Dobrniču. Ze v stari Jugoslaviji je občutil vse krivice, ki so

se godile delavcem in si je zato moral poiskati kruh v tujini. Ko je domovino zapadel sovražnik, se je vrnil in stopil na stran tistih, ki so jo branili. Sel je skozi italijansko internacijo v partizane, kjer so ga sovražniki ujeli. Iz zaporov je pobegnil in se zneva pridružil borcem NOB. Za svoje uduge in hrabrost je bil kasneje odlikovan.

Po osvoboditvi se je najprej za nekaj časa zaposlil kot pismonoša na Mirni, a se je kmalu vrnil v rodni Dobrnič, kjer je vse do upokojitve opravljal svoje naporno in odgovorno delo. Tu si je tudi ustvaril dom in družino. Veljal je za skrbnega moža in očeta. Zelo delaven je bil tudi v krajevnih organizacijah, nasploh pa je bil dober človek, odlikoval se ga iskrenost, poštenost in vedrina.

S. PLESKOVIČ

NA DOLENJSKEM:

Prva barvna (tele)vizija

Najnovejše iz pustnega Mokronoga

Kdor še ni videl barvne televizije, pa četudi jo je že, naj na pustno nedeljo, 13. februarja, pohiti v Mokronog, oprostite v Nassenfuss, da si bo lahko ogledal na največjem ekranu, kar so jih izdelali doslej - prvo doljenjsko barvno televizijsko oddajo. Kaj kanjo narediti člani slovega kluba larfarjev pod okriljem domačega turističnega društva, o tem smo nekaj že poročali, zdaj pa so prišle nove novice, kaj so stuhali na pripravljajih sestankih, ki se vlečejo dolgo v noč.

Ekran brez oddajnika, pa četudi 2,5-krat 4 metre velik, ne more oddajati programa, so uganili vrli Mokronožani. Sklenili so v spono vnesti tudi otvoritev oddajnika z vsemi potrebnimi aparaturni.

Larfarji razumejo naš čas in se zavedajo, kaj dandanes pomeni obveščanje, zato so sklenili, da bodo izdali tudi časopis z naslovom „Mokronožska larfarija“. Zupajmo naj še, da bo v pustnem času tem presnetem poslovala v Mokronogu tudi „Skarpa di banka“, ki bo našim bankirjem pokazala, kaj se pravi gospodariti z občanovim denarjem in devizami. Starejši Mokronožani vedo, zakaj so za banko izbrali to ime.

Pa bodi za danes dovolj! V pričakovanju novih agencijskih poročil. Vaš DL.

Danes o davkih

Danes se bo prvič v letošnjem letu sestala občinska skupščina Trebnje. Obravnavala bo osnutek odloka o letošnjih davkih, izhodišča za proračunsko porabo v tem letu, poročilo o delu sklada za urejanje stanovanjskih zadev borcev NOB, poročilo o kadrovskih in stanovanjskih problemih in družbenih službah, poročilo o porabi krajevnega samoprispevka v šolstvu in drugo.

TREBANJSKE NOVICE

● Napad na Šempeter od 19. na 20. decem-ber 1943

Okoli 23. ure je Kozjanska četa s 35 partizani prispela v prostor med Zagajem in Šempetrom. Imeli smo nalogo, da uničimo nemško stražo na cesti Šempeter-Kumrovec pri soteskem mostu, da postavimo zasado na cesti pri Sokolu, prekineмо telefonsko zvezo med Šempetrom in sosednjimi postojankami in da v glavnino čete nenadoma in neopazno vpademo v Šempeter. Tu naj bi obkolili stavbe, v katerih je bil sovražnik. Te naloge bi morali izvršiti ob 24. uri, da bi po prihodu Zagorcev skupaj napadli sovražnika.

Anton Lah-Zmago je krenil se z enim borcem proti mestu na Sotli, da bi uničil oziroma pregnal graničarje iz stražarnice. Viktor Lipej-Godec je s puškomitraljezom in s tremi borci v zasedo k Sokolu. Anton Preskar-Tomaž je še z enim borcem moral uničiti telefonsko zvezo s sosednjimi postojankami in porušiti nekatere telefonske drogeve. Vse te naloge so bile opravljene do 24. ure, samo glavnina čete kot glavna napadalna sila ni vpadla v Šempeter, ker ji Zagorci niso dali dogovorjenega znaka z raketo, da so prispeli k Sotli.

Ker dogovorjene rakete Zagorci niso izstrelili niti do pol ene ure, se je komanda naše čete odločila napasti postojanko sama. Glavnina naše čete pa se je pred napadom zmanjšala še za šest borcev; trije borci so bili naknadno odrejeni v zasedo na cesti Podstreda-Kozje, trije pa na cesti Sedlarjevo-Imeno. Tako nam je za napad na postojanko ostalo le še 21 borcev. Komandir Modras jih je razdelil takole: 6 jih je določil za napad na vermane v osnovni šoli, ki jih je bilo 20, ostalih 15 pa za napad na graničarje in žandarje. Teh je bilo okoli 42, ker so nekateri verjetno bili na straži in v patrolah ob meji. Ko je posameznim skupinam določil naloge za napad na sovražnika, se spominjam, da je Modras rekel: „Ker Zagorci ni, bomo pa sami likvidirali postojanko!“

Približno deset minut pred eno je Modras izstrelil prvi strel na žandarja, ker ga je zaustavil s svojega stražarskega mesta. Po tem strelu je v nekaj sekundah oživel ves Šempeter in nastalo je strahovito streljanje. Sovražnik je varčeval z municijo, pa tudi mi. Poleg streliv iz avtomatskega orožja in pušk so druga za drugo eksplodirale ročne bombe. Kakko tudi ne bi, saj smo se udarili na približno 150 metrov širokem in 250 metrov dolgem prostoru. In na tem prostoru je nenehno pokalo iz sto cevi.

Nam so bili še posebej nevarni tisti prebivalci trga, ki so imeli orožje doma in so streljali na nas iz hiš in

gospodarskih poslopij. Eden takšnih domača bčanec je streljal name z brzostrelko iz Hohnječevega kozolca, ko sem se plazil po njivi za šolo. Ne vem, ali je bil on slab strellec ali pa me je obvaroval plitvi jarek, ki je bil na njivi od ograbanja koruze. Na koncu njive je bil v zemljo zakopan večji čeber, poln vode. Ker sem ves čas gledal proti kozolcu, čebra nisem opazil in sem se proti svoji volji po dolgem času pošteno okopal, le da je bila voda nekoliko premalo „temperirana“. Šempeter najbrž ni bil nikoli prej niti nikoli pozneje tako osvetljen kakor tisto noč. Za to je poskrbel sovražnik, ki je na raznih mestih neprestano izstreljeval svetlobne rakete.

Okoli ene ure smo zasedli od mosta na Sotli vzkliče: „Napred Sloveni! Smrt banditi!“ Takoj smo vedeli, da so to Zagorci in vedno bolj smo stiskali obroč sovražnika. Čeprav je bila naša borbenost na visoki, smo bili proti 80 branilcem, ki so se skrivali v hišah in bunkerjih, prebikbi, saj nas je bilo komaj 21, pa še orožja za takšno borbo nismo imeli. Zagorci so torej prešli Sotlo zaradi nesporazuma okrog časa z enourno zamudo.

Takoj po prehodu Sotle so Zagorci del čete poslali v zasedo na cesti pri Podstredju, del čete pa na cesto proti Sedlarjevu, kot je bilo prej dogovorjeno. Ostali borci bataljona — ena četa — pa so prišli na pomoč nam v Šempeter. Pri mostu na Sotli jih je čakal in jih po najbolj bližji poti v Šempeter vodil Alojz Večko-Boris. Teško so se prebijali proti središču sovražnikove obrambe, ker so bili povsod pod nenichnim sovražnikovim ognjem. Prinesli so s sabo steklenice z bencinom in z njim zažgali del stavbe, kjer so se branili žandarji. Pri prehodu čez Sotlo so Zagorci v stražarnici našli tudi zabo ročnih bomb in več sto nabojev.

Okoli četrte ure sta se obe komandi odločili za zadnji napad na branilce z ročnimi bombami. Toda tudi sovražnik se je branil z bombami: metal je na nas snope s potremi ročnimi bombami skupaj. Takšen snop ročnih bomb je priletel v Ivana Kosteveca-Cirila, drugi pa v Janka Jutriša iz Zagorskega bataljona. Obe sta uspelo, da sta še pred eksplozijo odvrkla bombe in tako obvarovala sebe in ostale borce.

V tem, zadnjem silovitem napadu nam je uspelo pregnati žandarje iz bunkerjev, Modras, Ciril in Matevž iz Kozjanske čete ter Branko Varjačič in Jankovič iz Zagorskega bataljona pa so bili vdrti v žandamerijsko postajo. Žandarji so iz prvega nadstropja postojanke vrgli nanje ročno bombo, ki je ranila Jankoviča, doma iz Miljacke ob Sotli. Varjačič pa je zadela svetlobna raketa, ko se je iz pritličja pognal v zgornje prostore, in ga za nekaj časa onemo-

gočila za borbo. Ker se niso mogli prebiti v zgornje prostore do žandarjev, so se brez izgub vrnili iz stavbe.

Danilo se je že in po tem silovitem napadu ni bilo več verjetno, da bi zavzeli utrjene sovražnikove postojanke. Operativni oficir Zagorskega odreda Branko Cikojevič-Neno je okoli 5.30 ukazal umik proti Sv. Goram. Še pred tem ukazom je sovražnik skušal napasti zasedo Zagorcev na cesti Šempeter-Imeno. V zasedi pri Sokolu pa je Viktor Lipej-Godec streljal na osebni avto in ubil enega uniformiranega sovražnika.

Pred našim umikom iz Šempetra so žandarji izobesili belo zastavo. Tega se je razveselil Anton Varlec-Slavko in zavpil: Žandarji se predajajo! Takoj zatem je skočil preko ceste in ograje pri žandamerijski postaji, da bi bil prvi tam, to pa je bilo zanj usodno. Iz ene izmed strelnih lin je počulo, Slavko je bil zadet; dobil je težko rano. Da bi ga maščeval, je Anton Lah-Zmago preskočil ograjo in vrgel v stavbo bombo, toda tudi iz postojpa so takoj nanj vrgli bombo, vendar se ji je pravčasno izognil. Pravijo, da so kasneje žandarji govorili, da je bila to njihova zadnja bomba in da tudi nabojev niso več imeli.

● Smrt komandirja kozjanske čete Ivana Škvarča-Modrasa

Ko smo se okoli šeste ure umaknili iz Šempetra, smo se pod kozolcem dr. Kuneja našli Modras, Stanjko — puškomitraljezec, še dva druga borca in jaz. Občudovali smo mlade zagorske borce, preštevati njih in njihovo oborožitev in odzdravljali našim Slovincem, ki so se pomešali v kolono med Zagorce.

Kolona je šla okoli 150 partizanov in se je pomikala po stezi proti vrhu Sv. Gor. To je na nas Kozjance naredilo močan vtis, saj do tedaj še nikoli nismo videli toliko partizanov v eni koloni. Sam pri sebi sem razmišljal: „Toško nas je, da bomo lahko na Kozjanskem likvidirali vse sovražne postojanke.“ Verjetno so podobno čutili ob pogledu na kolono tudi drugi kozjanski borci. Le Modras je molčal in zamišljeno strel v svo juto.

Ko se je zadnji del kolone oddaljil od nas, se je Modras nenadoma predramil iz razmišljanja in spregovoril: „Vsi skupaj nismo uspeli, grem pogledat, kaj zdaj delajo v Šempetru.“ Njegovih besed nismo vzeli resno, dokler nismo opazili, da je res izginil izpod kozolca. Čez nekaj sekund smo zasedli strel in nato eksplozijo ročne bombe. Stanjko je zavpil: „Pričakajte ovde, idem vidjeti šta je s komandrom!“ Kmalu zatem smo zasedli dolg rafal iz Stanjkovega

puškomitraljeza. Nato smo se mi pohiteli proti graničarski stavbi in zagledali v Stanjkovih rokah Modrasov nahrbtnik. Stanjko pa nam je rekel: „Komandir je mrtav! Ispalio sam na bandu refal kao zadnji pozdrav mome komandiru!“ Molčali smo, oči so se nam orosile ob mrtvem komandirju.

Ker nisem imel nahrbtnika, sem dobil Modrasovega in njegovo pištolo štajer. Njegove puške pa Stanjko ni mogel pobrati, ker je bila na mestu, kjer bi tudi njega sovražnik lahko zadel.

Blizu kozolca so bili takrat tudi komisar naše čete Jože Planinc-Kostja, Milan Alič-Matevž in Alojz Večko-Boris. Ko so slišali strel in eksplozijo bombe, je Kostja, ki je poznal Modrasove nenadne odločitve, rekel Matevžu in Borisu: „To bo gotovo Modras! Stopite pogledat, kaj je z njim!“

Kot mi je pripovedoval Anton Vrbancič, ki je takrat živel v Šempetru, je Modras ubila eksplozija ročne bombe na robu kamnite škarpe. Eksplozija je v škarpi odločila kamen, ki je zadel Modrasa in mu zdrobil polovico čela in lobanje. Smrtonosno bombo so vrgli iz stavbe graničarjevi.

Še isti dan, 20. decembra, so graničarji Modrasa pokopali na pokopališču v Šempetru. Najprej so ga hoteli pokopati za pokopališčem, vendar je to preprečil komandir žandamerijske postaje Šempeter Henrik Wurmizter. Rekel je: „To je vojak in pokopati ga moramo tako, kot to pripada vsakemu vojaku!“ Čez nekaj dni so morali Modrasa odkopati in prenesti na dvorišče graničarske (Hohnječeve) stavbe, ker so ga pred pokopom pozabili fotografirati. Nato so ga ponovno položili v isti grob.

Tako je 20. decembra okoli šeste ure končal svoje življenje Ivan Škvarča-Modras, predvojni komunist, borec od leta 1941, proglašen za narodnega heroja 1951. leta.

Dne 20. decembra zvečer je prišel v Šempeter Steindl z dvema skupinama vermanov in s tremi težkimi strojnimi. Priprčili se je hotel, kako so preživeli napad „banditov“ in kakšno je razpoloženje nemških naseljencev po napadu. Bil je besen, in ko je srečal Antona Vrbanciča in njegovo sestro, poročeno Gabron, jima je grozil s pištolo in kričal: „Zakaj banditi niso nočjo napadli tudi vaših slovenskih družin?“ (Po izselitvi je ostalo v Šempetru in okoli še okoli deset slovenskih družin.) Pred odhodom iz Šempetra pa je Steindl tamkajšnji posadki ukazal, naj se bolje pripravi za obrambo. Zato so Nemci začeli že ponoči kopat streljake jarke okoli Šempetra.

● Ocena napada na Šempeter

Iz opisanih bojov za postojanko Šempeter vidimo, da vojaško Kozjanci in Zagorci nismo uspeli. Če se nam ne bi bil primeril časovni nesporazum pri začetku napada, bi bili združeni z odločnim napadom obah enot hkrati, sovražno postojanko gotovo zavzeli. Vendar si lahko mislimo, da bi utegnil biti uspeh za nas usoden. Če bi bila namreč postojanka padla, bi se bili mi te dni v Šempetru zadržali gotovo dlje časa. Ostali bi tam najbrž tako dolgo, da bi nas sovražnik iz smeri Imeno, Podstreda in Bizeljško napadel z močnejšimi enotami. Mi namreč nismo vedeli, da je nasprotnik že zgodaj zjutraj 20. decembra imel pripravljene za boj okoli tisoč mož

so za kazen že čez nekaj dni postali na vzhodno fronto.

Na Sv. Gorah smo se Kozjanci spoznali z drugo skupino petih Slovincov, ki so prišli v našo četo z Zagorci iz Hrvaškega Zagorja. (Dne 14. decembra pa nam je bil Edo Zidarčić-Tarzan pripeljal iz Hrvaškega Zagorja prvo skupino šestih slovenskih borcev.) V Rautnerjevi hiši smo previli tudi naša dva ranjena. Po sedmi uri smo nadaljevali pohod v smeri Vrhovnice Javorje-Osredok, kamor smo prišli okoli desete ure.

● Nemška poročila o napadu na Šempeter

Sporočilo Steindla, vodje Štajerske domovinske zveze, 20. decembra 1943 šefu civilne uprave za Spodnje Štajersko o partizanskem napadu na Šempeter pod Sv. Gorami pravi: „20. decembra 1943 ob 9.55. Prosim, da poročilo takoj izročite gauleiterju in drž. namestniku gospodu dr. Sigfriedu Ueberreitherju. Zaupno! Pri Šempetru pod Sv. Gorami se je položaj zelo poslabšal. Iz Šempetra pod Sv. Gorami ne moremo dobiti nobene zveze. Baje je prišla iz Hrvaške banda, ki šteje nekaj tisoč mož. Ukrenil sem vse potrebno in bom poročal, brž ko bom seznanjen s podrobnostmi.“

Komanda varnostne policije in varnostne službe Spodnje Štajerske pa je 21. decembra 1943 v boju pri Šempetru pod Sv. Gorami poročala: „Maribor, 21. decembra 1943. Zaupno! Zveznemu vodstvu Štajerske domovinske zveze, v roke SA oberfuehrerju Steindlu (osebno) 20. decembra 1943 ponoči ob tretji uri je tisoč banditov pri Šempetru pod Sv. Gorami prešlo nemško-hrvaško mejo in zasedlo Šempeter pod Sv. Gorami, ki ga imajo še zdaj v posesti. Na tem območju so pretrgane vse telefonske zveze. Po operacijskem povelju, ki smo ga našli pri padlem kurirju, je banda, pri kateri je tudi XII. Štajerska brigada, na Sv. Gorah, Vrhovnicah, Javorju in Pustem vrhu. Iz povelja je tudi razvidno, da morajo banditi na omenjenih položajih čakati na nadaljnja povelja. Po poročilih, ki smo jih dobili 21. decembra 1943, so sile vermanšta pod vodstvom zveznega vodje Steindla osvobodile Pišce in Šempeter pod Sv. Gorami in tam čakajo na okrepitev. V Pišce so privedli tri prebežnike.“

„Da bi uničili bandite, ki so pri Šempetru prodrli iz Hrvaške, so angažirali sile 14. SS policijskega polka, ki so jih okrepili tanki in vermanšta pod vodstvom zveznega vodje Steindla. SS sturbannfuehrer Vogt.“

Odloemek iz vojnega dnevnika 18. polka deželnih strelcev o angažiranju enot v prostoru severno od Brežice: „649. bataljon, 20. decembra 1943. Večje skupine band so napadle Šempeter in Pišce. Čete so bile v akciji pri Podstredju, Šempetru pod Sv. Gorami, na Bizeljskem in v Pišcah.“

Izvod iz poročila 3. čete 611. bataljona deželnih strelcev 30. decembra 1943 o akciji pri Šempetru od 20. do 25. decembra 1943: „20. decembra se je četa 50 mož pod poveljstvom dveh oficirjev in 6 podoficirjev ob 13. uri na dveh tovornjakih odpeljala čez Bizeljsko naravnost v Šempeter pod Sv. Gorami. Prišla je tja ob 14.35. Tam so banditi v prejšnji noči izvedli hud napad na graničarsko in orožniško postajo ter na zasebne hiše. Napadali so od 0.4 do 7. ure zjutraj. Graničarska postaja je bila pri tem izpostavljena najhujšemu pritisku. Lastne izgube 3 težko in 3 lažje ranjenih, 2 graničarja so ujeti, odpeljali, nato pa popolnoma slekli in izpustili. Izgube banditov: 1 vodja banditov (pol komisar) ubit, 1 ujet in okrog 50 ranjenih. V Šempetru in bližnji okolici ni bilo ob prihodu naše čete nobenega sovražnika. Popoldne pa je bilo opaziti močnejše premike na hrvaški strani in na Sv. Gorah. Pričakovati je bilo, da bodo banditi, kot so pred odhodom zagrozili, znova napadli. Šempeter je četa zavarovala s štirimi poljskimi stražami, dve drugi poljski straži sta postavili obmejna carinska zaščita in krajevni vermanšta. Podpisani Hildebrandt, stotnik in komandant čete.“

Iz poročila 3. čete 611. bataljona vidimo, da je bila to prva sovražnikova enota, ki si je šele ob 13. uri upala priti v Šempeter.

Iz navedenih odlomkov poročil vidimo, da je sovražnik visoko precenil število Zagorcev. To je dokaz, kako je napad prestrašil ne le nemške naseljence, temveč tudi vojaške in politične kroge.

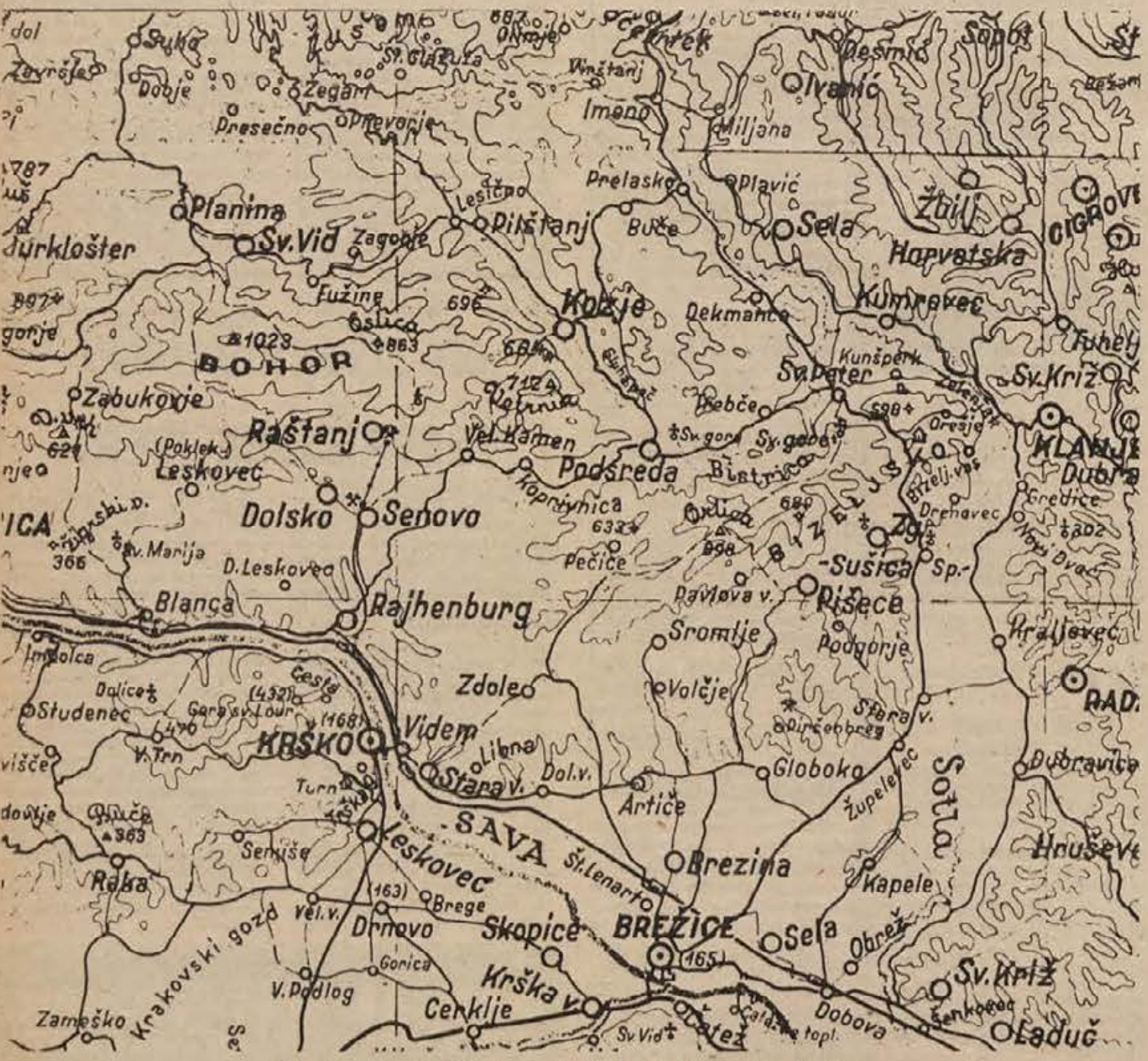
● Od Šempetra do Osredka

Kolona Kozjancev in Zagorcev se je nekoliko pred sedmo uro ustavila pri Rautnerjevi hiši na Sv. Gorah. Tu smo ujetim sovražnikom pripravili kratko politično predavanje o pomenu in cilju naše borbe. Ker so bili ujetniki Avstrijci, smo jih poslali nazaj v postojanko Šempeter. Pred odhodom so nam morali izročiti svoje dobre uniforme, mi smo jim pa dali naše najbolj obrabljene bluže, bluze in čevlje. Te naše začasne ujetnike

● Spopad na Preski

Po predvidenem načrtu za uničenje Kozjanske čete je sovražnik 20. decembra leta 1943 v zgodnjih jutranjih urah iz smeri Pišce-Stromlje-Zdole-Veliki Kamen koncentriral v rajonu Drenovec in Osredok okoli tisoč mož. Koncentracija sovražnikovih enot ni bila v nobeni zvezi z našim napadom na Šempeter v noči od 19. na 20. decem-ber.

(Se nadaljuje)

Prizorišče decembrskih bojov Kozjanske čete in I. Zagorskega bataljona

IMV
INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL
NOVO MESTO

PROSTA DELOVNA MESTA

Zaradi povečanja proizvodnje avtomobilov in prikolic odpiramo nova delovna mesta in vabimo k sodelovanju:

- več kvalificiranih delavcev — ključavničarjev, kleparjev, avtomehanicov, avtoličarjev, varilcev in mizarjev
- več priučenih delavcev v kovinski in lesni stroki
- več nekvalificiranih delavcev za delo v proizvodnji avtomobilov in proizvodnji prikolic

Kandidati za zaposlitev naj pošljejo pismene ponudbe kadrovsko-socialni službi podjetja.

Na progah, kjer ima podjetje organiziran avtobusni promet, je prevoz zagotovljen.

PRIVOŠČITE SI TO ZADOVOLJSTVO!

Lasko pivo

COSMOS, Ljubljana
TOVARNA BELT, Črnomelj

razpisuje
licitacijo za prodajo

KALILNE PEČI SCML — 50-50

Licitacija bo 9. 2. 1972 v prostorih tovarne BELT, Črnomelj, in sicer od 8. do 9. ure za družbeni sektor, po 9. uri za zasebnike.

Ogled je mogoč vsak dan, razen nedelje. Izklicna cena je 11.550 din.

KMETIJSKO IN TRGOVSKO PODJETJE

AGRARIA, Brežice
razpisuje prosta delovna mesta
KURJAČA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še tele:

1. imeti mora strokovni izpit izprašanega kurjača za visokotlačne kotle,
2. nastop 1. 5. 1972,
3. osebni dohodek po pravilniku podjetja,
4. stanovanje ni zagotovljeno.

Pismene ponudbe je treba poslati upravi podjetja najpozneje do 10. 2. 1972.

oglasnite v Gol. listu!

KOVINARSKA
TOVARNA INDUSTRIJSKE OPREME
IN KONSTRUKCIJ, KRŠKO

zaradi razširitve poslovanja potrebuje nove delavce in

objavlja
prosta delovna mesta za

50 KV ključavničarjev

Pogoji:

odslužen vojaški rok, poskusna doba 3 mesece.

Interesenti naj vložijo ponudbe in se zglasijo na razgovor v kadrovskega oddelku podjetja.

Objava velja do zasedbe delovnih mest.

Gostinsko podjetje
»HOTEL KANDIJA« Novo mesto

razglasa
zaradi povečanega obsega dejavnosti naslednja prosta delovna mesta:

1. šefa recepcije
z višjo ali srednjo šolsko izobrazbo gostinsko-turistične smeri; obvezno znanje najmanj dveh tujih jezikov (nemščine in italijanščine) ter znanje strojepisja;
2. materialnega knjigovodje — administratorja
s srednješolsko izobrazbo in najmanj 2 letoma prakse na enakem ali podobnem delovnem mestu;
3. namestnika šefa strežbe — inštruktorja
s hotelsko šolo;
4. nočnega portirja
starejša resna oseba z veseljem do tega poklica;
5. čistilke
starejša oseba, ki bo vzdrževala sanitarije in samostojno kasirala uporabnino;
6. natakarja — točaja
gostinska šola ali polkvalifikacija z daljšo prakso;
7. kuharice
gostinska šola;
8. več vajencev za kuhinjo in strežbo

Nastop dela je možen takoj. Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov in dogovoru. Interesenti naj se osebno oglašijo v upravi podjetja zaradi dogovora.

ZAHVALA

Ob prerani in bridki izgubi moje nepozabne žene, naše skrbne in dobre mame, stare mame in sestre

JOSIPINE MERVAR, roj. JANC
žene posestnika in gostilničarja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste našo nepozabno mamo v tako velikem številu spremili do preranega groba, ji poklonili vence in cvetje ali drugače počastili njen spomin in nam izrazili sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali in nam stali ob strani. Zahvaljujemo se gospodu župniku za cerkveni obred in pevskega društva »Dušan Jereba«.

Hrib, Skrjanče, Novo mesto, Piran, Ljubljana, Lešnica

Zalujoči: mož Ivan, hčerke Zlata Cvetka in Jožica, vnuki in vnukinje, bratje in sestre ter vse drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob prerahi in bridki izgubi našega bratranca, brata in strica

FRANCA KLEMENČIČA
z Rake

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku. Zahvaljujemo se dr. Pireu, zdravniškemu osebju pljučnega oddelka v Novem mestu in gospodu župniku. Posebno zahvalo smo dolžni gasilskemu društvu Raka za častno stražo, spreved ter predsedniku društva tov. Bambiču za poslovilne besede. Enako se zahvaljujemo sindikatu »Industrije obutve«, Novo mesto, družini Žabkarjevi, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so se od pokojnika poslovili v tako velikem številu.

Raka, Kovor, Celje, Tržič

Zalujoče družine: Mladič, Klemenčič, Končanovi

ZAHVALA

Po hudi bolezni in trpljenju nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

NEŽA MAURIN

iz Črnomlja

Iz srca se zahvaljujemo osebju Zdravstvenega doma v Črnomlju, gospodu župniku in kaplanu za obisk pri bolnici ter za pogrebni obred, cerkvenemu pevskemu zboru, sosedom in sorodnikom, ki so nam v najtežjem trenutku priskočili na pomoč, darovalcem cvetja in vencev ter vsem, ki so nam izrekli sožalje. Še enkrat iskrena hvala!

Zalujoči: hčerka Nežka z družino, sin Vilko z družino, sin Rudi z družino in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Po hudi bolezni nas je v 75. letu starosti zapustil naš dragi oče in stari oče

JAKOB BOHTE

aktivist NOB od 1943. leta

K zadnjemu počitku smo ga pospremili v nedeljo, 23. januarja na pokopališče v Vojni vasi.

Vojna vas, Novo mesto, Zagreb, Maribor, 23. januarja 1972

Zalujoči: sin Jože in hčerke Marija Zinka in Danica z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni, boleči izgubi nenadomestljive mame in stare mame

ANTONIJE ŽUPAN

iz Dobrave 7 pri Kostanjevici

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, znancem, darovalcem cvetja in vencev ter vsem, ki so spremili pokojno na zadnji poti. Iskrena hvala tudi gospodu župniku.

Zalujoči: hčerka Mica z otroki, sin France iz Kanade, brat, sestre in drugo sorodstvo

ČEVLJARSKO PODJETJE
MOKRONOG

razpisuje mesto

DIREKTORJA

POGOJI:

1. srednja izobrazba ekonomske ali usnjarske stroke z 1-letno prakso na vodilnem delovnem mestu ali
2. visoka kvalifikacija usnjarske stroke s 3-letno prakso na vodilnem delovnem mestu ali
3. kvalificiran delavec usnjarske stroke z 10 leti delovne dobe v proizvodnji obutve in najmanj 3 leti prakse na vodilnem delovnem mestu.

Ponudbe je treba dostaviti v 15 dneh po objavi razpisa. Nastop službe takoj.

ISKRA

tovarna usmerniških naprav,
Novo mesto
v ZP ISKRA, Kranj

ISKRA

objavlja
prosta delovna mesta

1. NABAVNEGA REFERENTA

2. DVEH PK DELAVCEV

Od kandidatov zahtevamo strokovno usposobljenost, in sicer:

pod 1. srednja šola ekonomske, elektro ali strojne smeri in dve leti ustreznih delovnih izkušenj,

pod 2. dokončana osnovna šola.

Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Prijave pošljite do 10. februarja 1972 na splošni sektor tovarne.

ZDRAVSTVENI DOM NOVO MESTO

objavlja
prosta delovna mesta za:

1. fakturista
2. statistika
3. patronažne medicinske sestre v novem mestu in Krškem

Pogoji:

pod 1. in 2. ESS ali nepopolna srednja šola in praksa, pod 3. višja šola za medicinske sestre ali srednja medicinska šola s prakso.

Nastop službe je mogoč takoj.

Pismene ponudbe pošljite na gornji naslov v 8 dneh po objavi.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Jože Rupar, Vinko Zupančič, Stanko Tramte, člani Krke, tovarne zdravil, Novo mesto: Ana Zupc, Ivan Kocjančič, Stane Tekavec, Marjan Lazar, Marija Irt, Alojz Može, Ivan Fabjančič, Drago Les, Pepca Setina in Franc Nadu, člani Novoteksa, Novo mesto; Sonja Može, Anton Gorenčič, Darko Markovič, Jože Makovec, Jože Senica in Dušan Kmet, člani Novolesa, Straža, Ivan Hrovat, član Komunalnega podjetja, Novo mesto; Franc Kreh, član Gorjancev, Straža, Ivan Božič, Ivan Perše, Anton Cvelbar, Franc Krnc, Stefanija Pavlin, Jože Dežman in Franc Udovč, člani IMV Novo mesto; Jože Mikec, član Sekcije za vzdrževanje prog, Novo mesto; Jože Žigman, član GG Novo mesto; Anton Jereb, Jožefa Kolenc, Jožica Zorko in Martina Zorko, člani Novoteksa, Novo mesto; Alojz Rogelj, član Cestnega podjetja, Crnomelj; Rado Zupančič, upokojenec iz Novega mesta; Janez Mavsar, član Belta, Crnomelj; Martin Peterlin; član Novoteksa, Novo mesto; Janez Kastelic in Marija Ves, člana Pionirja, Novo mesto; Marija Fortun, Ladislav Marentič, Katica Mužar, Katica Zvonkovič, Ana Dembič, Anica Stefančič, Francka Kobe, Marija Vidnjelčič, Marica Hribljan, Kristina Balač, Anica Kostelc, člani Novoteksa, Metlika; Janez Muc, Anica Jakofčič, Stanka Brajkovec, Jože Jurejevčič, Janko Ferenc, Boža Marentič, Ana Kočevar, Vera Kikelj, Franc Gorše, Ivan Hrovat, Marija Tomc, Anton Milek, Miroš Omerzel, Martin Nemanič, Stelka Brkja, Katica Kobe, Nada Cindrič in Martina Kočevar, člani Beti, Metlika; Anton Stublar in Jože Skof, člana Mesarije, Metlika; Milka Barlič, frizerka iz Metlike; Franc Majzel in Ivan Slobodnik, člana Mercatorja, Metlika; Ivan Ružič, upokojenec iz Metlike; Jože Režek, član Komunalnega podjetja, Metlika; Jože Vuk, Jože Zlogar, kmet iz Radovnice; Stanko Trček, Jože Klobučar in Jože Slanc, plekarji iz Metlike; Marija Kuzmijak, gospodinja iz Bojanje vasi; Marija Zlogar, Milka Vuk in Ana Bajuk, gospodinjice iz Radovnic; Ivanka Matešič, gospodinja iz Kraškega vrha; Martin Zupančič, član Pekarije, Metlika; Jože Adlešič in Franc Majhen, člana Kmetijske zadruge, Metlika.

Ob boleči izgubi našega draga moža, očeta in starega očeta

ALOJZA CIRNSKEGA iz Rigonc pri Dobovi

se zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje, mu darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami in ga spremlili na zadnji poti. Zahvaljujemo se sosedom za nesebično pomoč, ZB za podarjeni denar namesto venca, Mihi Deržiču iz Rigonc in tajniku ZB za severno mejo, Klemenčiču iz Brežic za izrečene ganjive poslovilne besede doma in ob grobu, kolektivu SV Novo mesto za podarjeni venec in prevoz s pokopališča, gospodu župniku za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: žena s hčerko Franco, sinova in hčere z družinami ter drugo sorodstvo

Ob prerani izgubi naše drage mame, stare mame in tete

AMALIJE POJE iz Mlake pri Kočevju

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani v času njene bolezn, nam izrekli sožalje, poklonili vence in cvetje in jo v tako velikem številu spremlili na njeni zadnji poti. Posebna hvala dr. Rupniku za skrb v času bolezni, gospodinjici za poslovilne besede, godbi in gospodu župniku za obred. Se posebna hvala vaščanom za razumevanje in tolažbo. Vsem še enkrat najlepša hvala.

Zalujoči: sinovi Ivan, Lojze, Branko z družinami, hčeri Milka in Irena z družinama

Vsem, ki so sočustvovali z nami, nam kakorkoli pomagali in darovali vence ob težki izgubi naše ljube mame

KRIŽEVE MAME iz Gornje Brige

se iskreno zahvaljujemo. Posebej se zahvaljujemo ZB NOV s tovariši Jakobom Pojetom, Milanom Opačičem in Vekoslavom Fargjem, bivši CT KPS s tov. Tonetom Ožboltom, posestvu „Snežnik“ s tov. direktorjem Maksom Štebljem, Kočevski godbi in ostalim, ki so bili z nami v tej veliki žalosti.

Zalujoči: sinova Tone in Jure z družinama
Kočevje, 21. 1. 1972

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI: obéinake konferencie SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoč, inf. Janez Gačnik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gošnik, Jože Jeke, Franc Lapaš, Lofzka Potrč, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Zvirčič

UREJBUJE: UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Slavko Dokl, Marjan Legan, Jože Princ, Jože Spilchal, Jožica Tepper, Ivan Zoran in Alfred Zelnik. Tehnični urednik: Marjan Moskon

IZHAJA vsaki četrtrek. Posamezna številka 1 dinar. Letna naročnina 49 dinarjev, polletna 24,50 dinarjev, plačljiva vnaprej — za inozemstvo 100 dinarjev ali 6 ameriških dolarjev oz. 20 DM (ali ustreza druga valuta v vrednosti 6 ZDA dolarjev)

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu (45 mm oz. 16 centov) 23 din, 1 cm na določenih straneh 45 din, 1 cm na prvi, srednji in zadnji strani lista: 66 din. Vsak mali oglas do 10 besed 10 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 4 od 6. 1. 1971 — Za oglase odgovarja Mirko Vesel

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: (068) 21-227 — Nenarocnih rokopolisov in fotografij ne vračamo — Tiska tiskarna „Ljudske pravice“ v Ljubljani

Ob težki in boleči izgubi moje drage sestre

FRANČIŠKE BETICA iz Zasapa pri Cerkljah ob Krki

se najpristicneje zahvaljujem vsem, ki so mi stali ob strani v težkih dneh bolezni. Posebno se zahvaljujem dr. Nemetku, ki ji je pomagal lajšati bolečine. Iskrena hvala gospodu župniku za opravljeni obred in pevkam, ki so ji zapele ob odprtem grobu. Najlepše se zahvaljujem tudi vsem sosedom, posebno Jančevim, kakor tudi prijateljem in znancem, ki so poklonili poklonili vence in cvetje, in vsem, ki so spremlili na njeni zadnji poti.

Neotolajživi: sestra Marija, nečakinja Malka z družino, družina Cektar in sestrična Franciška Mohar

POPRAVEK

Pri zahvali za pokojno MARIJO GORNIK, roj. ILC, iz Podklanca pri Sodražici se je po pomoti tiskarne vrnila napačna letnica: pokojna je umrla 26. decembra 1971 in ne 1970. S tem napako popravljamo in se obenem opravičujemo za pomoto.

Upokojenke Krke, zbrane na svojem sestanku dne 14. 1. 1972, so poklonile 110 din Društvu slepih v počastitev spomina Toneta Potočarja, sina njihove članice.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Verica Bičan iz Draganjca sela — dečka, Grozdana Dojčimovič iz Brežic Zvonkova; Danica Cokanič iz Novakov — An-drejo; Olga Preskar iz Dednje vasi — Jožico; Ivanka Habinc iz Krškega — Cvetko; Emilija Marinček iz Cerklj dekleko; Rozika Petrič iz Vel. Jazbine — Ivico, Ljudmila Stritar iz Pokleka — dečka; Kristina Golobič iz Gor. Lenarta — deklico, Albina Kolman iz Metnega vrha — Mar-janco; Marija Kozole iz Lukev — Stefanjo; Jožica Dobrina iz Trebč — Boštjana; Olga Turk iz Sevnice — Dejana; Erna Krajnc iz Brestanice — Andreja; Fanika Mbič iz Slanega dola — Ljiljano; Ljiljana Skrbič iz Sanobora — Ireno. — Cestitamo!

Ob nepričakovani izgubi naših ljubljanih in skrbnih staršev

ALOJZA in TEREZIJE SKUBIC Gor. Kamence 15

se iz srca zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izreze sožalja, SGP PIONIR — lesni obrat za podarjene vence in vsem darovalcem vencev in cvetja. Posebna hvala sosedom in vaščanom za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih, za sočustvovanje z nami in spremstvo na zadnji poti, častiti duhovščini za pogrebne slovesnosti in vsem tistim, ki so prišli k zadnjemu slovesu.

Zalujoči: sinova France z ženo, Lojze z družino, hčerki Marija Pisto-nik z družino, Ana z možem, brat France, sestra Lofzka in drugo sorodstvo

Ob smrti našega draga moža, očeta in starega očeta

JOŽETA MARINČA iz Kočevja

se najlepše zahvaljujemo zdravniku dr. Hriberniku iz Kočevja za požrtvovalno delo pri zdravljenju, vsem sorodnikom, sosedom, znancem in kolektivni podjetja „INKOP“ za izrečeno sožalje in darovano cvetje ter vsem, ki so spremlili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se gospodu župniku iz Kočevja, posebno pa gospodu dekanu iz Fare za poslovilne besede ob grobu. Vsem še enkrat najlepša hvala!

Zalujoči: žena in otroci z družinami

Ob boleči izgubi našega draga moža, očeta, starega očeta in strica

IVANA DREMSAKA iz Lončarjevega dola

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam izrekli sožalje. Zahvaljujemo se tudi tov. Francu Krajncu za poslovilne besede, posebno pa tovarišu Dobovšku za govor ob odprtem grobu, borec za severno mejo, ki so spremlili pokojnika na zadnji poti, ter gospodu kaplanu za obred.

Zalujoči: žena Franciška, sin Lojze ter hčerke: Vera, Mimi z možem, Ivanka z družino in Fanika z družino

Ob prerani izgubi draga moža, očeta in brata

JOŽETA FINKA iz Poljan 1

se zahvaljujemo vsem sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč. Posebno se zahvaljujemo GO Podturn, KO ZB Dol. Toplice, SZDL Dol. Toplice in Poljane, organizaciji ZROP Dol. Toplice in SGP PIONIR, Novo mesto. Najlepša hvala za poslovilne besede tov. Spornarju, tov. Strnu in inž. Klančičarju ter pevskemu društvu. Se enkrat hvala za darovane vence in vsem, ki ste ga spremlili na zadnji poti.

Zalujoči: žena Marija, sinova Jože in Nande ter drugo sorodstvo

Ob boleči izgubi našega draga moža, očeta, brata, starega očeta in strica

ANTONA AVBARJA iz Globodola

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, vaščanom, sorodnikom in znancem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih in ga v tako velikem številu spremlili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni kolektivu tovarne zdravil „Krika“ iz Novega mesta, stalni službi RS NZ Slovenije, gospodu župniku in ostalim duhovnikom. Vsem še enkrat hvala.

Zalujoči: žena Jožefa, hčerki Mimi in Anica z družino, sinovi Ivan, Lojze z ženo Marijo, Tone in Jože z družinami ter sestra Amalija

Ob nenadni, tragični smrti draga očeta, moža, brata in strica

JANEZA BOGOVIČA iz Lok pri Zdolah

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sočustvovanje ter ga spremlili na zadnji poti. Prisrčna hvala vaščanom za plemenito, nesebično pomoč, darovalcem vencev, kolektivu Kovinarske, vaščanom, aktivu ZMS Zdole ter vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali. Prav tako se zahvaljujemo gospodu župniku iz Zdol.

Zalujoči: sin Bernard, žena Terezija, hčerka Marija in drugi sorodniki

SAMSKI FANT (24-175), če dalj časa zaposlen v tujini, z lepo službo in poklicem želi spoznati sebi primerno dekle, po možnosti z malo znanjem nemščine. Resnejše ponudbe pod „Zelim si dom in družino“.

OBVESTILA

Ljubi ženi oziroma mami Pavli Zupančič iz Sel — Semberka 16 za njeno dvojno praznovanje vse najboljše in da bi dobro praznovala, želijo mož Tone in otroci Anica, Tone, Jože in Miha.

Dvajset let mineva, odkar sta stopila na novo življenjsko pot in si objubila večno zvestobo skrbna očka in mamica Jože in Milka Pucelj iz Odre pri Trebnjem. Iskreno juna čestitajo, želijo obilo zdravia ter družinske sreče hvaležni otroci, sin Jožko, hčerki Jožica z možem Rafkom, Vida z možem Francijem ter vnuk Petreček.

Ljubemu možu in očku Jožetu Cvelbarju iz Novega mesta želiva za 30. rojstni dan še veliko lepega na življenjski poti, kjer naj ga vedno spremljata pesem in radost — žena Majda in hčerka Jernjka. Cestitki se pridružujejo ostali sorodniki.

Ivani in Lojzetu Pungersiču iz Dolnjih Radulj pri Bučki iskreno čestitamo za 50-letnico skupnega življenja — otroci z družinami.

Dragi ženi in mami Mariji Gričar iz Ločne želimo za dvojno praznovanje veliko sreče, zdravia in zadovoljstva. Mož Rihard z družino.

PREKLIC

Anton Košiček, Zužemberk 140, preključujem in obžalujem žaljivke izrečene 23. 12. 1971 in 8. 1. 1972 napram Slavku Gliha, Zužemberk 74 in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Svoj preklic zaradi neljube pisalne pomoče popravljam v toliko, da preklicujem kot neresnične vse besede o Ivanki Vučajnik, bolničarki iz Dobove 41, in ne Mariji Vučajnik, kot je bilo pomotoma navedeno. Ivan Kovačič, bolničar iz Brežic, Cernelčeva 4.

OBVESTILA

IZDELUEJEM cementne zidake (bloke). Se priporočam. Leon Kušljan, Sentjerne 122.

CENJENE GOSTE obveščamo, da je prenovljena gostilna Springer v Trebnjem ponovno odprta. Se priporočamo.

ŠETKE ZA LOŠČILCE in za sesalce za prah obnovi šetarstvo Armič, Ljubljana, Tržaška 52. Izdelujem tudi šetke za čiščenje radiatorjev — nov izdelek, ki temeljito očisti rebra radiatorja vsega prahu, ki zadržuje oddajanje toplote.

GRADITELJI! Izdelujem aluminijasta okna in vrata, predelne stene, kioske, izložbe, aluminijaste verande in vetrolove. Jože Hrovat, Domžale, Krakovska 25.

ENODNEVNE PIŠČANCE, bele težke, rjave in rjne, srednje težke, lahko dobite v valilnici na Senovem vsako sredo od 19. januarja dalje po konkurenčni ceni. Uspoštevano ustna in pismena naročila. Priporoča se Mijo Gunjilac, valilnica, Senovo 72.

ZAHVALBA

Ob izgubi naše drage sestre in tete

KATARINE VIDMAR iz Gor. Mraševega

se lepo zahvaljujemo vsem, ki so spremlili na njeni zadnji poti. Iskrena hvala gospodu župniku ter pevcem iz Vavte vasi, vaščanom, prijateljem in znancem.

Zalujoči: brat Luka in drugo sorodstvo

Po kratki bolezn nas je zapustila naša draga mama

MARIJA NOVAK iz Loke pri Sentjerneju

Zahvaljujemo se vsem, ki ste jo spremlili na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo internemu oddelku splošne bolnice v Novem mestu za zdravljenje in nego, kolektivu IMV za podarjeni venec in gospodu župniku za obred.

Zalujoči: hčerka Jožica in sinova Lojze in Jože z družinami ter drugo sorodstvo

„Bob, Carol, Ted, Alice“. Od 2. do 4. februarja franc. barvni film „Rekrut“.

KOSTANJEVICA: 30. januarja egiptovski barvni film „Ljubezen v sencu piramide“.

KRSKO: 29. in 30. januarja ameriški barvni film „Bilo je nekoč na Divjem zahodu“.

MFTLIKA: Od 28. do 31. januarja ameriški film „Plinska luč“.

MIRNA: 29. in 30. januarja „Tetoviran“.

NOVO MESTO: Od 26. do 31. januarja ameriški barvni film „Love story — Ljubezenska zgodba“.

RIBNICA: 29. in 30. januarja ameriško-nemški barvni film „Smrtonosni strel v Brodwayu“.

SEVNICA: 29. in 30. januarja francoski film „Barčiča po morju plava“.

TREBNJE: 29. in 30. januarja barvni zgodovinski film „Taras Bulbaj“.

PRO DAM

PRODAM SPALNICO po ugodni ceni. Obisk dopoldne in popoldne. Naslov v upravi lista (113/72).

PRODAM motorno kosilnico „Figaro“. Franc Lušek, Kuzarjev kal 4, 68000 Novo mesto.

PRODAM kravo s telikom. Mišjak, Borčičevo 1. Novo mesto.

PRODAM motorni okopalnik HOLDER 7 KM (širina freze 35 do 120 cm), motorno kosilnico in kombinirane grablje BUCHER-VOGEL-U NOTT. Slavko Lofzar, Rožanc 17, Crnomelj.

UGODNO PRODAM radijski aparat „Triglav“ in električni štedilnik „Gorenje“. Cerne, Sentjerne 98.

PRODAM 2.000 kg detelje lucerne. Naslov v upravi lista (126/72).

PRODAM stroj za izdelavo zidne opeke s tremi modeli in tovorni avto TAM — 2 toni. Ogled vsak dan. Franc Pavlin, Potov vrh 54, Novo mesto.

PRODAM motorno žago Super Dolmer, malo rabljeno, po zelo ugodni ceni. Franc Zorič, Zbure 1, Šmarjeta.

KUPIM

KUPIM elektromotor od 8 do 10 kilovatov, od 500 do 1000 obratov. Rozman, Potok 18, Straža.

POSEST

KUPIM kmečko hišo (hišico) z nekaj zemlje. Ponudbe pošljite na upravo lista pod „Sončna lega“.

PRODAM VINOGRAD v zelo dobrem stanju z zidanico, zgoraj pripravljen za vikend. Matevž Kelhar, Veliki kamen 47, 68282 Koprivnica pri Brestanici.

PRODAM VINOGRAD pri Zajčjem vrhu, Franciška Spanovec, Gor. Težka voda 16, Stopiče.

PRODAM 23 arov vinograda v Dre-novcih pri Straži ali Senušah. Prevoz je možen z avtomobilom. Po-izve se pri Cvelbarju, Mriča vas 2, Sentjerne.

PRODAM VINOGRAD v bližini Novega mesta, primeren za vikend. Naslov v upravi lista (122/72).

ODDAM V NAJEM ali prodam 8 arov vinograda v Potovski gori. Martin Košmrlj, Potov vrh 6, Novo mesto.

UGODNO PRODAM vinograd v Stražnjem vrhu pri Crnomlju ob glavni cesti. Zglasite se na naslov: Kočevar, Rožanc 10, Crnomelj.

V KOPRIVNICI 16 pri Brestanici je naprodaj parcela. Vse informacije pri Marji Taškar, Koprivnica 19 pri Brestanici.

UGODNO-PRODAM enodružinsko hišo mešane gradnje z garažo, centralno kurjavo, vrtom in telefonskim priključkom. Vseljiva po dogovoru. Zglasite se po telefonu 21-289 v popoldanskem času ali osebno. Stane Pustavrh, Novo mesto, Pot na Gorjance 15.

RAZNO

POROČNI PRSTANI! — Darilo po najnovjši modi vam izdelata zlatar v Gosposki 5 v Ljubljani (poleg univerze). — Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

38-LETNA želi spoznati dobro-srečnega moškega do 45 let s stano-vanjem — zidarja ali s podobnim poklicem. Ponudbe pod „Bodiva srečna“.

V NAJEM vzmam gostinski lokal, po potrebi tudi prenovim. Po-nudbe pošljite na naslov: Stane Nadu, Džakovičeva 10, Ljubljana.

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 28. januarja — Peter Sobota, 29. januarja — Franc Nedelja, 30. januarja — Martina Ponedeljek, 31. januarja — Vanja Torek, 1. februarja — Ignac Sreda, 2. februarja — Marija Četrtek, 3. februarja — Blaž

KINIO

BREŽICE: 28. in 29. januarja ameriški barvni film „Zivela Amerika“. 30. in 31. januarja jugoslovanski barvni film „V gori raste zelen bor“.

BRESTANICA: 29. in 30. januarja ameriški film „F — kot flint“.

CRNOMELJ: 28. januarja francoski barvni film „Maževalec z mečem“. 30. januarja ameriški barvni film „Okrađi svojega bližnjega“. 1. in 2. februarja ameriški barvni film

malio glasi

SLUŽBO DOBI

HRANO IN STANOVANJE dam fantu, ki bi po službi pomagal na kmetiji. Služba se dobi v tovarni. Anton Rupar, Zabnica 33, pri Kranju.

HRANO IN STANOVANJE nudim dekletu, ki bi po službi pomagala na kmetiji. Služba se dobi v tovarni. Porenta, Zabnica 2 pri Kranju.

GOSTINSKO PODJETJE Turist, Lesce, sprejme 1 kuharico in 1 natarcarico za stalno. Stanovanje in hrana v podjetju. Nastop službe po dogovoru.

SLASNICARSTVO sprejme za delo v proizvodnji 2 pridni kmečki dekleti. Hrana in stanovanje v hiši. Nastop službe takoj. Zglasite se pisмено. Hrastar, Rožna ulica 37, Ljubljana.

KUHARICO, samostojno kvalificirano ali priučeno, natarcarico in kuhinjsko pomočnico sprejememo v stalno zaposlitev. Hrana in stanovanje v hiši. Gostilna „Rožnik“, Ljubljana — Gankarjev vrh.

MIZARSKI POMOČNIK, lahko tudi priučen — začetnik ali vajenec dobi stalno službo. Ugodno nudim stanovanje in hrano. Pohištvu Kurnk, Sevnica.

GOSPODINJSKO POMOČNICO iščemo. Razgovor od 17. do 19. ure ali pisмено na naslov: Prevec, Roška 21, Ljubljana.

TAKOJ ZAPOSLEM dva mizarja. OD zelo dober. Muško Jurkovič, „Splošno mizarstvo“, Izola, Po-stojnska 7.

SPREJMEM takoj starejšo žensko ali mlajše dekle za varstvo dveh otrok. Nudim hrano in stanovanje. Plača po dogovoru. Jože Perko, V Brezov log 32 (Novoteksovo naselje), Novo mesto.

SPREJMEM VAJENCA za avtokle-parsko obrt. Stane Pustavrh, Krško, CKZ 139.

SPREJMEM pridnega pekoveškega pomočnika. Hrana in stanovanje zagotovljena. Plača po dogovoru. Pekarna Davorin Vidic, Jesenice, Bratov Rupar 9, Gorenjska.

SLUŽBO IŠČE

ZELIM SE ZAPOSLETI v gostilni. Naslov v upravi lista (131/72).

STANOVANJA

ODDAM opremljeno sobo ženski, ki bi v dopoldanskem času pazila na otroke. Ostalo po dogovoru. Vo-čićeva 52, Novo mesto.

ODDAM opremljeno sobo sam-ske-mu moškemu. Naslov v upravi lista (115/72).

MLADA ZAKONCA brez otrok iščeta enosobno stanovanje ali sobo s posebnim vvhodom in kopalnico. Ponudbe pod „600 ND“.

ODDAM SOBO z dvema ležiščenma, vodo in posebnim vvhodom. Naslov v upravi lista (157/72).

MIREN FANT išče opremljeno sobo v Novem mestu ali okolici. Naslov v upravi lista.

Motorna vozila

PRODAM tovorni avto Mercedes 312 kiper in motorno kolo NSU. Gostilna Alojz Salamon, Gora — Krško.

PRODAM poltovorni avto Kurir S 1000 ali zamenjam za rabljeni fiat 750. Naslov v

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Hran glasbeni spored od 4.30 do 6.00.

PETEK, 28. JANUARJA: 8.05 Glasbena matineja. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Marjan Orešnik: Kakšna jeja je odrabi in valjenje. 12.40 Z domačimi godci in ansambli. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Kaj vam pripoveduje lasba. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Nalitoje in pozdravljajo. 16.00 "Vrtljak". 17.10 Človek in zdravje. 18.15 "Signal". 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Jožeta Murnika. 20.00 Slovenski skladatelji borov z evropskimi sodobniki. 2.15 Besede in zvoki iz logov dojačih.

SOBOTA, 29. JANUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Tone Afošnik: Sklepi posvetovanja vinogradnikov. 12.40 "Po domače". 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Obotno popoldne za mladi svet. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Vrtljak". 17.10 Gremo v kino. 8.15 Iz opretnega sveta. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s vintetom bratom Avsenik. 20.00 Obotni večer s plesnim orkestrom TV Ljubljana. 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 30. JANUARJA: 8.00-8.00 Dobro jutro. 9.05 Koncert iz naših krajev. 10.05 Se pomirite, tovariši... Dr. Metod Mikuz:

Začetki partizanskega gospodarstva. 10.25 Pesni borbe in dela. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.20-13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.30 Nedeljska reportaža. 13.50 Z domačimi ansambli. 14.05 Melodije z velikimi zabavnimi orkestri. 14.30 Humoreska tega tedna - R. Murnik: Matajev Matija. 15.05 Nedeljsko športno popoldne. 17.30 Radjska igra - Jerome Lawrence in Robert E. Lee: "V otroški glavi". 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 "V nedeljo zvečer". 22.20 Zaplešite z nami.

PONEDELJEK, 31. JANUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.20 Cibabanov svet. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Oton Krizan: Kaj prinaša decentralizacija zakonodaje v semenarstvu? 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Vrtljak". 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne. 18.15 Lepe melodije. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambliom Borisa Terglava. 20.00 Iz zakladnice vokalno-instrumentalne literature. 22.15 Za ljubitelje jazzja.

TOREK, 1. FEBRUARJA: 8.10 Opera matineja. 9.05 Za solarje - igramo se odmev. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: Vrt v februarju. 12.40 Zvoki z domačimi ansambli. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 "Na poti s kitaro". 16.00 "Vrtljak". 17.10 Po-

poldanski simfonični koncert. 18.45 Družba in čas. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s triom Avgusta Stanka. 20.00 Prodajalna melodij. 20.30 Radjska igra - Wolfgang Kohlhase in Rita Zimmer: "Riba za štiri".

SREDA, 2. FEBRUARJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Za mlade, radovedneže. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 1.23 Kmetijski nasveti - inž. Jelka Hočevar: Novejša sredstva za zatiranje plevela v žitih. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Zamejski zbori pojo. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Vrtljak". 17.10 Jezikovni pogovori. 18.15 Pop-evke s slovenskih festivalov. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 Glasbeni večeri simfoničnega orkestra RTV Ljubljana. 22.15 S festivalov jazzja.

ČETRTEK, 3. FEBRUARJA: 8.10 Opera matineja. 9.05 Za solarje. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Nada Zorko: Nasveti za nakup in zrejo piščancev. 12.40 Pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Z ansambliom Atija Sossa. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Vrtljak". 17.10 Concert po želji poslušalcev. 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 20.00 Literarni večer - M. A. Asturias.

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 30. JANUARJA: 10.30 - Reklame in oglasi - Pravilna prehrana zdravega in bolnega človeka - Po domače - Kojo prijateljstva - Zabavna glasba z uganko - Kakšni so konjički naših občanov - Za vsakogar nekaj - 12.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I. del - Občinske novice in lokalna poročila - Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II. del. 13.30 Zaključek oddaje.

SREDA, 2. FEBRUARJA: 16.00 - Občinske novice in lokalna poročila - Reklame in oglasi - Po domače - Nasveti za gospodinjje - Iz diskoteke naših poslušalcev - Kako primerno hraniti zimsko športno opremo - Nekaj minut za pop glasbo - Zaključek oddaje.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 30. JANUARJA
9.00 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bgd) - 9.40 Pet minut po domače (Lj) - 9.45 Kmetijski razgledi (Lj) - 10.10 Kmetijska oddaja (Bgd) - 10.55 Mozaik (Lj) - 11.00 Otroška matineja: Doktor Dolittle, Boj za obstanek (Lj) - 11.50 Sola smučanja (Lj) - 11.55 Mestece Peyton - serijski film (Lj) - Sportno popoldne - 18.10 Vesna - slovenski film (Lj) - 19.45 Čikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.20 3-2-1 (Lj) - 20.30 Komedijska za konec tedna: M. Pugalj: Splavljeni - oddaja TV Ljubljana (Zg) - 21.10 Zabavno glasbena oddaja (Zg) - 21.25 Sportni pregled (JRT) - 21.55 Poročila (Lj)

PONEDELJEK, 31. JANUARJA
16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.55 J. Malik: Zogica Marogica - II. del (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Z avtobusom - serijski barvni film (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Mladi za mlade - oddaja TV Zagreb (Bg) - 19.45 Kratek film (Lj) - 19.50 Čikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Leif Panduro: William, se ti nikdar ne bojiš (Lj) - Diagonale (Lj) - Poročila (Lj)

TOREK, 1. FEBRUARJA
9.35 TV v šoli (Zg) - 10.40 Rusčina (Zg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.55 TV vrtec (Zg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.45 M. Sušmet: Afrika kliče (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.35 Srečanja v studiu 14: Claude Colas (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Delo z računalniki: Prvine praktičnega sistema (Lj) - 19.30 Mikroekonomika: Switch pooli (Lj) - 19.50 Čikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Kaj se je zgodilo z Baby Jane - am. film (Lj) - 22.40 Poročila (Lj)

SREDA, 2. FEBRUARJA
16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.50 Doktor Dolittle - serijski barvni film (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Jugoslovanska folklor: Velebit, stari svohasi (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Od filma do filma (Lj) - 19.20 S kamero po svetu: Vzpon na Istar Nal (Lj) - 19.50 Čikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 A. Senoa: Diogenes - IV. del (Lj) - 21.15 Po sledih napredka (Lj) -

21.55 La fine del mondo (mala zgodovina glasbe, barvna oddaja) (Lj) - 22.45 Poročila (Lj)

ČETRTEK, 3. FEBRUARJA
9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (do 11.00) (Zg) - 14.00 Sapporo: Začetek olimpiade, barvni posnetek (JRT) (Lj) - 14.55 Propagandna oddaja (Lj) - 15.00 Sapporo: Hokej, barvni prenos (do 16.00) (JRT/EVR-Lj) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.45 Veseli tobogan: Laško - I. del (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Boj za obstanek - film (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 L. Bernstein predstavlja: Studij intervalov (Lj) - 19.50 Čikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Četrtekovi razgledi (Lj) - 21.30 Zimska olimpiada v Sapporu - barvni posnetek (Lj) - ... Poročila (Lj)

PETEK, 4. FEBRUARJA
9.30 TV v šoli (do 11.00) (Zg) - 14.00 Sapporo: Hokej, sankanje, Bob - barvni prenos (EVR-Lj) - 15.30 Propagandna oddaja (Lj) - 15.35 Tek na 30 KM - barvni posnetek (do 16.35 JRT) (Lj) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.30 Veliki in majhni - 2. oddaja (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Slovenska poezija 20 stoletja: Ivan Cankar (Lj) - 18.45 Vzgojni problemi: Bralno-napisovalne težave (Lj) - 18.55 Smučarska šola - 5. oddaja (Lj) - 19.00 Mestece Peyton - serijski film (Lj) - 19.50 Čikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Rezerviran čas (Lj) - ... Zimska olimpiada v Sapporu - barvni posnetki (Lj) - ... Poročila (Lj)

SOBOTA, 5. FEBRUARJA
9.35 TV v šoli (do 11.00) (Zg) - 14.00 Sapporo: Hokej, barvni prenos (EVR-Lj) - 16.00 Propagandna oddaja (Lj) - 16.05 Smuk za ženske, barvni posnetek iz Sappora (JRT-Lj) - 17.50 Propagandna oddaja (Lj) - 16.55 Hitrostno drsanje, barvni posnetek iz Sappora (Lj) - 17.25 Košarka Borac: Lokomotiva, prenos II. polčasa (Bg) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Plus pet - mladinski quiz (Sar) - 19.15 Mozaik (Lj) - 19.20 TV kašpot (Lj) - 19.45 Čikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Zabavno glasbena oddaja (Lj) - 21.05 Oddalek S - serijski barvni film (Lj) - 21.55 Zimska olimpiada v Sapporu - barvni posnetki (Lj) - ... Poročila (Lj)

IZKORISTITE IZREDNO PRILOŽNOST

EMO → **NAGRAJUJE**

vsakega kupca peči

EMO-3
EMO-5
EMO-6
EMO-8

Z GARNITURO EMAJLIRANE POSODE: ABC, IDEAL ali JEDILNE SKODELE

NA VSAKI EMO PEČI NA OLJE VAS ČAKA NAGRAJA OD 8. 11. 1971 DO 31. 1. 1972

AB Agraria BREŽICE

cvetličarni *** GROSUPLJE in TREBNJE**

vam nudita:

- rezano cvetje in lončnice
- cvetlična semena in gomolje
- vsa potrebna sredstva in dodatke za vzgojo in nego cvetja
- razni pripadajoči pribor

Sprejemamo naročila za izdelavo vencev in šopkov. Za obisk, naročila in nakup se priporočamo!

LUCILLA novi stop roman

ljubezenski roman, ki se bere kot kriminalka

LUCILLA 1 SREČANJE V SOMRAKU

WILKIE COLLINS

že jutri v prodaji

studio št. delo

1 DINA R 1968

DBH NOVO MESTO

NOVE OBRETNOSTNE MERE

- ZA DEVIZNE VLOGE IN DEVIZNE RAČUNE:
 - navadne 7,5% (5,5% v devizah, 2% v dinarjih)
 - vezane nad 13 mesecev 9% (7,5% v devizah, 1,5% v dinarjih)
 - vezane nad 24 mesecev 10% (7,5% v devizah, 2,5% v dinarjih)
- ZA DINARSKÉ VLOGE:
 - navadne (a-vista) 7,5%
 - vezane nad 13 mesecev 9%
 - vezane nad 24 mesecev 10%

pri VAŠI BANKI DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI NOVO MESTO

podružnici v KRŠKEM ali ekspoziturah v METLIKI, TREBNJEM in NOVEM MESTU.

Svet brez humorja — puščoba

Toni Gašperič je bil že sedemdesetkrat s teto Maro na TOBOGANU — Čudno? Niti najmanj! On je honorarni humorist

„Če vas bo kdo vprašal, zakaj je 5. maj 1945 pomemben za slovenski narod, potem ne pozabite dveh stvari: v Ajdovščini je bila ustanovljena prva slovenska vlada, v Metliki pa se je rodil Toni Gašperič.“ Takole mi je odgovoril Toni na vprašanje, koliko je star. Šale kar stresa iz rokava. Prav nič se ne čudim, da so ga na ljubljanskem radiu že pred šestimi leti povabili k sodelovanju kot honorarnega humo-

rista, ko so ga videli na prvem nastopu v oddaji „Spoznavajmo svet in domovino“.

rista, ko so ga videli na prvem nastopu v oddaji „Spoznavajmo svet in domovino“.

„V Hrastniku in Slovenski Bistrici so pokazali otroci največ navdušenja za teto Maro, gostovanja v Trstu, v Celovcu in nedavno tega v Stuttgartu pa so me pripravila k razmišljanju o zdornosti. Zalostno je bilo, ko so otroci v Stuttgartu iz prve generacije naših izseljencev stopali pred mikrofoni in slabo govorili slovensko. Večina je tudi to, kar je povedala, pela z nemškimi naglasom.“

— S Toboganom ste gostovali že po vsej Sloveniji in tudi izven njenih meja. Kate-ri nastopi so se vam najbolj vtisnili v spomin?

„V Hrastniku in Slovenski Bistrici so pokazali otroci največ navdušenja za teto Maro, gostovanja v Trstu, v Celovcu in nedavno tega v Stuttgartu pa so me pripravila k razmišljanju o zdornosti. Zalostno je bilo, ko so otroci v Stuttgartu iz prve generacije naših izseljencev stopali pred mikrofoni in slabo govorili slovensko. Večina je tudi to, kar je povedala, pela z nemškimi naglasom.“

— Vaš osnovni poklic je predmetni učitelj slovenščine. Imate morala kot humorist v razredu težave?

„Sploh ne! Znam poskrbeti za to, da me učenci ne jemljejo za šalivca. Sicer pa se ob primernem času tudi med poukom rad pošalim. Razlaga slovnice bi bila za otroke dolgočasna, če ne bi vmes kakšne zabelil.“

— Poklic šalivca — čeprav honorarnega — je včasih samo lupina, pod katero se skriva resna narava in ujedljiv značaj. Sodite med take ali vam je humor prešel v meso in kri?

„Drugo bo držalo. Sem družaben človek in menim, da bi bil svet brez humorja prava puščoba. Kamor pridem, pričakujejo od mene, da bom zabaven in da bom držal družbo pokone. To si tudi prizadevam, vendar mi vselej ne uspe. Čeprav sem pristaš načela, da je treba skrbti in slabo voljo pustiti doma, če greš na zabavo, se vseeno zgodi, da me resna plat življenja ne pusti do popolne sproščenosti.“

— Belokranjska teta Mara je postala iz številnih radijskih in TV oddaj že znana osebnost — ali imate v resnici tako vzornico?

„Tete sploh nimam in tudi nobene tako šalive Mare ne poznam, kakršna nastopa v Toboganu. Njena pisma si izmišljam, toda ne mislite, da jih brez muke spravim skupaj. Tudi 4 ali 5 ur časa mi vzame teta Mara za vsak javni nastop. Paziti moram, da se ne ponavljam,“

Nasploh je bilo zelo veselo. Še najbolj so bili posrečeni otroci, ki so se kar med nogami starejših sprehajali do blagajne, kupovali karte in se spet po isti poti vračali po nove.

Održali so naju dobrih 20 minut in morala bi biti že stala trikotasta razgreta vrsta. Poklicala sva nekoga paglavca, mu obljubila vstopnico, in že se je za naju spustil v prerivanje. Po petih minutah se je ves vroč, a zadovoljen, vrnil. Ker ni imel drobiža, sva mu štiri nove dinarje poklonila, on pa se je

pri blagajni, pred nama pa je stalo še več ljudi. Postajali so vse bojevitější in tudi nesposobno glasnejši. Prijatelj me je pocukal in odšla sva proti drugemu kinu v upanju, da je tam vrsta znosnejša. Zal pa sva že od daleč zagledala pred kinom številne parkirane avtomobile. Kljub temu sva pot nadaljevala.

Tudi pred to blagajno je

Veselo pozdravja vesoljska trojka „Apollo-15“ 7. avgusta lani, potem ko so z dvema namesto s tremi padali varno pristali v morju, 540 km od Havajev (Fotoarhiv Dol. lista)

VESOLJCI NA DOLENJSKEM

Trojica z Lune — na Otočcu

Danes se bodo na Otočcu ustavili David Scott, Alfred Warden in James Irwin, trojica iz Apolla 15, ki je bila lani na Luni

Ameriški astronaut David Scott, eden izmed trojice vesoljcev iz odprave Apollo-15, je bil sedmi človek, ki je stopil na Lunino površino. Po vesoljski odpravi, ki je dosegla svoj vrh lani,

31. julija natanko ob 14.30, so se David Scott, Alfred Warden in James Irwin — Scott in Irwin z ženama — ustavili v Beogradu v okviru nove odprave: misije dobre volje, ki vsebuje „duh Apolla“, kot je dejal ameriški predsednik Richard Nixon. Na enotedenskem obisku v Jugoslaviji bodo poleg Beograda obiskali še Novi Sad, Zagreb in Ljubljano. Danes se bodo ustavili tudi na Otočcu.

NA LEVO — V AVTO

Na glavni cesti je pri Drnovem 20. januarja zvečer z osebnim avtom Stamenko Samardžić, stanujoč v Franciji, zapeljal na levo in v kombi, ki ga je vozil Anton Lepen iz Ljubljane. Zaradi ledene ceste je trčil še Darko Ofner iz Črnomlja, ki je pripeljal iz ljubljanske smeri in ni mogel zavreti. Teže sta bila poškodovana Samardžić in njegov brat Ljubiša, laže pa Lepen in Ofner. Škoda: 65 tisočakov.

Astronavti naj bi naše strokovnjake seznanili z znanstvenimi odkritji na Luni. Na ta način naj bi z „misijami dobre volje“ ZDA izkušnje, dobljene pri odkrivanju v vesolju, prenašale tudi drugim narodom.

Spet gorelo v stari zgradbi

Občani nekatere gasilce pohvalili — druge pa kritizirali — Velika materialna škoda

Kar okoli 100.000 din bo treba odriniti, da bodo odstranjene posledice požara, ki je izbruhnil 18. januarja zvečer na podstrešju stanovanjske hiše Viktorja Butale na Trgu 3. oktobra v Kočevju, v pritličju katere je trgovina „Železnina“.

Ker je hiša stara že okoli 80 let, ocenjujejo škodo sicer le na okoli 50.000 din, čeprav bo popravilo veljalo še enkrat več. Vzrok požara še ugotavljajo. Hiša je zavarovana.

Občani, ki so požar opazovali, so imeli o delu gasilcev marsikatero pripombo. Predvsem jim zamerjajo, da ni bilo pravega poveljevanja in da imajo nekatero opremo močno za-

starelo. Priznali pa so hkrati, da so bili nekateri gasilci zelo požrtvovalni in zaslužijo vse priznanje.

Gasilci bodo prav gotovo sami to svojo akcijo ocenili z vseh strani. Pri tem bodo spet opozorili na nerazumevanje, na katero naletijo, kadar skušajo prikazati premajhno materialno pomoč skupnosti gasilstvu. Vendar naj bodo pravični in odstranijo tudi morebitne pomanjkljivosti v svojih vrstah.

V Kočevju so najbolj pogosti hudi požari v januarju. Med drugim je pred leti januarja pogorela Zaga podjetja LJK, nato stanovanjska baraka pri ITAS itd.

Narobe svet

Koruzna ima večjo ceno od pšenice, zato si jo lahko privoščijo le dvje svinje po kmečkih njivah. Lani so tako nekaterim kmetom v sevniški občini opustošile polja do 90 odstotkov. Na odškodninske zahtevke pa so lovci odgovorili, da bi kmetje morali sami skrbeti za odvrtačala, ki so kaj enostavna: napeti žico, nanjo na vsakih 5 m obesiti kaj ropotajočega, na 10 m pa še kaj smrdečega, pa bi imeli pravico do odškodnine. Čudno, da kmetje nočejo izpolniti tega pogoja, dobili bi denar — dvje svinje pa koruzo!

ZA DOBRIH 600 DINARJEV

Krokarji, ne pa ljudje!

OVADBA ZOPER KAROLINO AJDOVNIK IN STANKA STRAJNARJA IZ ZBUR, KER STA UKRADLA OLJE

Zapustiti človeka v nesreči — je greh. Dvakrat tah greh pa je, če človeka nesreči celo okraješ, namesto da bi mu pomagal. Prav to sta storila 65-letna lastnica opuščenega mlina v Zburah Karolina Ajdovnik in 22-letni delavec Stanko Strajnar. Zoper oba so novomeški miličniki vložili ovadbo.

Bila je že trda noč, ura pa 21, ko se je 13. januarja prevrnil s tovarnjakom škofjeloškega Transturista 31-letni Bogomir Frankovič. Peljal je proti Mokronogu, prevrnil pa se je pri hišni številki 4 v Zburah. V za-

NEDELJO ODPRTO

SAMOPOSTREŽBA pri mostu MARKET v Bršljinu

DOLENJKA

bojih je imel po 20 steklenic olja. Tovor se je raztresel.

Karolina Ajdovnik je vstala s postelje, počakala, da se je šofer oddaljil, potem pa skozi stranska vrata svojega opuščenega mlina odnesla 98 steklenic, ki so bile raztresene po

Spet nagrada za film »Čemu?«

Srebrna medalja in plaketa v Skopju

Foto-kino klub Kočevje je kratkim dobil spet nagrado za film „Čemu?“, ki je dobil doseženo več priznanj. Zadnje priznanje, in sicer srebrno medaljo in plaketo, prejel na filmskem festivalu v Skopju, na katerem se je potegovalo za medalje in priznanja skupno 12 kratkih filmov raznih vrst iz vse Jugoslavije.

Film „Čemu?“ je ga kočevski kinoamaterji posneli že pred približno petimi leti, obsoja vojno vsako nasilje. Gledalec, ki je film videl, si res kar sam zastavi vprašanja: „Čemu vse te grozote, ko se z mulo pameti in dobre volje da živeti brez sovraštva, gorja, vojne? Zakaj ne bi nožev uporabljali le rezanje kruha in ne za klanje ljudi?“

Film „Čemu?“ so posneli z velikimi napori, požrtvovalnostjo, beznožjo in tveganjem. Nekaj kadrov so posneli celo v globokem brezju Jelenovem žlebu, kjer se zdaj gnaj kosti mnogih italijanskih vojakov, so poskakali v prepad, ko so se slišali z begom rešiti pred partizanskim jurišem.

STOP: HUDA NESREČA

Na cesti drugega reda v Drnovem je 21. januarja dopoldne Ivan Pisker pripeljal iz Krškega. Po odcepu ceste prvega reda pa je tedaj pripeljal z avtom Berislav Mamič in pripeljal na cesto drugega reda k znaku „Stop“. Pri trčenju sta težje poškodovana njegova sopotnica Barbara Mumič in Boško Drenovič, škoda pa je za 15.000 narjev.

PODVOZI PLAVAJO

Poleti in pozimi, zlasti pa jesen in spomladi, kadar je več padavin, v podvozih pod cesto Ljubljansko-greb v krški in brežiški občini povode. Celotomobilisti si včasih upajo čeznje, kmetje pa se še toliko bolj jezijo, ker mora živina brez pešči pa brez škornjev ne morejo drugo stran. Na pritožbe ni odziva.

BREŽIČKI

ČETRTEK, 27. JANUARJA 16.00 do 16.15 Napoved programa poročila, sport in tistični napovedi — 16.15 do 17.00 Nove plošče — Aktualnost tedna — Obvestila reklame — 17.00 do 18.00 Glasba oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 29. JANUARJA 16.00 do 16.30 Občani čestitajo pozdravljajo — 16.30 do 16.40 Radijska univerza — 16.40 do 17.00 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam ter melodije za vas — 17.00 do 17.10 Prehrana zdravnika in bolnega človeka — 17.10 do 18.30 Za naše najmlajše: Vesela vest o mli ter skladbica iz naše glasbene šole — 17.30 do 18.00 Narodnozabavne na valju 192 m.

NEDELJA, 30. JANUARJA 10.30 Domače zanimivosti — Zoper seji predsedstva občinske skupščine Brežice — Za naše kmetovalce: Edo Sovič — Vinogradništvo in narstvo do leta 1975 — Nedeljski razgovor: O delu sveta za finančno Obš Brežice — Obvestila, reklame, spored kinematografov — 12.00 do 15.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 1. FEBRUARJA: 16.00 do 16.15 Napoved programa in članje z ansambli Dobra znanja — 16.15 do 17.15 Poročila — Nove knjiznici — Jugoton vam predstavlja — Kaj prinaša nova številka Dolenjske lista — Obvestila, reklame, filmski pregled — 17.15 do 17.30 Tedenki športni pregled — 17.30 do 18.00 Poje vam komorni RTV Ljubljana.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČE: Pretekli teden so se ponovno iskali pomoči v brežiški bolnišnici Marija Kunjas je padla v sobi in poškodovala glavo; Neža Šušter padla na dvorišču in si poškodovale roko; Stamenko Samardžić se pri prometni nesreči poškodoval avto; Ljubiša Samardžić si je pri prometni nesreči poškodoval glavo dema roko.

Vesele kino predstave

Sneg in sneg in samo sneg. Kam bi se človek dal? V našem mestu imamo dve kino dvorani in hvala bogu, da je program predvajanih filmov posrečeno izbran. Zato je vedno veliko obiskovalcev, saj v obeh hišah sedme umetnosti vrtijo v glavnem dobre stare kavbojke, ki si jih je človek naveličal že v šestem razredu osnovne šole.

Zadnjič sva jo s prijateljem po triurnem posedanju v kavarni mahnila po mestu. Kljub temu, da so vrтели običajno kavbojko, sva se odločila, da pojdeva k predstavi. Pred blagajno je stala že dolga vrsta premaženih ljudi. Čakala sva precej časa, vendar še vedno nisva vedela, ne kje je začetek ne kje konec vrste. Nekdo je že deset minut grozil, da bo nekoga v gobec, ta pa ga je, očitno pod težo maliganov, brez sramu nekam pošiljal in nato še vse nas, ki smo na mokrem hodniku cepetali in si vroče želeli dobiti vstopnice.

pri blagajni, pred nama pa je stalo še več ljudi. Postajali so vse bojevitější in tudi nesposobno glasnejši. Prijatelj me je pocukal in odšla sva proti drugemu kinu v upanju, da je tam vrsta znosnejša. Zal pa sva že od daleč zagledala pred kinom številne parkirane avtomobile. Kljub temu sva pot nadaljevala.

Tudi pred to blagajno je

vesel napotil proti nekemu starečku, da mu kot dober mladinec naredi majhno uslugo.

Ko sva stopila v dvorano, je v njej prevladovalo pravo domače vzdušje. Nekateri so se klicali, pozdravljali, kot da se ne bi videli že več let, z balkona pa so na vse strani frčali papirčki in pri vsakem uspelem metu, ki se je navadno končal v lepi frizuri

nekje za nama pa se je slišalo negodovanje starejšega gledalca, ki mu je nekdo v kavbojskem narečju zagrozil, da mu bo na nosu ugasnil čik. Tej opazki se je smejala skoraj vsa dvorana in duhovitež, ki ga je to opogumilo, je še nekajkrat skušal zabavati, a na srečo brez uspeha.

Dvorana je naenkrat zamrla: glavni junak je bil v strašni nevarnosti. Slišali so

se polglasni vzdihni strahu, ki so jih nevede spuščali v platno zamaknjeni gledalci. Junakov revolver je desetkrat zaporedoma bliskovito počil in v trenutku je na tleh obležalo deset njegovih zlobnih bosonogih sovražnikov. Najbolj navdušeni gledalci so celo zaploskali. Nekdo za nama je glasno zakričal. Silno me je mikalo, da bi si ogledal tega junaka, a se nisem upal ozreti, da ne bi mimgrede staknil kake krepke ali pa da me ne bi kdo grdo nahrulil.

Končno so se v dvorani prižgale luči. Zaplavala sva med reko bananovih olupkov in papirčkov najrazličnejših barv in velikosti.

V obeh naših kinodvoranah torej za štiri uboge dinarje lahko gledaš zares lepe filme, poleg tega pa se dodatno živahno predstavo, podkrepljeno z domačimi sočnimi izrazi, in to celo zaastonj!

JANEZ PEZELJ